

Malíř, Jiří

Vědecký aparát

In: Malíř, Jiří. *Od spolků k moderním politickým stranám : vývoj politických stran na Moravě v letech 1848-1914*. 1. vyd. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 1996, pp. 285-369

ISBN 8021012730

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/122794>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

6. KAPITOLA:

VĚDECKÝ APARÁT

6.1. PRAMENY A LITERATURA

6.1.1. ARCHIVNÍ PRAMENY

MORAVSKÝ ZEMSKÝ ARCHIV V BRNĚ (MZA)

Fondy:

- Presidium Moravského místodržitelství ml. (B-13)
- Policejní ředitelství Brno (B-26)
- Sněm (A-11)
- Archiv Lidových novin (G-426)
- Pozůstalost Petra a Jana Chlumeckého (G-46), Aloise Pražáka (G-60), Otakara Pražáka (G-61), Václava Šíleného (G-68), rodiny Serenyiů (G-77), Siegmunda Berchtolda (G-138), Františka Metoděj Žampacha (G-297)

ZEMSKÝ ARCHIV V OPAVĚ (ZAO)

Fondy:

- Policejní komisařství v Moravské Ostravě II (Spolkové odd.)

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV V PRAZE (SÚAP)

Fondy:

- Presidium českého místodržitelství 1901–1910 (PM II)

- Pozůstalost Karla Adámka

LITERÁRNÍ ARCHIV PAMÁTNÍKU NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ V PRAZE (LA PNP)

Fondy:

- Pozůstalost Emanuela Engla, Eduarda Grégra, Prokopa Grégra, Gustava Eima, Karla Kramáře

HAUS-, HOF- UND STAATSARCHIV IN WIEN (HHS)

Fondy:

- Pozůstalost Gustava Große a Josepha Maria Baernreithera

ALLGEMEINES VERWALTUNGSARCHIV IN WIEN

Fondy:

- Ministerium des Innern (Präsidiäle 31/Mähren; Präsidiäle — Auskünfte über Reichstagsabgeordnete)
- Ministerium Allgemeine (Vereine)
- Pozůstalost Eduarda Pichla (zde materiály Georga von Schönerera)

ARCHIV MĚSTA BRNA

Fondy:

- Pozůstalost Jana Helcelety a Hynka Bulína

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV V PROSTĚJOVĚ (SOA Prostějov)

Fondy:

- Pozůstalost Ondřeje Píkrýla (včetně osobních materiálů Václava Perka a rkp. Paměti Ondřeje Píkrýla)

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV VE VSETÍNĚ (SOA Vsetín)

Fondy:

- Pokrokový spolek politický ve Valašském Meziříčí

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV V OLOMOUCI (SOA Olomouc)

Fondy:

- Pozůstalost Richarda Fischera

Fondy:

— Pozůstalost F. Weyra (B-63)

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM (Hist. oddělení)

Fondy:

— Antonín Okáč (ed.), Denky a korespondence E. Belcrediho (rkp. edice)

VLASTIVĚDNÝ ÚSTAV V OLOMOUCI

Fondy:

— Kniha zápisů Pokrokového spoku politického v Olomouci

MĚSTSKÉ MUZEUM V HOLEŠOVĚ

— Památník universitního profesora dr. Mirko Očadlíka (Josef Očadlík, Z mého života, rkp.)

6.1.2. DOBOVÝ PERIODICKÝ TISK

Alldeutsche Bauernzeitung 1902–1909; Der Bauernbündler 1909–1910, 1914; Der Beobachter 1896; Beseda 1875; Brünnner Zeitung 1861; Čas (týdeník) 1895–1907; Česká revue 1898–1903, 1907–1914; Den 1907–1908, Deutschradikales Jahrbuch 1913; Hlas 1896–1908, 1910, 1913; Hlasy z Hané 1895–1909; Hlasy ze západní Moravy (později Jihozápadní Morava) 1908–1910; Jihlavské listy 1892–1899; Jurenda's Mährischer Wanderer 1851; Lidová revue moravsko-slezská (později Moravsko-slezská revue, Revue moravsko-slezská) 1905–1914; Lidové noviny 1894–1914, 1929, 1933; Mährischer Correspondent 1880; Mährischer Volksbote 1905–1907, 1911–1914; Moravská orlice 1900–1909, 1913; Moravská revue 1899; Moravské listy 1913–1914; Moravský deník 1933; Moravský kraj 1902–1907; Národní listy 1895–1909, 1935; Národní noviny 1848–1849; Naše doba 1895–1902; Naše Morava 1897; Die Neue Zeit 1907–1908; 1913; Niva 1894–1897; Nová Slovač 1906–1907; Nové selské listy 1898–1899; Obrana práce a dělnictva 1900; Obzor 1888; Olomoucký pozor (později Pozor) 1896–1909; Ostravský deník 1900–1909; Osvěta 1873; Palacký 1908–1909; Politisches Wochenblatt 1848; Pramen 1896; Radhošť 1894–1897; Rovnost 1896–1909, 1911, 1913; Rozhledy 1894; Řemeslnicko-živnostenské listy 1901–1909; Samostatnost 1905; Selská stráž 1902–1905; Selské listy 1896–1904; Selské listy (týdeník) 1905–1906; Slováký kraj 1900–1901; Slovač (později Slovan) 1895–1896; Slovo 1906–1907; Snaha 1906–1908; Tagesbote aus Mähren und Schlesien (dříve Neuigkeiten) 1861–1864, 1868–1868, 1883, 1886, 1896, 1899–1900, 1902, 1904–1906, 1913; Týdenník 1848; Vatra 1904–1905; Valašsko 1904–1906; Valašské noviny 1907; Velehrad 1895–1901; Volksfreund 1907, 1914; Zájmy Slovače 1907–1909; Zpravodaj 1905, 1908–1909; Živnostník (později Moravský živnostník) 1902–1909; dále též tisk v archivních fondech

6.1.3. DOBOVÉ TISKY

(brožury, letáky, programy, zprávy o činnosti a jiné neperiodické tisky)

- KAREL ADÁMEK, Základy vývoje mladočechův (Praha 1879).
- AKCE PRO ZASTOUPENÍ ŽIVNOSTNICTVA VE SBORECH ZÁKONODÁRNÝCH; in: O činnosti Zemské jednoty živnostenských společenstev na Moravě za rok 1905 (Brno 1905).
- ALMANACH SJEZDU MORAVSKÉHO STUDENTSTVA (Mor. Ostrava 1904).
- AN DAS ARBEITENDE VOLK IN ÖSTERREICH! (Wien b. d. = 1899).
- AN DIE GEEHRTEN HERREN WÄHLER DES VERFASSUNGSTREUEN GROBGRUNDBESITZES! (Wien 1897).
- ARBEITER UND ARBEITERINNEN OESTERREICHS! (Wien b. d. = 1908).
- ARGUS, Sociální složení našeho národa a naše politické strany; in: RMS 9 (1913) 337–344.
- AUFRUF AN DIE KATHOLIKEN DEUTSCHER ZUNGE! (Brünn b. d. = 1901).
- AUFRUF UND PROGRAMM DER VOLKSWIRTSCHAFTLICHEN MITTELPARTEI (Wien 1898).
- AUSGLEICH UND VERFASSUNGSTREUE 1871–1873. Zur Lösung der gegenwärtigen Verfassungs-Krisis in Oesterreich (Leipzig 1873).

- OTTO BAUER: Nationale und soziale Probleme des Deutschtums in Mähren. Vortrag gehalten auf dem Parteitage der deutschmährischen Sozialdemokratie in Olmütz am 12. April 1909 (Brünn 1909).
- BERICHT DES LANDES-SEKRETARIATES DER GEWERKSCHAFTS-KOMMISSION MÄHRENS FÜR DAS JAHR 1907 (Brünn 1908).
- BERICHT ÜBER DIE THÄTIGKEIT DES DEUTSCHEN FORTSCHRITTS-VEREINES IN BRÜNN IN DER ZEIT VOM 16. MAI 1870 BIS ENDE APRIL 1871 (Brünn 1871).
- BERICHT ÜBER DIE THÄTIGKEIT DES DEUTSCHEN FORTSCHRIFTS-VEREINES IN BRÜNN IN DER ZEIT VOM 8. APRIL 1872 BIS FEBRUAR 1873 (Brünn 1873).
- BERICHT ZUM GESAMTPARTEITAG DER SOZIALDEMOKRATIE OESTERREICHS IN BRÜNN (Wien 1899).
- BEDŘICH BEZDĚK, P. T. voličům na uváženou! (Brno 1913).
- ALBÍN BRÁF. České a německé „Svůj k svému“ (Praha 1911).
- HERMANN BRAB — FRITZ HIRTH, Der mährische Landtag 1906–1912 (Hohenstadt 1913).
- EDMUND BURIAN, Hospodářské a sociální poměry na Moravě. Sociálně demokratický popis postavení moravského lidu a hospodářství zemského sněmu (Brno b. d. = 1906).
- EDMUND BURIAN, Problémy československé sociální demokracie. Příspěvek ku národnostní politice dělnické třídy (Brno 1910).
- EDMUND BURIAN, Socialistické epištoly (Brno 1907).
- EDMUND BURIAN, Význam volebního práva pro veřejný život (Brno 1905).
- THEODOR CEJNEK, O Brně a národnostním postavení v něm (Brno 1903).
- THEODOR CEJNEK, O národohospodářském stavu našeho lidu; in: O Moravě (Praha 1900) 37–64.
- CO CHCE ČESKÁ STÁTOPRÁVNÍ DEMOKRACIE ? JEDNOTNÝ POKROKOVÝ A DEMOKRATICKÝ PROGRAM NÁRODNÍ (Praha 1907).
- CO PODNIKLA NÁRODNÍ STRANA SVOBODOMYSLNÁ PRO ŽIVNOSTNICTVO NA SNĚMĚ KRÁLOVSTVI ČESKÉHO V R. 1896 AŽ 1901 (Praha 1901).
- CO VYKONALA NÁRODNÍ STRANA SVOBODOMYSLNÁ PRO ŽIVNOSTNICTVO (Praha b. d.).
- CTĚNÉ PŘEDSEDNICTVO! (Brno b. d. = 1898).
- ČECHY A MORAVA; in: MSR 11 (1915/1916) 121–125.
- ČESKÁ STRANA POKROKOVÁ A JEJÍ USTAVUJÍCÍ VALNÝ SJEZD DNE 21. LEDNA 1906 V PARDUBICÍCH. Příspěvek ku poznání jejího programu (Pardubice 1906).
- ČESKOSLOVANSKÁ SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE ČESKÉMU LIDU! (Brno 1911).
- ČESKÝ „VOLKSTAG“ V BRNĚ. Douška socialistům a pokrokařům (Brno 1908).
- ČINNOST ZEMSKÉHO SNĚMU A ZEMSKÉHO VÝBORU V ZÁLEŽITOSTECH ŽIVNOSTENSKÝCH V LETECH 1894 AŽ 1902 (Brno b. d.).
- ČTVRTÝ MORAVSKO-SLEZSKÝ SJEZD KŘESŤANSKO-SOCIÁLNÍ NA VELEHRADĚ 21. A 22. SRPNA 1904 (Brno 1904).
- CHRISTIAN D'ELVERT, Die Vereinigung der böhmischen Kronländer Böhmen, Mähren und Schlesien zu einem gemeinschaftlichen Landtage und zu einer Central-Verwaltung (Brünn 1848).
- DÉLNÍCI A DÉLNICE VŠECH ODBORŮ V RAKOUSKU! (Videň b. d. = 1903).
- DÉLNÍCI, SOUDRUZI A SOUDRUŽKY! (Brno b. d. = 1917).
- DENKSCHRIFT DER DEUTSCHEN ARBEITERPARTEI ÖSTERREICHS AN DIE K. K. REGIERUNG ÜBER DIE GESTALTUNG DER VERHÄLTNISSE NACH DEM KRIEGE, unter Berücksichtigung der Stellung der Deutschen im Staate Österreich (Hohenstadt 1916).
- DENKSCHRIFT ZUR 50-JÄHRIGE BESTANDSFEIER DES TROPFAUER GEWERBEVEREINS 1879–1929 (Troppau 1929).
- DEUTSCHES PARTEILEBEN IN OESTERREICH VON H. (München 1900).
- DEUTSCH-FORTSCHRITTLICHER PARTEITAG IN TROPFAU (Troppau 1896).
- DIE DEUTSCHLIBERALE PARTEI UND DIE ZUKUNFT DES LIBERALISMUS IN ÖSTERREICH (Wien 1892).
- DEUTSCH-ÖSTERREICHISCHER CLUB. PROGRAMMSÄTZE. STATUTEN (Wien b. d.).
- DEVÁTÝ VALNÝ SJEZD NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ KONANÝ V PRAZE VE DNECH 23. A 24. DUBNA 1910 (Praha 1910).
- KAREL DOSTÁL-LITINOV, Lutínov contra Juda (Prostějov 1906).
- DRUHÝ ROK ČINNOSTI NÁRODNÍHO KLUBU (Brno 1895).

- FRANTIŠEK DRTINA, O vzniku a vývoji strany pokrokové (Praha 1907).
- DUCH NÁRODNÍHO SOCIALISMU. Rozbor programu a jeho provádění pro Moravu a Slezsko a pokyny pro vedení organizace strany národně sociální (Brno 1902).
- 12. BŘEZEN (Brno 1893).
- DŮVĚRNICKÝ ŘÁD NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ VYDANÝ VE SMYSLU §13 STANOV JEHO (Brno 1906).
- ADALBERT GRAF DZIEDUSZYCKI, Das Programm der Autonomisten-Partei Österreichs (Lemberg 1897).
- EINTRITTS-KARTE ZUM DEUTSCH-FORTSCHRITTLICHEN PARTEITAGE (b. m, b. d. = Brünn 1904).
- KAREL ENGLIŠ, O živnostenské otázce a politice (Kroměříž 1913).
- DER ERSTE MÄHRISCH-DEUTSCHE PARTEITAG, ABGEHALTEN IN OLMÜTZ AM 18. JUNI 1871 (Olmütz 1871).
- EUER P. T. (Brünn 1871).
- EUER P. T. (Brünn 1896).
- EW. P. T. (Wien 1886).
- EW. P. T. (Wien 1893).
- EW. P. T. (Wien 1896).
- EW. P. T. (Wien 1899).
- JOSEF FANDERLIK, Poslanec Dr. J. Fanderlik o politické situaci (Brno 1893).
- JOSEF FANDERLIK, O opravě volebních řádů. Řeč říšského poslance dra J. Fanderlika, pronesená 25. října 1893 v poslanecké sněmovně (Brno 1893).
- ff., O úkolech lidové strany na Moravě; in: Rozhledy sociální politické a literární 3 (1894) 137–142, 192–198, 264–269, 324–328, 392–400, 453–459, 511–514, 578–584, 614–622, 670–678.
- FRANTIŠEK FIEDLER, Rakousko-uherská vyrovnání po roce 1878 (Praha 1903).
- ALFRED FISCHER, Die nationale Organisation der Deutschen in Österreich und der deutsch-österreichische Nationalverein (Brünn 1880).
- RICHARD FISCHER, Česká svépomoc hospodářská na severní Moravě (Praha 1902).
- RICHARD FISCHER, Kapitoly z olomoucké radnice (= Pokrokové epistolky 7, Olomouc 1912).
- RICHARD FISCHER, Okresní zastupitelstva na Moravě (Olomouc 1912).
- RICHARD FISCHER, Veřejné subvence (= Pokrokové epistolky 14, Olomouc b. d.).
- JOSEF FOŘT, O pohnutkách, cestách a cílech politiky českého národa (Praha 1907).
- JOSEF FOŘT, O českém problému státoprávním (Praha 1913).
- JOSEF FOŘT, Ven z přímli! Českých snah pohnutky, cíle a cesty (Praha 1905).
- WILHELM FREISLER, Der mährische Ausgleich; in: Deutschradikales Jahrbuch mit Zeitweiser für 1913 (Leitmeritz b. d. = 1912) 206–211.
- HUGO FUX, Gegen Liechtenstein: Rede gehalten bei der am 14. Februar 1888 im deutschen Vereinshause zu Neutitschein stattgefundenen Volksversammlung (Neutitschein 1888).
- Die gefertigten Reichsraths-Abgeordneten Bilden unter dem Namen Slavischer Christlich-nationaler Verband eine selbständige parlamentarische Gruppe (Laibach 1897).
- GESCHÄFTSORDNUNG FÜR DIE ORGANISATIONEN DER DEUTSCHRADIKALEN PARTEI IN MÄHREN (Brünn b. d. = 1911).
- PROKOP GRÉGR, Na obhajobu stanoviska Národních listů (Praha 1907).
- JOSEF GRUBER, Nejnovější pokusy o reformu živnostenského řádu v Rakousku (Praha 1906).
- GRUNDSÄTZE DER GLIEDERUNG DER DEUTSCH-FORTSCHRITTLICHEN PARTEI IN MÄHREN (Brünn b. d. = 1898).
- ALOIS HAJN, Ku programu pokrokové strany československé (Pardubice 1905).
- ALOIS HAJN, O českých stranách politických (Praha 1921).
- ALOIS HAJN, Politické strany u nás (Pardubice 1903).
- ANTONÍN HAJN, Naše dělnictvo a české státní právo (Praha 1897).
- OSKAR HEIN, Porträt eines „Vereinigten Christen“ — Die Experte des Grafen Belcredi (Wien 1889).
- JAN HEJRET, K volební opravě (Písek b. d.).
- JAN HEJRET, Kritika programu realistův (Praha 1900).
- JAN HEJRET, Pangermanismus a Slovanstvo (Praha 1909).
- JAN HEJRET, Pod praporem cyrilometodějským (Kroměříž 1894).
- JOSEF HEROLD, O české otázce (Královské Vinohrady 1907).

- JOSEF HEROLD, Všeobecné, rovné právo hlasovací (Praha 1906).
- JOSEF HEROLD, O české řeči úřední, 2. vyd. (Praha 1909).
- JOSEF HEROLD, Řeč poslance JUDr. Jos. Herolda pronesená při veřejné schůzi Politického spolku pro severní Moravu v Olomouci dne 8. ledna 1893 (Olomouc 1893).
- OTAKAR HEYDUŠEK, Masaryk a sociální výchova; in: Neděle, příloha Palackého, č. 13–16 (7. 3. 1910) 96–97.
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, K jednání o nápravě zemských financí. Poznámky hospodářsko-politické (Brno 1909).
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, K poměru pokrokové mládeže a moravské strany lidové (Brno 1904).
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, Pro moravskou universitu. Řeč, kterou při manifestační schůzi Svazu českoslovanského studentstva v Praze 9. listopadu 1913 pronesl Dr. Frant. Hodáč (Brno 1914).
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, Stanovisko české Moravy k investičnímu programu ministerstva železnic pro léta 1913 až 1925 a k návrhu na nové rozdělení ředitelských okresů státní správy železniční (Brno 1913).
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, Zemská hospodářství království a zemí na říšské radě zastoupených (Brno 1912).
- FRANTIŠEK X. HODÁČ, Zemské hospodářství 1–3; in: MSR 10 (1913/1914) 149–156, 237–240, 285–289.
- JOSEF HOFER, Pokrokáři, agrárníci, sociální demokraté, národní socialisté a náboženství (Prostějov b. d. = 1910).
- IGNÁC HOŘICA, O poměrech Čechů a Němců v zemích českých i v Rakousku se zřetelem k událostem v roce 1897 (Praha 1898).
- VOJTĚCH HOŘÍNEK, O příčinách a nutnosti pádu mladočeské strany (Praha 1899).
- KARL HRON, Deutschnationale Politik 1. Die Logik des deutschnationalen Programms (Wien 1898).
- MOŘIC HRUBAN — JAN ŠRÁMEK, Dr. Hruban a prof. Šrámek o zemské a říšské politice (Olomouc 1914).
- VÁCLAV CHOC, Vojenské úkoly české politiky (Praha 1904).
- CHOVÁNÍ SE VLÁDNÍCH KRUHŮ K ČESKÉMU NÁRODU ZA VÁLKY. Dotaz poslanců Františka Staňka, Dr. Zdeňka Tobolky a soudruhů na jeho Excelenci pana ministerského předsedu (Praha b. d. = 1917).
- ALOIS CHYTIL, Národnostní mapa Moravy (Litovel 1906).
- JAK SE VOLÍ V V. KURII ? Leták k volbám r. 1901 strany křesťansko sociální pro I. volební okres a Moravě (b. m., b. d.).
- JEDNÁNÍ A ŘEČI V KLUBU NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ V ROCE 1878–1879 (PRAHA 1880).
- JEDNÁNÍ SJEZDU POKROKOVÉHO SLOVANSKÉHO STUDENTSTVA V RAKOUSKO-UHERSKU V PRAZE VE DNECH 17., 18. A 19. KVĚTNA 1891 (Praha 1891).
- JEDNEJME PO ZRALÉ ÚVAZE! (Brno b. d. = 1910)
- KAREL V. JELEN, Překážky národní práce na Moravě; in: Osvěta 3 (1873) 717–724.
- TOMÁŠ JOSEF JIROUŠEK, Praktický volební informátor k říšským volbám v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (Praha 1907).
- KAREL JIŘÍK, Politika zdravého rozumu (Praha b. d. = 1903).
- FRANTIŠEK JOKLÍK, Kritika mladočeské politiky (Praha 1899).
- FRANTIŠEK JOKLÍK, Kritika programu realismu (Praha 1900).
- O. JOZÍFEK, České strany politické. Česká inteligence a český lid (Praha b. d. = asi 1901).
- JUDR. AD. STRÁNSKÝ; in: Kalendář Lidových novin na přestupný rok 1904 (Brno 1903) 55–56.
- JUDŮV PŘÍPAD (Prostějov 1906).
- K CÍLŮM A PROSTŘEDKŮM ČESKÉ POLITIKY. Jednání II. sjezdu strany radikálně pokrokové dne 10. dubna 1898 v Praze (Praha 1898).
- K Č. 18 A 27 ŘEČNICKÉ KNIHOVNY (b. m., b. d. = Brno).
- K RODÁKŮM MORAVSKÝM SLOVO POUČNÉ A UPŘÍMNÉ O NAŠICH POLITICKÝCH POMĚRECH (Wien 1868).
- JOSEF KAIZL, České myšlenky (Praha 1896).
- EDUARD KALABIS, Moravský pakt. Stručný výklad a posudek reforem usnesených po dohodě s Němci sněmem moravským v listopadu r. 1905 (Královské Vinohrady 1906).

- T. KLÍN, 35 volebních kapitol. S dodatkem: Existenciální oprávněnost strany mladočeské a Národní listy (Praha 1911).
- KALENDÁŘ NÁRODNÍCH SOCIALISTŮ IX (1910), usp. Jiří Pichl (Praha b. d. = 1909).
- KATOLIČTÍ VOLIČOVÉ! (Brno 1907).
- KOHO VOLITI? PÁNŮM VOLITELŮM IV. KURIE TELEČSKÉ A V. KURIE JIHLAVSKÉ (= Řečnická knihovna 9, Brno b. d. = 1900).
- KOHO VOLITI VE VŠEOBECNÉ KURII? (Brno b. d. = 1913).
- E. KOLÁŘ, O průmyslové škole pokračovačů (= Politická knihovna nár.-sociální 2, Brno 1906).
- JROSLAV KOUTECKÝ, Poměry na moravském Slovácku (Olomouc 1903).
- FRANTIŠEK KOVAŘÍK, Cíle českého průmyslu na Moravě a v Čechách; in: MSR 10 (1913/1914) 11–13.
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Banka „Slavia“ a novinářské bratrstvo na Moravě (Praha 1879).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Jak vypadá dr. Stránský ve světle pravdy (Brno 1891).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Kapitola osmá (Brno 1910).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Milým rodákům v Bystřici n. P. (b. m. b. d. = 1895).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Několik kapitol, 2. rozmnožené vyd. (Praha 1910).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Odpověď na řeč dr. Stránského přednesenou při schůzi Občanského klubu v Přerově dne 13. září 1891 (Brno 1891).
- JIŘÍ KOŽÍŠEK, Provozuje dr. Adolf Stránský politiku veliké linie a stylu nebo novinářské dobrodružství à la Don Quijote de la Mancha? (Brno 1912).
- KAREL KRAMÁŘ, Anmerkungen zur böhmischen Politik (Wien 1906).
- KAREL KRAMÁŘ, České státní právo (Praha 1896).
- KAREL KRAMÁŘ, České státní právo a česká strana lidová; in: Česká revue 3 (1899–1900) 1092–1105.
- KAREL KRAMÁŘ, In memoriam (Praha 1913).
- KAREL KRAMÁŘ, K ozdravení politických poměrů na Moravě. Řeč Dra. K. Kramáře dne 23. července 1911 na schůzi Politického spolku v Prostějově (Praha 1911).
- KAREL KRAMÁŘ, O české politice (Praha 1910).
- KAREL KRAMÁŘ, Odpověď českoslovanským sociálním demokratům (Praha 1911).
- KAREL KRAMÁŘ, Poznámky o české politice (Praha 1906).
- KAREL KRAMÁŘ, Problémy české politiky. Dvě řeči (Praha 1913).
- A. KRÁSA, Hospodářské styky se slovanským jihem (Brno 1910).
- FRANZ KRONES, Die Stellung der Deutschmährer in Vergangenheit und Gegenwart. 2. Flugschrift des deutsch-politischen Vereins in Neutitschein (Neutitschein 1872).
- KRVAVÝ KŘEST ČESKÉHO BRNA (Brno 1905).
- ADOLF KUBIS, Pro očistu Moravy (= Pokrokové epištoly 3, Olomouc 1907).
- JOSEF KUDELA, Z německé menšinové práce; in: MSR 6 (1910) 484–489.
- R. KVĚT, Poznámky o politických stranách moravských (Přerov 1908).
- JAN J. LANGNER, O českých stranách politických (Pardubice 1906).
- FRANTIŠEK LANGR, Voličové! (Brno b. d. = 1913).
- LEITENDE GRUNDSÄTZE DER DEUTSCHEN FORTSCHRITTPARTEI, vorgeschlagen von dem durch die Vertrauensmänner-Versammlung der Deutschen in Böhmen am 29. juni 1896 eingesetzten Zehnerausschusse (Prag 1896).
- ZDENĚK LEPAŘ, Národnostní poměry na Moravě a ve Slezsku; in: ČMM 27 (1903) 231–251.
- VÁCLAV MALÝ, Nynější politika poslanců národní strany svobodomyšlné v poslanecké sněmovně vídeňské a její význam pro český lid (Praha 1901).
- MANIFEST MLADOČESKÝ O ÚMLUVÁCH VÍDEŇSKÝCH. Rozprava v „Českém klubu“ konaná dne 23. února (= Brožury „Hlasu Národa“ 3, Praha 1890).
- J. M. (= JAROSLAV MARCHA), Jak zakládati agrární organizace? Příručka pro stoupence strany agrární (Brno 1911).
- J. M. (= JAROSLAV MARCHA), Klerikální strana ve světle pravdy. Předvolební brožura, po konfiskaci 2. opravené vydání (= Hospodářsko-politická knihovna 4, Brno 1913).
- JAROSLAV MARCHA, Listy k zemědělským dělníkům. Nákladem tiskového výboru nár. soc. strany, po konfiskaci opravené vydání (Praha 1906).
- JAROSLAV MARCHA, O Františku Staňkovi. Řeč senátora a spisovatele Jaroslava Marchy o smutečních trznicích v Třebíči a Jihlavě (Třebíč 1936).

- JAROSLAV MARCHA, Pro naši organisaci. Několik upřímných slov a pokynů našim stoupen-
cům napsal Jaroslav Marcha (Brno 1914).
- JAROSLAV MARCHA, Pokrokový blok, sanace zemských financí a klerikálové. Odpověď na tři
klerikálních listů o sanaci financí zemských na Moravě a pokrokovému bloku (Brno 1914).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Der Agrarer Hochverratsprozess und die Annexion von Bosnien und
Herzegovina, zweite ergänzte Auflage (Wien 1909).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Die czechischen Parteien und ihre Presse; in: Die Zeit 22 (3. 3. 1900), č.
283, 1.
- TOMÁŠ G. MASARYK, Demokratism v politice (Praha 1912).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Organisece mladočeské strany. Organisujme se ku práci! (Praha 1903).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Einige Gedanken über die Aufgaben der akademischen Jugend (Wien
1891).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Jak pracovat? Přednášky z roku 1898 (Praha 1926).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Naše nynější krize a desorganisece mladočeské strany (= Knihovnička
Času 28, Praha 1903).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Naše politická situace. Řeč prof. T. G. Masaryka ve Vellmi 23. června
1901 (Praha 1901).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Nesnáze demokracie. Dvě úvahy (Praha 1913).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Nutnost revidovati process Polenský, 2. vyd. po interpretaci v říšské
radě (Praha 1899).
- TOMÁŠ G. MASARYK, O klerikalismu a socialismu. Přednáška prof. T. G. Masaryka dne 30.
března 1907 ve Valašském Meziříčí, 2. vyd. (Val. Meziříčí 1907).
- TOMÁŠ G. MASARYK, O úkolech strany lidové na Moravě; in: 12. březen (Brno 1893) 23–36.
- TOMÁŠ G. MASARYK, Osm hodin práce. O boji hospodářském a sociálním. Dvě přednášky
prof. T. G. Masaryka, 2. vyd. (Praha 1905).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Politická situace. Poznámky ku poznámkám (Praha 1906).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Potřeba pokrokové politiky. Přednáška poslance prof. dra. Masaryka na
Mělnice 20. září 1908 (Mělník 1908).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Právo přirozené a historické (= Knihovnička Času 9, Praha 1900).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Problém malého národa. Přednáška prof. T. G. Masaryka v Kroměříži
15. a 16. dubna 1905 (Kroměříž 1937).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Rakouská zahraniční politika a diplomacie. Řeči delegační a články
posl. prof. dr. T. G. Masaryka (Praha 1911).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Řeč posl. T. G. Masaryka v debatě o zatímním rozpočtu dne 20.
července 1907 v poslanecké sněmovně (Praha 1907).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Student a politika. Řeč prof. Dr. T. G. Masaryka na veřejné schůzi
pořádané studentskou organizací české strany pokrokové v Hlaholu dne 6. března 1909 (Praha
1909).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Tak zvaný velezrádný proces v Záhřebě. Promluveno v poslanecké
sněmovně říšské rady 14. a 15. května 1909 (Praha 1909).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Za svobodu svědomí a učení. Řeči prof. T. G. Masaryka a prof. Fr.
Drtiny proslouené v poslanecké sněmovně říšské rady ve Vídni 3., 4. a 5. prosince 1907 proti úto-
kům klerikálů na svobodu universit (Praha 1908).
- KAREL MATTUŠ, Několik myšlenek o českém státu (Praha 1870).
- MAX MENDER, Bericht des Abgeordneten des Dr. Max Menger an seine Wähler über die
Reichsraths-Session 1882–1883: Rede gehalten in Jägerndorf am 30. November 1883 (Wien
1883).
- MAX MENDER, Bericht des Reichsraths-Abgeordneten Max Menger über die letzte Reichsraths-
Session, erstattet am 10. Juli abends im Quelle-Saale (Freudenthal b. d.).
- MAX MENDER, Kandidaturrede gehalten in der Wählerversammlung der Troppauer Handels-
kammer am 29. Juni 1870. Zur Aktion der deutsch-österreichischen Verfassungspartei (Teschen
1870).
- MAX MENDER, Reden des Abgeordneten des Dr. Max Menger am 29. Jänner 1896 in der
schlesischen Handels— und Gewerbekammer und am 30. Jänner 1896 in der Jahresversammlung
des deutschfortschrittlichen Vereins für Westschlesien (Troppau 1896).
- MAX MENDER, Rechenschaftsbericht des Abgeordneten über den Sessionabschnitt 1884–1885
(Freiwalddau 1885).

- MAX MENGER, Das sogenannte böhmische Staatsrecht. Reden /.../ im österreichischen Abgeordnetenhaus gehalten am 18., 19. und 22. November 1892 nebst einer Erörterung über das sogenannte böhmische Staatsrecht (Troppau 1892).
- MAX MENGER, Zur gegenwärtigen politischen Lage. Nach § 2 in M. Schönberg gehaltenen Reden des Abgeordneten, 2. vyd. (Mährisch-Schönberg 1896).
- MITGLIEDER DER VERFASSUNGSPARTEI DES HERRENHAUSES (Wien 1897).
- MITTEILUNGEN DER DEUTSCHEN FORTSCHRITTPARTEI IN BÖHMEN (Prag b. d. = 1914).
- MITTELPARTEI DES HERRENHAUSES (Wien 1897).
- MLADÉ INTELIGENCI (Praha 1901).
- FRANTIŠEK MODRÁČEK, Rozvrat rakousko-uherské monarchie (Praha b. d. = 1904).
- MORAVANÉ! (Brno 1906).
- MORAVANÉ! (Brno 1911).
- MORAVANÉ! (Brno 1913).
- MORAVSKÉ ZEMSKÉ SNĚMOVÁNÍ R. 1914. Několik úvah (Brno b. d. = 1914).
- NÁRODNÍ STRANA SVOBODOMYSLNÁ V LETECH 1907–1910. K valnému sjezdu v Praze ve dnech 23. a 24. dubna 1910 (Praha 1910).
- ALOIS NASKE, Die gewerbepolitische Bewegung in Österreich und ihre Schlagworte (Brünn 1896).
- NÁVRH KOMUNÁLNÍHO PROGRAMU NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ (Praha 1910).
- NÁVRH ORGANIZAČNÍHO STATUTU LIDOVÉ STRANY POKROKOVÉ NA MORAVĚ (Brno b. d. = 1909).
- NÁVRHY KU III. ŘÁDNÉMU SJEZDU ČESKOSL. SOC.-DEM. STRANY V RAKOUSKU (b. m., b. d. = 1898).
- ALEXANDER NEKLAN, První sjezd české strany lidové (realistické) — a logika; in: Rozhledy 9 (1900) 569–580, 729–742 /též samostatně: Praha 1900/.
- O NYNĚJŠÍ POLITICKÉ SITUACI NÁRODA ČESKÉHO (Praha 1877) /autorem J. Fanderlik/.
- O ČINNOSTI POSLANCE DRA VÁCLAVA PERKA (Prostějov 1906).
- O ČINNOSTI ZEMSKÉ JEDNOTY ŽIVNOSTENSKÝCH SPOLEČENSTEV NA MORAVĚ ZA ROK 1905 (Brno 1905).
- O STÁTOPRÁVNÍM PROGRAMU ČESKÉM. Řeči posl. dr. B. Pacáka a dr. J. Kaizla z prosince roku 1895 (Praha 1896).
- OBRAZ STRANY MLADOČESKÉ A ČESTNÝ SOUD POLOŽENÝ NA DEN 6. ZÁŘÍ 1891 (Praha 1891).
- ODBOROVÝM ORGANISACÍM NA MORAVĚ (Brno b. d. = 1910).
- V. ODRAZ (= FRANTIŠEK VAHALÍK), Morava do oposice, 2. vyd. (Praha 1892).
- JAN OHÉRAL, Denkwürdigkeiten aus den Jahren 1848 und 1849. Erinnerungen, Erlebnisse, Rückblicke eines Reichstagsabgeordneten; in: Jurende's Mährischer Wanderer 40 (1851) 111–139.
- OLMŮTZ IM JAHRE 1848 (Olmütz 1856).
- ORGANISAČNÍ ŘÁD ČESKÉ STRANY POKROKOVÉ. Schválen sjezdem strany 29. července 1908 (Praha 1908).
- ORGANISAČNÍ ŘÁD STRANY NÁRODNĚ-SOCIÁLNÍ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU, návrh br. Adamlry a soudr. (Brno b. d. = asi 1900).
- ORGANISAČNÍ STATUT LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ (Brno 1909).
- ORGANISATION DER DEUTSCHRADIKALEN PARTEI IN MÄHREN (Brünn 1911).
- PARTEIGRUNDSÄTZE DER DEUTSCHEN ARBEITERPARTEI OESTERREICHS, beschlossen vom Reichsparteitage in Iglau am 7. und 8. September 1913 (Hohenstadt 1913).
- DAS PARTEIWESEN DER SLAWEN IN BÖHMEN. Betrachtet an der Hand der Versammlung des Prager alttschechischen Parteitages. Von einem österreichischen Patrioten /autorem I. Wurm/ (Laibach 1889).
- V. ZEMSKÁ VŠEOBOROVÁ KONFERENCE NA MORAVĚ (Brno b. d.).
- VÁCLAV PEREK, Nejdůležitější zásady nových zemských zákonů moravských z roku 1905 (Brno 1906).
- VÁCLAV PEREK, O pakcie morawskim; in Świat Stowiański 8/1 (1912) 13–19.
- PERKŮV ŠKOLNÍ ZÁKON (Brno 1907).

- PĚT LET PRÁCE A ČINNOSTI; in: Ročenka Sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku na rok 1912 (Kroměříž 1911) 16–89.
- PILNÝ NÁVRH POSL. DRA ADOLFA STRÁNSKÉHO A SOUDRUHŮ V PŘÍČINĚ ZMĚNY VOLEBNÍHO ŘÁDU PRO SNĚM MORAVSKÝ, č. 241 (Brno 1904).
- LADISLAV PLUHAŘ, v Brně (Brno 1913).
- POKYNY O PŮSOBNÍ DŮVĚRNÍKŮ A STÁVKOVÝ ŘÁD (Videň 1909).
- POLITICKÉ POMĚRY NÁRODNÍ STRANY NA MORAVĚ. Napsal J. Č. R. (Praha 1877).
- POŘAD JEDNÁNÍ III. ČESKOSLOVANSKÉHO SJEZDU KATOLICKÉHO V BRNĚ DNE 30. A 31. SRPNA A 1. ZÁŘÍ 1903 (Brno b. d. = 1903).
- VILÉM POVONDRA, Instituce obchodních a živnostenských komor (Holešov b. d. = 1904).
- ČECHOSLAV PRAVDA, Očista národní strany svobodomyšlné (Kutná Hora 1893).
- JAROSLAV PREISS, K otázkám českého průmyslu v dané situaci 1–2; in: MSR 10 (1913–/1914) 55–65, 157–169.
- PROGRAM A ORGANISACE NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ. K valnému sjezdu v Praze ve dnech 2. a 3. března 1907 (Praha 1907).
- PROGRAM A ÚKOLY STRANY RADIKÁLNĚ POKROKOVÉ. Řeči a usnesení sjezdu strany radikálně pokrokové konaného v Praze dne 4. dubna 1897 (Praha 1897).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY AGRÁRNÍ (Praha b. d. = 1903).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY AGRÁRNÍ PRO MORAVU A SLEZSKO (Olomouc 1905).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY AGRÁRNÍ PRO MORAVU A SLEZSKO (Brno b. d.).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY NÁR.-SOCIÁLNÍ, upravený a doplněný na pražském sjezdu strany dne 28. září 1902 (= Politická knihovna nár.-sociální 3, Brno 1906).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY POKROKOVÉ Z R. 1906 (Královské Vinohrady 1906).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY POKROKOVÉ. Schválen třetím sjezdem strany konaným 6. a 7. ledna 1912 (Praha 1912).
- PROGRAM ČESKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ PŘIJATÝ NA VIII. VALNÉM SJEZDU DNE 30., 31. BŘEZNA A 1. DUBNA 1918 (Židenice b. d. = 1918).
- PROGRAM ČESKÉHO MALOŽIVNOSTNICTVA (Praha 1907).
- PROGRAM ČESKOSLOVANSKÉ STRANY SOCIÁLNĚ-DEMOKRATICKÉ (Brno b. d. = 1911–1913 ?)
- PROGRAM KATOLICKÉHO ROLNICTVA V ČESKÉM NÁRODĚ PŘIJATÝ 17.000 ROLNÍKY NA SJEZDĚ VELEHRADSKÉM DNE 23. ZÁŘÍ 1901 (Brno 1901).
- PROGRAM LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ; in: Zpráva sjezdu lidové strany na Moravě konaného 5. a 6. ledna 1909 (Brno 1909) 29–50.
- PROGRAM NÁRODNÍ STRANY (Praha 1905).
- PROGRAM NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ (Praha 1912).
- PROGRAM NÁRODNÍ STRANY NA MORAVĚ A REZOLUCE Z JEJÍHO SJEZDU 20. 5. 1906 (Brno 1906).
- PROGRAM MORAVSKÉ STRANY POKROKOVÉ (Brno b. d. = 1907).
- PROGRAM POKROKOVÉHO SLOVANSKÉHO STUDENTSTVA Z RAKOUSKO-UHERSKA. (Praha 1891).
- PROGRAM POKROKOVÝCH ŽEN NA MORAVĚ (Brno 1910).
- PROGRAMM DER ANHÄNGER SCHÖNERERS. Linzer Programm und sozialpolitisches Programm der deutschvölkischen Arbeiterschaft (Eger 1901).
- PROGRAMM DER DEUTSCHEN IN OESTERREICH. Beschlossen von der Versammlung deutscher Parteimänner in Wien am 22. Mai 1870 (Wien 1870).
- PROGRAMM DER DEUTSCHEN VOLKSPARTEI. Abdr. des Programms vom Jahre 1900 (Wein 1905).
- PROGRAMM DER DEUTSCH-FORTSCHRITTLICHEN PARTEI BESCHLOSSEN VOM DEUTSCH-FORTSCHRITTLICHEN PARTEITAG IN TROPFAU AM 31. MAI 1896 (Teschen 1896).
- PROGRAMM DER CHRISTLICH-SOZIALEN ARBEITERPARTEI (Wien 1896).
- PROGRAMM DER SOZIALPOLITIK (Wien 1896).
- MATĚJ PROCHÁZKA, Otázka dělnická; in: Časopis katolického duchovenstva 13 (1872) 37–56, 179–209, 14 (1873) 103–161, 188–210 (též samostatně: Praha 1898).
- JAN PROKEŠ, Náprava křivd volebního řádu na sněmu Markrabství moravského (Brno 1898).

- PROTOKOL III. ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ-DEMOKRATICKÉ STRANY V RAKOUSKU KONANÉHO DNE 10., 11. A 12. DUBNA 1898 V BRNĚ (Brno 1898).
- PROTOKOL IV. ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ STRANY SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ KONANÉHO VE DNECH 8., 9., A 10. ZÁŘÍ 1900 V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH (Praha 1900).
- PROTOKOL PÁTÉHO ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ V PRAZE DNE 1., 2., A 3. LISTOPADU 1902 (Praha 1902).
- PROTOKOL VI. ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ DNE 30., 31. ŘÍJNA A 1. LISTOPADU 1904 V PROSTĚJOVĚ (Praha 1904).
- PROTOKOL IX. SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ VE DNECH 4. AŽ 8. ZÁŘÍ 1909 V NÁRODNÍM DOMĚ V PRAZE-SMÍCHOVĚ (Praha 1909).
- PROTOKOL X. SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ VE DNECH 23. AŽ 27. PROSINCE 1911 V NÁRODNÍM DOMĚ NA SMÍCHOVĚ (Praha 1911).
- PROTOKOL XI. ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ KONANÉHO VE DNECH 7., 8., A 9. PROSINCE 1913 NA ŽOFÍNĚ V PRAZE (Praha 1913).
- PROTOKOL XII. ŘÁDNÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ VE DNECH 27., 28., 29. A 30. PROSINCE 1918 V PRAZE (Praha b. d. = 1919).
- PROTOKOL O ČTVRTÉM SJEZDU ČESKÉ STRANY NÁRODNĚ-SOCIÁLNÍ OD-BÝVANĚM V BRNĚ VE DNECH 22.–23.–24. DUBNA 1905 (Brno 1905).
- PROTOKOL O JEDNÁNÍ SPOLEČNÉHO SJEZDU SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ V RAKOUSKU KONANÉM VE VÍDNI 2.–6. LISTOPADU 1901 (Praha 1901).
- PROTOKOL V. SJEZDU SVAZU DĚLNICKÝCH TĚLOVÝCHOVNÝCH JEDNOT A II. SJEZDU NÁČELNÍKŮ OKRESŮ /.../ V PRAZE 27.–29. ČERVNA 1912 (Praha 1912).
- PROTOKOL V. VŠEOBDOBOVÉHO SJEZDU ČESKOSLOVANSKÉHO ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ KONANÉHO DNE 30., 31. ŘÍJNA A 1. LISTOPADU 1910 NA SMÍCHOVĚ (Praha 1910).
- PROTOKOL SPOLEČNÉHO SJEZDU SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÉ STRANY DĚLNICKÉ V RAKOUSKU KONANÉHO VE VÍDNI VE DNECH OD 9. DO 13. LISTOPADU 1903 (Praha 1903).
- PROTOKOLL ÜBER DIE VERHANDLUNGEN DES PARTEITAGES DER DEUTSCHEN SOZIALDEMOKRATISCHEN ARBEITERPARTEI IN OESTERREICH. Abgehalten in Innsbruck vom 24. Oktober bis 2. November 1911 (Wien 1911).
- PROTOKOLL ÜBER DIE VERHANDLUNGEN DES PARTEITAGES DER DEUTSCHEN SOZIALDEMOKRATISCHEN ARBEITERPARTEI IN OESTERREICH. Abgehalten in Wien vom 31. Oktober bis zum 4. November 1913 (Wien 1913).
- PRVNÍ MORAVSKO-SLEZSKÝ SJEZD KŘEŠŤANSKO-SOCIÁLNÍ NA VELEHRADĚ 3. A 4. ZÁŘÍ 1899 (Přívoz 1900).
- PRVNÍ VÝROČNÍ ZPRÁVA ÚSTŘEDNÍHO SVAZU ČESKÝCH HOSPODÁŘSKÝCH SPOLEČENSTEV V MARKRABSTVÍ MORAVSKÉM (Brno 1900).
- ONDŘEJ PŘIKRYL, Knižová cesta volebního řádu pro sněm markrabství moravského (Prostějov 1903).
- ONDŘEJ PŘIKRYL, Volební právo na sněm zemský v moravských smitovačkách (Brno 1904).
- P. T. (Brünn 1879).
- P. T. (b. m., b. d. = Brünn 1899).
- P. T. DŮSTOJNÝ PANE! (Brno 1901).
- RÁMCOVÝ PROGRAM ČESKÉ STRANY LIDOVÉ (REALISTICKÉ) (Praha b. d. = 1900).
- RÁMCOVÝ PROGRAM POLITICKÉ STRANY ČESKOSLOVANSKÉHO ŽIVNOSTNICTVA (b. m, b. d = Olomouc 1909).
- FRANTIŠEK RAUSCHER, Slovo o krizi rolnické (Holešov 1896).
- E. K. ROSOL, Česká strana pokroková. Její vývoj snahy a cíle. Připojen program české strany pokrokové z roku 1906 (Praha 1909).

- ROZHOVOR O VÁŽNÉ OPOSICI. Jednání členské schůze Klubu národní strany svobodomyšlné dne 23. dubna 1892 (Praha 1892).
- RÜCKBLICKE AUF DAS JAHR 1848 (Brünn 1849).
- RUKOVĚŤ PRO OBCHODNÍ A ŽIVNOSTENSKOU KOMORU V BRNĚ (Brno 1903).
- ŘEČ SOCIÁLNĚ-DEMOKRATICKÉHO POSLANCE KARLA VAŇKA KU PILNOSTI NÁVRHU NA ZAVEDENÍ VŠEOBECNÉHO, ROVNÉHO A TAJNÉHO PRÁVA HLASOVACÍHO ... (Brno 1907).
- SATZUNGEN DER ORTSGRUPPE DES „BUNDES DER DEUTSCHEN SCHLESIENS“ (Troppau b. d.).
- SATZUNGEN DES BUNDES DER DEUTSCHEN SÜDMÄHRENS (Znaim 1910).
- SATZUNGEN DES LANDESVERBAND DER CHRISTLICHEN DEUTSCHEN MÄHRENS (Brünn b. d. = 1898?).
- SEHR GEEHRTER HERR PARTEIGENOSSE! (Brünn b. d. = 1911).
- JAROSLAV SEIDL, Pomozte! než bude pozdě (Brno 1897).
- DER VII. DEUTSCHMÄHRISCHE PARTEITAG IN BRÜNN ABGEHALTENE AM 19. SEPTEMBER 1880 (Brünn 1880).
- DIE SCHICKSALE DER NATIONALEN POLITIK IN BÖHMEN (Prag 1879) /autorem J. Fanderlik/.
- HANS SCHLITTER, Parteipolitik und Gemeinsamkeit in Österreich-Ungarn (Wien 1915).
- GEORG RITTER VON SCHÖNERER (ed.), Unser Programm. Mit einem Wahlaufruf der deutschnationalen Partei zu den Reichswahlen (Horn 1885).
- SCHŮZE POLITICKÁ A VALNÝ SJEZD STRANY LIDOVÉ NA MORAVĚ VE DNECH 21. A 22. DUBNA 1894 (Knihovna politická pro lid 3, Brno 1894).
- VÁCLAV SCHUSTER, Středostavovská politika živnostenská; in: Česká revue (1907/1908) 21–23.
- SJEZD DŮVĚRNÍKŮ NÁRODNÍ STRANY NA MORAVĚ A USTAVUJÍCÍ VALNÁ HROMADA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ (Brno 1893).
- JAN SLAVÍK, K otázce volební reformy (Praha 1895).
- JAN SLAVÍK, O rakousko-uherském vyrovnání (Praha b. d. = 1897).
- JAN SLAVÍK, Nová dráha české politiky (Praha 1899).
- SLAVNÉMU VÝBORU! (b. m, b d. = Brno 1897).
- SLOVO K LIDUMILŮM (Brno b. d. = 1912).
- SNAHY A CÍLE POKROKOVÉHO HNUTÍ V UČITELSTVU MORAVSKÉM (Praha 1901).
- KUNEŠ SONNTAG, Moravské cukrovarnictví a fepařství (Brno 1914).
- SOUDRUHŮM DELEGÁTŮM ORGANISACÍ SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÝCH V I. KRAJI NA MORAVĚ (Brno b. d. = 1909)
- SOUDRUHŮM DELEGÁTŮM KU MIMOŘÁDNÉ KRAJSKÉ KONFERENCI ODBÝVANÉ 1. LEDNA 1910 (Brno b. d. = 1910).
- THEODOR SOSNOSKY, Die Politik im Habsburgerreiche. Randglossen zur Zeitgeschichte 1–2 (Berlin 1912).
- FRANTIŠEK SOUKUP, Proč bojujeme za všeobecné rovné, přímé a tajné právo hlasovací (Praha b. d. = 1904).
- STANOVY KATOLICKÉHO SPOLKU ČESKÉHO ROLNICTVA NA MORAVĚ (Brno 1901).
- STANOVY KATOLICKO-POLITICKÉ JEDNOTY PRO BRNO A PRO POLITICKÝ OKRES BRNĚNSKÝ (Brno 1892).
- STANOVY KATOLICKO-POLITICKÉ JEDNOTY V LÍŠNI (Brno 1892).
- STANOVY SPOLKU: „SDRUŽENÍ KATOLICKÝCH SPOLKŮ BRNĚNSKÉHO BISKUPSTVÍ (Brno 1899).
- STÄRKE UND LEISTUNGSFÄHIGKEIT DER GEWERKSCHAFTEN IN MÄHREN IM JAHRE 1907 (Brünn b. d. = 1908).
- STÁTOPRÁVNĚ A POKROKOVĚ (Praha 1913).
- STÁTOPRÁVNÍ POLITIKA. Napsali Ladislav Machač, Antonín Hubka, Antonín Kusý, Jan Kříž, Antonín Hajn (Praha 1903).
- STARÝ STATUT (Brno b. d. = 1896).
- VOJTĚCH STERNBERG, Česká otázka. Program strany státoprávní přijatý na sjezdu strany v Praze 19. února 1899 vztahu k připojení (Praha 1904).

- VOJTĚCH STERNBERG, První bilance Českého svazu na radě říšské. Mikroskopický rozbor Českého svazu (Choceň 1907).
- ADOLF STRÁNSKÝ, Čsl. národní demokracie dítětem české svobody. Řeč ministra obchodu dr. Ad. Stránského na prvním valném sjezdu čsl. národní demokracie pronesená dne 25. března 1919 (Praha 1919).
- ADOLF STRÁNSKÝ, Náš spor s Drem. Šmeralem (Brno b. d. = 1917).
- ADOLF STRÁNSKÝ, Pilný návrh posl. dra. Adolfa Stránského a soudruhů v příčině změny volebního řádu pro sněm moravský (Brno 1904).
- ADOLF STRÁNSKÝ, Řeč posl. dra Ad. Stránského pronesená ve středu 25. října 1899 v 4. schůzi posl. sněmovny v debatě o vládním prohlášení (Brno 1899).
- SVATODUŠNÍ PROGRAM NĚMECKÝ Z R. 1899. Rozbor kritický (Praha 1899).
- FRANTIŠEK SVĚTLÍK, Klub katolicko-národní a česká politika za první 3 léta lidového parlamentu (Olomouc 1910).
- JOSEF SVOZIL, Národnost' ve státě (Olomouc 1899).
- JOSEF SVOZIL, O klerikalismu, 2. vyd. (Praha 1904).
- JOSEF SVOZIL, O socialismu. Úvahy o podstatě národního socialismu (Praha 1911).
- VÁCLAV ŠAFR, Zavedení všeobecného práva hlasovacího, rovného a přímého do zemského sněmu markrabství moravského (Brno 1900).
- JOSEF ŠAMALÍK, Sedláci! Pozor na vlky! (Brno 1899).
- JOSEF ŠAMALÍK-SKALSKÝ, Otázka selská a sociální demokracie. Úvahy z řad rolnictva (Brno 1898).
- ŠESTNÁCTÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍ JEDNOTY PRO JIHOZÁPADNÍ MORAVU ZA OBDOBÍ 1901–1902 (Brno 1902).
- VI. VŠEOBECNÝ SJEZD KATOLÍKŮ ČESKOSLOVANSKÝCH V OLOMOUCI (12.–15. SRPNA 1911). Zprávu o průběhu sjezdovém sestavil redaktor Ladislav Zamykal (Olomouc 1913).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Národní tiseň na Moravě. Řeč posl. dra Václava Šíleného při debatě poslanecké sněmovny dne 14. listopadu o krvavých událostech na Moravě (Brno 1899).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Odbyt výrobků rolnických a živnostenských. Řeč posl. dra Šíleného na sněmu moravském 16. 3. 1900 (= Leták 6, Brno 1900).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Pro zřízení živnostenské rady na Moravě. Řeč posl. dra Václava Šíleného na sněmu markrabství moravského dne 13. 9. 1904 (= Živnostenská knihovna 29, Holešov 1909).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Pro živnostenský program (Penze starobní a chorobní — Nárok na práci). Veřejné skladiště v Pferově. Z veřejných národohospodářských pojednání dr. V. Šíleného (Brno 1896).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Rolnictvo v národním hospodářství (Brno 1896).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Řeč pana poslance dra. Šíleného. Mluvena v 17. sezení dne 11. března 1899 (Brno 1899).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Řeč pana poslance dra. Šíleného. Mluvena v 21. sezení dne 16. března 1899 (Brno 1899).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Silnice moravské a státní subvence (= Řečnická knihovna 28, Brno 1905).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, V zájmu povznesení živností. Řeč posl. dra Václava Šíleného pronesená ve 124. schůzi poslanecké sněmovny dne 1. května 1902 při poslední debatě o rozpočtu ministerstva obchodu (= Řečnická knihovna 15, Brno 1902).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Všeobecné pojišťování důchodů pro případ stáří a neschopnost ku práci. Dle řeči dra. V. Šíleného (= Řečnická knihovna 5, Brno 1896).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Všeslovanská výstava v Petrohradě r. 1903 (= Řečnická knihovna 19, Brno 1903).
- VÁCLAV ŠÍLENÝ, Vyvlastnění uhelných dolů. Řeč posl. dra Václava Šíleného na moravském sněmu dne 30. 3. 1900 (Brno 1900).
- VÁCLAV ŠKARDA, Česká politika (Praha 1904).
- VÁCLAV ŠKARDA, Kdo jest odpovězen za nynější stav české politiky? (Praha 1909).
- VÁCLAV ŠKARDA, Národní strana svobodomyšlná a její program (Praha 1897).
- VÁCLAV ŠKARDA, Několik slov o českém jazykovém programu (Praha 1902).
- VÁCLAV ŠKARDA, Politika etapová a základní názor strany svobodomyšlné na českou politiku; in: Česká revue 2 (1898) 536–551.
- VÁCLAV ŠLESINGER, O úkolech strany nár.-sociální (= Politická knihovna nár.-sociální 1, Brno 1906).

- ALOIS M. ŠPERA, *Jak povstalo křesťanství* (Brno 1906).
- ALOIS M. ŠPERA, *Z dějin církve* (Brno 1908).
- ŠRÁMEK CONTRA MASARYK, *řeč poslance docenta Jana Šrámka na Říšské radě dne 11. června 1908* (Olomouc 1908).
- RUDOLF TAYERLE, *Za lepší přítomnost* (Brno 1910).
- FRANTIŠEK TILŠER, *Ve službě panstva* (Český Brod 1885).
- ZDENĚK TOBOLKA, *Boj o pozitivní politiku*; in: *Česká revue* 11 (1907–1908) 128–134.
- TŘETÍ MORAVSKOSLEZSKÝ SJEZD KŘESŤANSKO-SOCIÁLNÍ NA VELEHRADĚ 20. A 21. ČERVENCE 1902 (Přívaz b. d. = 1902).
- KARL TÜRK, *Böhmen, Mähren und Schlesien. Mit einer Sprachenkarte* (München 1898).
- MICHAL URSÍNÝ, *Za českou universitu* (Brno 1905).
- ÚSTŘEDNÍ VŠEOBOROVÝ SPOLEK ČESKOSLOVANSKÝ PRO MORAVU V BRNĚ. *ŘÁD SPRÁVNÍ* (Brno b. d. = 1910).
- *V ZÁJMU PRAVDY A KU OBHAJOBĚ NAŠÍ DĚLNICKÉ CTI* (Brno b. d. = 1910).
- B. VACEK /= BOHUŠ RIEGER/, *Ku programu „České strany lidové“*. Právníkové glosy od B. Vacka (Praha 1900).
- VÁCLAV VACEK, *Rok lidového parlamentu. Činnost poslanců sociálně demokratických a měšťáckých stran českých na radě říšské v období 1907–1908* (Praha 1908).
- VÁCLAV VACEK, *Prvé období lidového parlamentu (o činnosti poslanců sociálně demokratických a měšťáckých stran českých na radě říšské v letech 1908–1911)* (Praha 1911).
- *VALNÝ SJEZD DŮVĚRNÍKŮ NÁRODNÍ STRANY NA MORAVĚ DNE 20. KVĚTNA 1906* (Brno 1906).
- *VALNÝ SJEZD KATOLICKÉ STRANY NÁRODNÍ V PŘEROVĚ* (= Publikace katolicko-národní strany na Moravě 2, Brno 1896).
- *VALNÝ SJEZD NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ KONANÝ VE DNECH 2. A 3. BŘEZNA 1907 V PRAZE*. Letáky národní strany svobodomyšlné č. 2 (Praha b.d.).
- KAREL VANĚK, *Co dělat ? Několik kapitol o nás pro nás* (Brno 1911).
- JAN VAŠATÝ, *Zákonná rovnost jazyka českého s německým v zemích koruny české* (Praha 1886).
- *VELEDŮSTOJNÝ PANE!* (Brno 1906).
- *DIE VEREINE IN MÄHREN* (Brünn 1885).
- *DIE VERFASSUNGSPARTEI UND DAS MINISTERIUM HOHENWART*. Eine politische Studie (Wien 1871).
- *VERHANDLUNGEN DES ZWEITEN ÖSTERREICHISCHEN SOZIALDEMOKRATISCHEN PARTEITAGES*, abgehalten zu Wien 1891 (Wien 1891).
- *VERHANDLUNGEN DES DRITTEN ÖSTERREICHISCHEN SOZIALDEMOKRATISCHEN PARTEITAGES*, abgehalten zu Wien am 5., 6., 7., 8., und 9. Juni 1892 (Wien 1892).
- *VERUS, Pozor na volby do říšské rady?* (Brno 1900).
- *VERUS, V činný boj. Epištoly ze sesterské Moravy všem věrným Čechům* (= Politické besedy 10–11, Praha 1892).
- *VOLÁME VÁS PŘED SOUD ROZUMNÝCH ČECHŮ* (Brno 1908).
- *VOLEBNÍ PROVOLÁNÍ MORAVANŮ*; in: *Michaël Navrátil, Čechové na říšské radě 1879–1900* (Praha-Tábor 1903), 20–24.
- *VOLEBNÍ ÚVAHA PRO ČESKÉ VOLIČSTVO NA MORAVĚ* (Brno 1907).
- *VOLIČOVÉ!* (Brno 1911).
- *VOLIČŮM VŠEOBECNÉ KURIE!* (Brno 1913).
- *VOR DEN WAHLEN ZUM LANDTAGE DER MARKGRAFSCHAFT MÄHREN IM JAHRE 1867*. Kurze Belehrung an die Wähler über unsere historisch-nationale Rechte (Brünn 1867).
- *VILÉM VOTRUBA, Z jednatelské zprávy Klubu lidové strany na Moravě 1902–1904* (Brno 1904).
- *VÝROČNÍ ZPRÁVA ČESKÉ SPOLEČNOSTI NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ V BRNĚ ZA OBDOBÍ 1907–1908* (Brno 1908).
- *VÝROČNÍ ZPRÁVA KLUBU LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ* (Řečnická knihovna č. 1, Brno 1900).
- *VŠEOBOROVÉ SDRUŽENÍ KŘESŤANSKÉHO DĚLNICTVA ČESKOSLOVANSKÉHO*. Ústředí v Brně (Brno b. d. = 1907).

- VŠEODBOROVÉ SDRUŽENÍ KŘEŠŤANSKÉHO DĚLNICTVA ČESKOSLOVANSKÉHO V R. 1910. Zpráva ústředí (Brno b.d. = 1910).
- VŠEODBOROVÉ SDRUŽENÍ KŘEŠŤANSKÉHO DĚLNICTVA PRO MORAVU A SLEZSKO. Řád správní (Přlvoz 1902).
- VŠEODBOROVÉ SDRUŽENÍ KŘEŠŤANSKÉHO DĚLNICTVA PRO MORAVU A SLEZSKO. Stanovy (Přlvoz 1902).
- WAS WIR WOLLEN ! Das Alldeuschtum im Gegensatz zu Sozialismus und Katholizismus von Théque. Mit einer Beilage Das Programm der Anhänger Schönereers (Wien 1906).
- MAX WELLNER, Die jungtschechische Partei (Prag 1877).
- MAX WELLNER, Svobodomyslný program (Domažlice 1894).
- EDMUND WENGRAF, Das hohe Haus. Parlamentsbilder aus Oesterreich (Wien 1896).
- WERTE PARTEIGENOSSEN! (Brünn b. d. = 1899).
- WIE GRÜNDET UND WIE LEITET MAN VEREINE? (Brünn 1898).
- Z JEDNATELSKÉ ZPRÁVY KLUBU LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ. Předneseno na valné hromadě Klubu dne 3. listopadu 1904 (= Řečnická knihovna č. 27, Brno 1904).
- ZÁPAS O RADIKÁLNÍ LISTY NA VALNÉ HROMADĚ VYDAVATELSKÉHO DRUŽSTVA NEODVISLOST V PRAZE (Praha 1897).
- ZÁPIS O ZEMSKÉ KONFERENCI STRANY NÁRODNĚ SOCIÁLNÍ VE DNECH 23.–25. BŘEZNA 1901 (Brno 1901).
- HARTMANN ZEIBIG, Aus dem Leben eines österr. Professors (Olmütz 1848).
- ZEMSKÝ SJEZD ČESKOSLOVENSKE ŽIVNOSTENSKO-OBCHODNICKÉ STRANY STŘEDOSTAVOVSKÉ Z MORAVY A SLEZSKA 19., 20. A 21. LISTOPADU 1926. Těsnopisný zápis sjezdu (Olomouc 1927).
- T. J. ZLIHOVSKÝ (= T. J. Jiroušek), O vývoji a trvání křesťanského socialismu na Moravě, in: Vlast' 5 (1888/1889) 37–43.
- ZLODUCH MORAVY DR. ADOLF STRÁNSKÝ (= Příloha Budoucnosti 17, Brno 1908).
- ZPRÁVA 21-ČLENNÉHO PERMANENTNÍHO VYROVNÁVACÍHO VÝBORU Z R. 1898 O ČINNOSTI /.../ (Brno 1902).
- ZPRÁVA KLUBU LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ (= Řečnická knihovna č. 18, Brno 1902)
- ZPRÁVA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ ZA ROK 1895–1896 (Brno 1896).
- ZPRÁVA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ 1896–1898 (Brno 1898).
- ZPRÁVA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ ZA SPOLKOVÝ ROK 1898/1899 (Brno 1899).
- ZPRÁVA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ ZA SPOLKOVÉ OBDOBÍ 1899–1901 (Brno 1902).
- ZPRÁVA NÁRODNÍHO KLUBU V BRNĚ ZA SPOLKOVÉ OBDOBÍ 1901–1903 (Brno 1903).
- ZPRÁVA O ČINNOSTI ÚSTŘEDNÍHO SPOLKU ŽIVNOSTNÍKŮ MORAVSKÝCH ZA SPRÁVNÍ ROK 1905, 1906, 1907 (Brno 1906, 1909, 1910).
- ZPRÁVA O ČINNOSTI ZEMSKÉ JEDNOTY ŽIVNOSTENSKÝCH SPOLEČENSTEV NA MORAVĚ ZA SPRÁVNÍ ROK 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909 (Brno 1904–1910).
- ZPRÁVA O ČINNOSTI ČESKÉHO ODBORU ZEMĚDĚLSKÉ RADY ZA ROK 1902 (Brno 1903).
- ZPRÁVA O ČINNOSTI NÁRODNÍ JEDNOTY PRO JIHOZÁPADNÍ MORAVU OD ČERVNA 1899 DO KVĚTNA 1900 (Brno 1900).
- ZPRÁVA O SJEZDU LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ (Brno 1909).
- ZPRÁVA POLITICKÉHO KLUBU LIDOVÉ STRANY POKROKOVÉ PRO MORAVU V BRNĚ K SJEZDU LIDOVÉ STRANY POKROKOVÉ VE DNECH 5. A 6. 1. 1911 (Brno 1911).
- ZPRÁVA SJEZDU LIDOVÉ STRANY NA MORAVĚ, KONANÉHO VE DNECH 5. A 6. LEDNA 1909 (= Řečnická knihovna č. 34, Brno 1909).
- ZPRÁVA VÝKONNÉHO VÝBORU STRANY NÁR.-SOCIÁLNÍ ZA DOBU OD 16. DUBNA 1900 DO 30. ČERVNA 1902 (Praha b. d. = 1902).
- ZPRÁVA ZEMSKÉHO SEKRETARIÁTU LIDOVÉ STRANY POKROKOVÉ ZA ROK 1909–1910 (DO KONCE SRPNA) (Brno 1910).
- ZPRÁVA ZEMSKÉHO VÝKONNÉHO VÝBORU ČESKÉ STRANY NÁRODNĚ-SOCIÁLNÍ V BRNĚ OD 1. LEDNA DO 31. PROSINCE 1909 (Brno b. d. = 1910).
- ZUR PARTEI-ORGANISATION (Wien 1885).
- ZUSAMMENSTELLUNG DER POLITISCHEN VORGÄNGE VON DEN WAHLEN IM JUNI ZUM ENDE DES JAHRES 1911, I. Der deutsche Nationalverband. Als Manuskript gedruckt (Wien 1911).

- JAN ŽÁČEK, Dr. Jan Žáček o volební opravě moravské. Řeč pronesená v Národním klubu v Brně 8. 12. 1905 (Brno 1905).
- JAN ŽÁČEK, O národním vývoji Moravy od r. 1848; in: O Moravě (Praha 1900) 1–24.
- JAN ŽÁČEK, Pravda o krvavých událostech moravských (Brno 1899).
- JAN ŽÁČEK, Řeč posl. dr. Jana Žáčka o politické jednotě české; in: Zpráva Národního klubu v Brně za rok 1895–1896 (Brno 1896) 62–77.
- JAN ŽÁČEK, Státní právo a rovnoprávnost. Řeči posl. dra Jana Žáčka, pronesené 18. a 19. 1. 1898 na sněmu markrabství moravského (Brno 1898).
- JAN ŽÁČEK, Voláme Vás před soud rozumných Čechů (Brno 1908).

6.1.4. EDICE PRAMENŮ (paměti, korespondence, památníky, jubilejní sborníky, retrospektivy a jiné edice)

- KAREL ADÁMEK, Památce Dra. Eduarda Grégra (Prostějov 1907).
- KAREL ADÁMEK, Paměti z doby Badeniovy (Praha 1910).
- KAREL ADÁMEK, Mé paměti z doby Taaffovy 1879–1893 (Hlinsko 1910).
- KAREL ADÁMEK, Z mých styků s Gustavem Eimem (Praha 1910).
- KAREL ADÁMEK, Z mých styků s Moravany (Brno 1910).
- KAREL ADÁMEK, Z mých styků se Slezany; in: ČMM 36 (1912) 30–54, 203–214, 316–334 /též samostatně Praha 1912/.
- KAREL ADÁMEK, Zájezdy rolnictva východočeského na Moravu a do Slezska v letech 1884 až 1902 (Chrudim 1908).
- FRANTIŠEK BALCAR, Přehled dějin Besedy dělnictva československého za první čtvrtstoletí, t. j. od ustavující valné hromady dne 26. října 1884 do dnešního dne 29. května 1909 (Brno 1909).
- BECHYŇOVA PADESÁTKA (Olomouc 1931).
- KLAUS BERTHOLD (ed.), Österreichische Parteiprogramme 1868–1966 (Wien 1967).
- JAROMÍR BOČEK (= Antonín Okáč/ (ed.), Z deníků moravského politika v éře Bachově. Egbert Belcredi 1850–1859 (Brno 1976).
- LEV BORSKÝ, Před válkou a po válce (Praha 1920).
- ALBÍN BRÁF, Život a dílo I–V, vyd. J. Gruber a C. Horáček (Praha 1922–1924).
- BRIEFE UND DOKUMENTE ZUR GESCHICHTE DER ÖSTERREICHISCH-UNGARISCHEN MONARCHIE UNTER BESONDERER BERÜCKSICHTIGUNG DES BÖHMISCH-MÄHRISCHEN RAUMES. Der Verfassungstreue Großgrundbesitz, vyd. Ernst Rutkowski, 1–2 (München-Wien 1983–1991).
- JAROSLAV BUDÍNSKÝ, Morava za války. Ze vzpomínek na domácí odboj (Brno 1936).
- HYNEK BULÍN, Jiskry a plameny. Vzpomínky na dobu zápasů a vítězství (Brno 1930).
- FERDINAND BURSCHOFSKY, Beiträge zur Geschichte der Deutschnationalen Arbeiterbewegung 1–2 (Hohenstadt 1913).
- BUŘIČI A TVŮRCI. Vzpomínky, úvahy, kus historie, životopisy 1897–1947. Redigoval Bohuslav Šantrůček (Praha 1947).
- JAN CEKL, 25 let Čsl. živnostensko-obchodnické strany; in: Velký moravskoslezský kalendář živnostenská rodina 10/1934 (Olomouc 1934) 185–188.
- JAN CEKL, Jak vznikla a rostla naše strana. Moravský deník 28 (9. 5. 1933) č. 108, 4 a (11. 5. 1933), č. 110, 4.
- JAN CEKL, Jak jsme budovali náš tisk. Moravský deník 28 (30. 5. 1933) č. 126, 3; (1. 6. 1933) č. 128, 3; (13. 6. 1933) č. 137, 4.
- CO VYKONALA ČS. ŽIVNOSTENSKO-OBCHODNICKÁ STRANA STŘEDOSTAVOVSKÁ PRO REPUBLIKU? (Praha 1935).
- JAN M. ČERNÝ (ed.), Boj za právo. Sborník aktů politických u věcech státu a národa českého od roku 1848 (Praha 1893).
- ANTONÍN ČÍŽEK — ALOIS HAJN, Process s t. zv. Omladinou (Praha b. d.).

- ČTYŘICET LET ČESKOSLOVENSKÉ STRANY NÁRODNĚ SOCIALISTICKÉ. Májový list československých národních socialistů 1897–1937. Minulost, přítomnost a budoucnost Československé strany národně socialistické (Praha 1937).
- ČTYŘICET LET PRÁCE A BOJŮ POLITICKÉ ORGANIZACE ČS. STRANY NÁRODNĚ-SOCIALISTICKÉ NA STARÉM BRNĚ (Brno 1938).
- DOKUMENTY K DÉLNICKÉMU HNUTÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH R. 1848–1849, vyd. Karel Novotný (Praha 1976).
- EMIL KARL DRABKE (ed.), Die Programme der deutschen politischen Parteien in Deutschösterreich und dem tschechoslowakischen Staate (B. Leipa 1919).
- ARTUŠ DRTL, Separatism špatně pochopený; in: Výbor prací, vyd. F. Šlepa (Praha 1913).
- DVACET LET ÚSTŘEDÍ STAROSTENSKÝCH SBORŮ A OKRESNÍCH SILNIČNÍCH VÝBORŮ NA MORAVĚ (Brno b. d. = 1925).
- DVACETPĚT LET ČASU 1886–1911. 1–3; in: Příloha k Času 25 (16. 12. 1911) č. 347, sestavil Jan Herben.
- 25 LET PRÁCE ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ. Redakcí Tiskové komise (Praha 1922).
- 25 LET PRÁCE ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ. II. díl jubilejního památníku. Za svobodu národa. Zredigoval Antonín Netolický-Němec (Praha 1922).
- DVACETIPĚTILETÉ JUBILEUM KLUBU NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ; in: Česká revue I (1897–1898) 1017–1021.
- VIKTOR DYK, Nad kapitolou našich dějin; in: Lumír 50 (1923) 449–461.
- VIKTOR DYK, Vzpomínky a komentáře 1893–1918, 1–2 (Praha 1927).
- GUSTAV EIM, Politické úvahy, vyd. J. Penížek (Praha 1898).
- JAN FILIPINSKÝ, Vzpomínka na působení Josefa Krapky v Brně; in: Josef Krapka apoštol socialismu (Prostějov 1934) 11–12.
- ALFRED FISCHER (ed.), Materialien zur Sprachenfrage in Österreich (Brünn 1902).
- ALFRED FISCHER (ed.), Die mährischen Ausgleichsgesetze (Brünn 1910).
- RICHARD FISCHER, Cesta mého života 1–3 (Praha 1934–1937).
- RICHARD FISCHER, Pokroková Morava 1893–1918, 1–2 (= Cesta mého života 4, Praha 1937).
- JOSEF FOLPRECHT, Památník Moravsko-slezské besedy 1896 (1873)–1918 (Praha 1919).
- OTAKAR FRANĚK — ANTONÍN VERBÍK (ed.), Josef Hybeš 1–3 (Brno 1976).
- JULIUS RITTER VON GOMPERZ, Jugend-Erinnerungen, 2. vyd. (Brünn 1903).
- GUSTAV HABRMANN, Z mého života. Vzpomínky z let 1876–1877–1884–1896 (Praha 1914).
- ALOIS HAJN, Život novinářův 1894–1930. Výběr článků feuilletonů, fečl a projevů, I (Praha 1930).
- ANTONÍN HAJN, Výbor prací 1889–1909, 1–2 (Praha 1912–1913).
- VLADIMÍR HATLÁK, 30 let Ústředního spolku živnostníků moravských v Brně, 1881–1911 (Brno b. d. = 1912).
- VLADIMÍR HATLÁK, Tři vzpomínky na T. G. Masaryka (Brno 1938).
- JAN HEIDLER — JOSEF ŠUSTA (ed.), Příspěvky k listáři Dra Frant. Lad. Riegra I–II (Praha 1924–1926).
- ARNOŠT HEINRICH, Dr. Adolf Stránský, ministr obchodu; in: Dvě stě let gymnasia v Německém Brodě /1735–1935/ (Německý Brod 1935) 231–232.
- JAN HELCELET, Dopisy otce synovi (Brno 1932).
- JAN HERBEN, Dr. Jan Herben. Dvacet let bojů za obrození českého života a české politiky (Praha b. d. = 1908).
- JAN HERBEN, Kniha vzpomínek (Praha 1935).
- DR. HODÁČOVI K PADESÁTÝM NAROZENINÁM. 21. srpna vydali jako soukromý tisk V. Mixa, V. Šádek, J. Till (b. m. 1933).
- HRST VZPOMÍNEK NA DOBU POSLANECKÉ ČINNOSTI T. G. MASARYKA NA VALAŠSKU (Valašské Meziříčí 1935).
- MOŘIC HRUBAN, K šedesátinám ministra Msgra Dra J. Šrámka (Olomouc 1930).
- MOŘIC HRUBAN, Z časů nedávno zašlých (Rom-Los Angeles 1967).
- OTAKAR HÜBSCHMANN, Process antimilitaristů glossuje dr. Otakar Hübschmann. S dodatkem: Program české strany nár. sociální (Praha 1910).
- MILOSLAV HÝSEK, Paměti, vyd. D. Jeřábek a V. Válek (Brno 1970).

- EMANUEL CHALUPNÝ, Vznik české strany pokrokové. Historické vzpomínky. Dle původních pramenů (Tábor 1911).
- IN MEMORIAM ALOISE SIMONIDESA (Praha b. d. = 1928).
- STANISLAV JANDÍK, Masaryk na Valašsku. Jeho boj o poslanecký mandát (Praha 1936).
- ADOLF JAŠEK — JAN STANĚK, Msgr. ThDr. Antonín Cyril Stojan, probošt a poslanec (Kroměříž 1911).
- FRANZ JESSER, Volkstumskampf und Ausgleich im Herzen Europas. Erinnerungen eines sudetendeutschen Politikers (Nürnberg 1983).
- FRANTIŠEK JORDÁN (ed.), Materiály k dějinám dělnického hnutí v Brně v 60. letech minulého století; in: SPFFBU C-25/26 (1978/1979) 159–218.
- FRANTIŠEK JORDÁN (ed.), Sjezd dělnictva československého v Brně (Brno 1957).
- RUDOLF JUNG, Der nationale Sozialismus. Eine Grundlage, seine Werdegang und seine Ziele, 3. vyd. (München 1922).
- K ŠEDESÁTINÁM SENÁTORA JOSEFA PASTYŘÍKA (Olomouc 1929).
- JAN KABELÍK (ed.), Korrespondence a zápisky Jana Helcelety (Brno 1910).
- JAN KABELÍK (ed.), Z konce žurnalistické dráhy L. Hansmanna (s novými dopisy); in: ČMM 49 (1925) 281–298.
- FRANTIŠEK KAMENÍČEK (ed.), Paměti a listář Dra Aloise Pražáka I–II (Praha 1926).
- BOHUMÍR KNECHTL, Třicet let našeho zápasu v Olomouci (Olomouc 1923).
- HANS KNIRSCH, Aus der Geschichte der deutschen nationalsozialistischen Arbeiterbewegung Alt-Österreichs und der Tschechoslowakei (Dux 1931).
- JAN KOCIÁN, Z dějin hnutí křesťansko-sociálního ve Frenštátě p. R. (Frenštát p. R. b. d. = asi 1933).
- OLDŘIŠKA KODEDOVÁ (ed.), Rok 1905. Prameny k revolučnímu hnutí a ohlasu první ruské revoluce v českých zemích v letech 1905–1907 (Praha 1959).
- JOSEF KOLEJKA (ed.), Dokumenty z bojů o všeobecné volební právo na Moravě z přelomu 19. a 20. století, in: VVM 12 (1957) 27–36.
- ZDENĚK KONEČNÝ (ed.), Revoluční hnutí v Československu a jeho vztahy k SSSR. Morava a Slezsko — dokumenty 1879–1938 (Praha 1960).
- WILHELM KOSCH, Die Deutschen in Österreich und ihr Ausgleich mit den Tschechen (Leipzig 1909).
- JIŘÍ KOVTUN (ed.), Slovo má poslanec Masaryk (Mnichov 1985).
- FRANTIŠEK KOŽELUHA, Spolky katolických tovaryšů, jejich historický rozvoj a význam v naší době. Spis jubilejní na památku desítiletého trvání Spolku katolických tovaryšů v Prostějově (Prostějov b. d, asi 1896).
- KAREL KRAMÁŘ, Paměti. Vydal K. Hoch (Praha 1937).
- JOSEF KRAPKA APOŠTOL SOCIALISMU. Na památku zakladatele a předního pracovníka čsl. soc. demokratické strany dělnické usp. Vojt. Outrata (Olomouc b. d. = 1934).
- JINDŘICH KRETŠÍ, Stručný památník Klubu Národní strany svobodomyšlné na oslavu pětadvacitileté činnosti 1873–1898 (Praha 1898).
- JAROSLAV KUNZ, Kus českého života. Obrázky z mládí a z vojenského života (Praha-Bratislava 1929).
- FRIEDRICH G. KÜRBISCH (ed.), Geschiehen in Böhmen, Mähren und in die Schlesien. Beiträge zur Arbeiterkultur (Stuttgart 1978).
- Jan J. LANGNER, Dr. Eduard Grégr. Lístek k 80. narozeninám českého politika (Pardubice 1907).
- VLADIMÍR LESÁK (ed.), Dokument o sociálně demokratické kandidatuře v Brně ve volbách 1897; in: BVD 9 (1970) 171–172.
- JOSEF SVATOPLUK MACHAR, Vídeňské profily, 2. vyd. (Praha 1922).
- JOSEF SVATOPLUK MACHAR, Třicet roků, 2. vyd. (Praha 1922).
- JOSEF SVATOPLUK MACHAR, Vídeň, 2. vyd. (Praha 1919).
- JIŘÍ MALÍŘ (ed.), Materiály ke studiu vývoje české společnosti v letech 1848–1918 (Brno 1986).
- JIŘÍ MALÍŘ (ed.), Z pramenů k dějinám univerzity; in: Universitas 16 (1983) č. 6, s. 14–20.
- MANDATÁŘ NÁRODA. Sborník k 75. narozeninám Jana Šrámka (Praha 1946).
- JAROSLAV MAREK (ed.), Šedesát let programové výstavby sociálně demokratické strany dělnické (Praha 1927).
- JAROSLAV MARCHA (ed.), František Staněk. Politik, tribun, národohospodář, družstevník a buditel lidu venkovského. Memoáry a dokumenty (Praha 1927).

- TOMÁŠ G. MASARYK, Můj poměr k Juliu Grégrovi; in: J. Doležal (vyd.), *Masarykova cesta životem 2* (Praha 1921) 26–37.
- JAN MÁŠA, *Jan Rozkošný 1855–1925* (Brno 1925).
- JAN MÁŠA, *Deset let činnosti Ústředního svazu českých hospodářských společenstev v markrabství moravském v Brně 1899–1908* (Brno 1908).
- KAREL MATTUŠ, *Paměti* (Praha 1921).
- RUDOLF MLČOCH, ZAKLADATEL ČSL. ŽIVNOSTNICKO-OBCHODNICKÉ STRANY STŘEDOSTAVOVSKÉ 1880–1930, za redakce J. Cekla (Olomouc 1930).
- RUDOLF MLČOCH, *Československá živnostnicko-obchodnická strana středostavovská, její úkoly, směr a cíl* (Olomouc 1925).
- RUDOLF MLČOCH, *Politické probuzení čsl. živnostnictva a obchodnictva. Moravský deník 28* (20. 4. 1933) č. 93, 1.
- FANDA MLČOCHOVÁ, *Z mých vzpomínek. Tamtéž.*
- NÁRODNÍ LISTY. JUBILEJNÍ SBORNÍK 1861–1941 (Praha 1941).
- MICHAL NAVRÁTIL, *Abrahamoviny vynikajícího pracovníka na Moravě. K 50. narozeninám MUDr. Ondřeje Píkrly* (b. m. 1912).
- CTIBOR NEČAS (ed.), *Masarykova kandidatura a poslanecká činnost na Valašsku 1907–1914* (Brno 1970) rkp.
- CTIBOR NEČAS (ed.), *Tomáš G. Masaryk a Vysočina*; in: VVM 45 (1993) 62–64.
- CTIBOR NEČAS (ed.), *Volební kampaň a počátky poslanecké práce T. G. Masaryka ve Vizovicích*; in: *Zprávy oblastního muzea v Gottwaldově*, č. 3–4 (1968) 97–102.
- FRANTIŠEK NOVÁK, *Prostějov kolébkou ŽOS*; in: *Moravský deník 28* (20. 4. 1933) č. 93, 1.
- KAREL NOVOTNÝ — MILAN MYŠKA (ed.), *První kroky k vítězství. Čtení o počátcích našeho dělnického hnutí* (Praha 1966).
- FRANTIŠEK OBRTL, *Od redakčního stolku* (Praha 1914).
- OTAKAR ODLOŽILÍK (ed.), *Dva listy dra. Jana Kozánka z r. 1848*; in: ČMM 50 (1926) 680–688.
- DIE ÖSTERREICHISCHE SOZIALDEMOKRATIE IM SPIEGEL IHRER PROGRAMM. Mit einer Einleitung von Ernst Winkler, 2. vyd. (Wien 1971).
- ANTONÍN OKÁČ (ed.), *Deníky a korespondence Egberta Belcrediho 1860–1894* (Brno b. d.) rkp. edice uložena v MZM.
- PADEŠÁT LET PRÁCE A BOJŮ ČSL. STRANY NÁRODNĚ SOCIALISTICKÉ V KRAJI JIHLAVSKÉM 1897–1947, redakčně zpracoval Josef Kružík (Třebíč 1947).
- PAMÁTCE KUNEŠE SONNTAGA. Soubor příspěvků jeho přátel a spolupracovníků. Redigoval Edvard Reich (Praha 1932).
- PAMÁTCE P. TOMÁŠE ŠILINGRA, kněze a národního pracovníka 1866–1913, uspořádal Josef Krejčí (Hodonín 1938).
- PAMÁTNÍK C. K. ČESKÉ VYSOKÉ ŠKOLY TECHNICKÉ FRANTIŠKA JOSEFA V BRNĚ (Brno 1911).
- PAMÁTNÍK ČESKOSLOVANSKÉ OBCE DĚLNICKÉ (Praha 1927).
- PAMĚTNÍ LIST K 20LETÉMU TRVÁNÍ NÁRODNÍ JEDNOTY PRO JIHOZÁPADNÍ MORAVU (Brno 1906).
- PAMĚTNÍ LIST K 15-TI LETÉMU TRVÁNÍ ČESKÉ STRANY NÁRODNĚ SOCIÁLNÍ — SRPEN 1912. Redakcí Václava Klofáče. 1897–1912 K patnáctiletému jubileu trvání strany národně sociální. Uspořádali Václav Klofáč, Jiří Pichl, Josef Sajdí (Praha 1912).
- PAMĚTNÍ LIST MORAVSKO-SLEZSKÉHO KRAJE D.T.J. ČESKOSLOVANSKÝCH (Mor. Ostrava 1913).
- PAMĚTNÍ SPIS K JUBILEU ČTYŘICETILETÉHO TRVÁNÍ NÁRODNÍ JEDNOTY PRO JIHOZÁPADNÍ MORAVU (Brno 1926).
- OSKAR PARISH, *Vzpomínky z doby Badeniový* (Praha 1907).
- JOSEF PASTYŘÍK, *Naše začátky*; in: *Moravský deník 28*, č. 93 (20. 4. 1933) 1.
- JOSEF PENÍŽEK, *Aus bewegten Zeiten 1895 bis 1905* (Wien 1906).
- JOSEF PENÍŽEK (ed.), *Politické úvahy Gustava Eima* (Praha 1898).
- JOSEF PENÍŽEK, *Z mých pamětí z let 1878–1918* (Praha 1923).
- VÁCLAV PEREK, *Moravské vyrovnání z r. 1905*; in: *Národní politika* 16. 11. 1935.
- VÁCLAV PEŠA (ed.), *Pozoruhodný dokument k počátkům sociálně demokratické strany v habsburské monarchii*; in: *Sborník k dějinám 19. a 20. století 2* (1974) 197–267.

- ERNST PLENER, *Erinnerungen 1–2* (Stuttgart-Wien 1911–1921).
- JAROSLAV PREISS, *Několik úvah z let 1905–1907* (Praha 1929).
- LUDWIG RITTER VON PRZIBRAM, *Erinnerungen eines alten Oesterreichers* (Stuttgart-Wien 1910).
- ONDŘEJ PŘIKRYL, *Několik črt z posledních 15 let* (Prostějov 1907).
- ONDŘEJ PŘIKRYL, *Vzpomínka na vyrovnávací konferenci mezi Čechy a Němci*; in: *Národní listy* 16. 5. 1935.
- ONDŘEJ PŘIKRYL, *Z bojů o obchodní a živnostenskou komoru v Olomouci. Čtvrtstoletá vzpomínka jubilejní* (Prostějov b. d. = 1927)
- PŘÍRUČKA. *VÝBĚR ÚVAH POLITICKÝCH A JINÝCH*, vyd. Antonín Hajn (= *Knihovna státoprávní demokracie*, Praha 1918).
- *PŮLSTOLETÍ NÁRODNÍCH LISTŮ. ALMANACH* (Praha 1911).
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Deník Veroniky Vrbíkové z r. 1848*; in: *ČMM* 68 (1948) 97–113.
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Dvě moravské petice z r. 1848*; in: *ČL* 60 (1948) 142–144.
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Několik moravských dopisů z r. 1848*; in: *ČL* 60 (1948) 196–200.
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Petice klobouckého panství na „selský sněm“ r. 1848*; in: *ČL* 60 (1948) 238–239.
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Volební program dr. Jana Kozánka do říšského sněmu v roce 1848*; in: *ČL* 60 (1948) 8–9.
- JIŘÍ RADIMSKÝ (ed.), *Vzpomínky na Brno v roce 1848*; in: *VVM* 4 (1949) 83–85.
- JIŘÍ RADIMSKÝ — MILADA WURMOVÁ (ed.), *Petice moravského lidu k sněmu z roku 1848* (Praha 1955).
- *RESOLUTIONEN DES ERSTEN DEUTSCH-MÄHRISCHEN PARTEITAG IN OLMÜTZ AM 18. JUNI 1871*; in: Leopold Kammerhofer (ed.), *Studien zum Deutschliberalismus in Zisleithanien 1873–1879* (Wien 1992) 251–253.
- *SBORNÍK DOKUMENTŮ K DĚJINÁM ČESKÉHO ODBOROVÉHO Hnutí DO ROKU 1917, 1–2* (Praha 1983–1984).
- *SBORNÍK DRA KARLA KRAMÁŘE K JEHO 70. NAROZENINÁM* (Praha 1939).
- *SBORNÍK MORAVANA. K pětadvacátému výročí trvání* (Brno 1931).
- ALBERT EBRHARD FRIEDRICH SCHÄFFLE, *Z mého žití 1–2* (Praha 1911).
- VLADIMÍR SÍS, *Dr. Karel Kramář. Život, dílo, práce vůdce národa 1–2* (Praha 1937).
- ALFRED VON SKENE, *Ausgleich in Mähren 1905* (Wien 1910).
- JOSEF SMÝKAL, *Deset let poslanecké činnosti MUDra. Ondřeje Přikryla* (Prostějov 1913).
- *SNĚMOVNÍ LIST O SEZENÍCH MORAVSKÉHO SNĚMU ZEMSKÉHO — LANDTAGS-BLATT ÜBER DIE SITZUNGEN DES MÄHRISCHEN LANDTAGS* (Brno-Brünn 1864–1913).
- KUNEŠ SONNATAG, *Dokumenty k dějinám agrárního hnutí na Moravě*; in: *Almanach 1907–1927 Zemské jednoty republikánského dorostu československého venkova na Moravě a ve Slezsku* (Brno 1927) 11–18.
- ADOLF SRB, *Z půl století* (Praha 1913–1916).
- ANTAL STAŠEK, *Vzpomínky* (Praha 1925).
- HENRY W. STEED, *Třicet let novinářem, 1892–1922 I–II, 2. vyd.* (Praha 1927).
- JAROSLAV STRÁNSKÝ, *Kapitoly o Lidovkách*; in: *Lidové noviny* 37, č. 217, 220, 222, 224, 228, 231, 235, 236, 238, 240 (1929).
- *STUDIJNÍ MATERIÁLY K ČESKÝM A SLOVENSKÝM DĚJINÁM 1879–1914, 3–4* (Praha 1967–1968).
- VÁCLAV ŠAFR, *Z počátků národně sociálního hnutí na Moravě*; in: *Pamětní spis k 15-ti letému trvání české strany národně sociální — srpen 1912. Redakcí Václava Klofáče* (Praha 1912) 48–51.
- JOSEF ŠAMALÍK, *Hnutí katolických zemědělců v národě československém* (Brno 1931).
- *ŠEDESÁT LET ŽIVNOSTENSKÉHO RADY VLADIMÍRA HATLÁKA* (Brno 1938).
- VÁCLAV ŠKARDA, *Výbor statí a řečí dra Václava Škardy*, vyd. M. Sísová (Praha 1912).
- VÁCLAV ŠLESINGER, *Z bojů o pokrokovou Moravu 1890–1918* (Brno 1947).
- VÁCLAV ŠLESINGER, *Zápas půl století. Boj o českou Moravu 1848–1918* (Brno 1946).
- BOHUMÍR ŠMERAL, *Historické práce 1908–1940* (Praha 1961).
- KAREL ŠMÍDEK, *Vzpomínka z mladého věku I–IV*; in: *Beseda* 2 (1875) 100–101, 109–110, 115–117, 132–133, 139–142, 149–151.
- EMIL ŠPATNÝ, *Český antimilitarismus. Kus historie a trochu vzpomínek* (Praha 1922).

- JAN ŠRÁMEK, ŽIVOTNÍ DATA, DOKUMENTY, VZPOMÍNKY, ÚVAHY (Brno 1930).
- ŠVEHLA V DOPISECH NAŠICH POLITIKŮ A KULTURNÍCH PRACOVNÍKŮ. Upravil Josef Falta (Hradec Králové 1939).
- ZDENĚK VÁCLAV TOBOLKA (ed.), JUDr. Josef Kaizl, Z mého života 1–3 (Praha 1908–1914).
- ZDENĚK VÁCLAV TOBOLKA (ed.), MUDr. Eduard Grégr. Denník 1–2, (Praha 1908–1914).
- TRICET LET HNUTÍ NÁRODNĚ SOCIÁLNÍHO ŽIVNOSTNICTVA (Praha 1936).
- TRICET LET PRÁCE A BOJŮ ODBOROVÉHO SDRUŽENÍ ČESKOSLOVENSKÝCH KOVOPRACOVNÍKŮ, usp. Václav Chýle (Praha 1928).
- KAREL TŮMA, Život Dra. Julia Grégra, slavného obránce svobody české (Praha 1896).
- KAREL TŮMA, Půl století boje a práce; in: Půlstoletí Národních listů (Praha 1911) 9–35.
- VE SLUŽBÁCH KATOLICKÉHO TISKU (Brno 1940).
- VESELÉ VZPOMÍNKY NA DR. ADOLFA STRÁNSKÉHO; in: Příloha Lidových novin 18. 12. 1932, s. 1–4.
- ANTONÍN PRAVOSLAV VESELÝ, Omladina a pokrokové hnutí (Praha 1902).
- TOMÁŠ VOJTĚCH (ed.), Pramenný příspěvek ke vzniku Sdružení českých zemědělců v letech 1896–1897; in: Sborník k dějinám 1. a 20. století 1 (1973) 141–156.
- PAVEL VYCHODIL (ed.), Z doby Sušilovy. Sběrka dopisů (Brno b. d.).
- JAROSLAV WERSTADT (ed.), Česká deklarace ze dne 22. srpna r. 1868 (= Brožury České státoprávní demokracie 1, Praha 1918).
- RUDOLF WOLF, České studentstvo v době třicetiletí české university, 1882–1912 (Praha 1912).
- AUGUST RITTER VON WOTAWA, Der deutsche Schulverein von 1880–1905 (Wien 1905)

6.1.5. PŘEHLED LITERATURY

- ALFRED ABLEITINGER, Ernest von Koerber und das Verfassungsproblem im Jahre 1900. Österreichische Nationalitäten- und Innenpolitik zwischen Konstitutionalismus, Parlamentarismus und oktroiertem allgemeinem Wahlrecht (Wien-Köln-Graz 1973).
- STANISLAV ADAMČÍK, Petr Cingr na Ostravsku v l. 1893–1897; in: Slsb 52 (1954) 319–352.
- JIŘÍ ADÁMEK, Rakouský centralismus a snahy o autonomní velkostatek v letech 1848–1863; in: SAP 24 (1974) 42–66.
- KAREL ADÁMEK, Památce Františka Skopalíka (Praha 1908).
- EDUARD ALBERT, Ekonomika moravského zemědělství v druhé polovině 19. století 1–2 (Praha 1970).
- JOHANN CHRISTOPH ALLMAYER-BECK, Der Konservatismus in Österreich (München 1959).
- JOHANN CHRISTOPH ALLMAYER-BECK, Ministerpräsident baron Beck. Ein Staatsmann des alten Österreichs (München 1956).
- PETER ALTER, Nationalismus (Frankfurt am Main 1985).
- KAREL ALTMAN, Podíl Českého čtenářského spolku na utváření společenského života v Brně od 60. let 19. století; in: ČL 75 (1988) 179–183.
- KAREL ALTMAN, Stolové společnosti jako činitel integrace Českého čtenářského spolku v Brně; in: Slovenský národopis 39 (1991) 322–327.
- KAREL ALTMAN, Úloha spolků v sociálním, národnostním a kulturním vývoji Brna; in: Národopisné studie o Brně (Brno 1990) 94–109.
- RUDOLF G. ARDELT, Sozialdemokratie und bürgerliche Öffentlichkeit: Überlegungen zum Hainfelder Parteitag; in: Politik und Gesellschaft im alten und neuen Österreich. Festschrift für Rudolf Neck zum 60. Geburtstag, vyd. I. Ackerl, W. Hummelberger a H. Mommsen (München 1981) 214–238.
- ERWIN BADER, Österreich und die Idee der Völkerverständigung im Denken des christlichen Sozialreformers Karl von Vogelsang; in: Der Donauraum 30/4 (1989/1990) 28–34.
- HARALD BACHMANN, Adolf Bachmann. Ein österreichischer Historiker und Politiker (München 1962).
- HARALD BACHMANN, Der Deutsche Volksrat für Böhmen und deutschböhmisches Parteipolitik; in: Zeitschrift für Ostforschung 14 (1965) 266–294.

- HARALD BACHMANN, Die deutschen Parteien in Böhmen vor 1914; in: *Der Donaauraum* 8 (1963) 215–219.
- HARALD BACHMANN, Raphael Pacher und die deutschradikale Bewegung in den Sudetenländern; in: *Bohemia* 5 (1964) 447–458.
- HARALD BACHMANN, Sozialstruktur und Parteienentwicklung im Nordwestböhmischem Kohlenrevier vor dem Zusammenbruch der Monarchie; in: *Bohemia* 10 (1969) 270–286.
- HARALD BACHMANN, Zisleithanische Gesellschaftsentwicklung und deutschböhmisches Frage. Staatliche und staatsfreie Sphäre im Hinblick auf die nationale und soziale Ideologie; in: *Bohemia* 12 (1971) 233–342.
- MARTIN K. BACHSTEIN, Die Sozialdemokratie in den böhmischen Ländern bis zum Jahre 1938; in: *Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat*, vyd. Karl Bosl. (München-Wien 1979) 79–100.
- JAROSLAV BAKALA, K počátkům socialistického dělnického hnutí ve Slezsku; in: *ČMM* 93 (1974) 98–105.
- JAROSLAV BAKALA, Průmyslové oblasti českých zemí a členská základna československé a německé sociální demokracie v letech 1897–1913; in: *Slsb* 78 (1980) 241–254.
- JAROSLAV BAKALA — JANA MACHAČOVÁ, Dělnické hnutí a politický vývoj v brněnské průmyslové oblasti do roku 1918. Závěry; in: *Slsb* 77 (1979) 241–277.
- JOSEF BARTOCHA, K dějinám Lípy Slovanské v Uherském Hradišti r. 1848–1849; in: *ČMM* 36 (1912) 267–275.
- JOSEF BARTOCHA, K dějinám Lípy Slovanské v Olomouci roku 1848–1849 (Uher. Hradiště b. d.).
- JOSEF BARTOCHA, Jan Vlk, národní buditel moravský; in: *Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci* 40 (1928) 125–139.
- BAUERNTUM UND LANDBAU DER SUDETENDEUTSCHEN, vyd. Karl Hübl (München 1963).
- HELENA BÉBAROVÁ, K počátkům německého nacionálního hnutí na Moravě; in: *SPPF UJEP v Brně, f. spol. věd* 6 (1974) 49–59.
- HELENA BÉBAROVÁ, Německé liberální a nacionální spolky na Moravě a ve Slezsku ve 2. polovině 19. století; in: *SPPF UJEP v Brně, f. spol. věd* 7 (1976) 79–92.
- HELENA BÉBAROVÁ, Počátky německého nacionálního hnutí na Moravě (Brno 1970), diplom. práce.
- MILOSLAV BĚLOHLÁVEK, František Uman — první redaktor Moravské orlice; in: *Brno mezi městy střední Evropy* (Brno 1983) 101–109.
- EDUARD BENEŠ, Stranictví. Příspěvek k filosofii a sociologii stranictví (Praha 1912).
- EDVARD BENEŠ, Stručný nástin vývoje moderního socialismu (Brandýs n. L. 1911).
- JAN BERÁNEK, Rakouský militarismus a boj proti němu v Čechách 1900–1914 (Praha .955).
- MILENA BERÁNKOVÁ, Dějiny žurnalistiky 1. Český periodický tisk do roku 1918 (Praha 1981).
- LUDWIG BERGSTRÄSSER, Geschichte der Parteien in Deutschland, 11. vyd. (München-Wien 1965).
- KLAUS BERCHTOLD, Grundlinien der Entwicklung der politischen Parteien in Österreich seit 1867; in: *Österreichische Parteiprogramme 1868–1966*, vyd. Klaus Berchtold (Wien 1967) 11–105.
- KLAUS BERCHTOLD, Die politischen Parteien und ihre parlamentarischen Klubs bis 1918; in: Herbert Schambeck (ed.), *Österreichs Parlamentarismus: Werden und System* (Berlin 1986) 137–168.
- ALFRED BERNER, Vom Gesellenverein zum nationalen Sozialismus. Betrachtung über die Entwicklung der nationalsozialistischen Bewegung unter besonderer Bedachtnahme auf das Land Schlesien (Troppau 1930).
- HEINRICH BEST, Biographie und politischen Verhalten: Wirtschaftliche Interessen, Sozialisationserfahrungen und regionale Bindungen als Determinanten parlamentarischen Entscheidungsverhaltens in Deutschland, Frankreich und Großbritannien um die Mitte des 19. Jahrhunderts; in: W. H. Schröder (ed.), *Lebenslauf und Gesellschaft. Zum Einsatz von kollektiven Biographien in der historischen Sozialforschung* (Stuttgart 1985) 181–209.
- VIKTOR BIBL, Von Revolution zu Revolution (Wien-Berlin-München 1924).

- BILDUNGSGESCHICHTE, BEVÖLKERUNGSGESCHICHTE, GESELLSCHAFTSGESCHICHTE IN DEN BÖHMISCHEN LÄNDERN UND IN EUROPA. Festschrift für Jan Havránek zum 60. Geburtstag, vyd. Hans Lemberg, Karel Litsch, Richard Plaschka a György Ránki (Wien-München 1988).
- FRANTIŠEK BÍLÝ (ed.), Lidová čítanka moravská (Telč b. d. = 1907).
- HARALD BINDER, Die österreichischen Wasserstrassenvorlage von 1901. Ein Jahrhundertproject im Spannungsfeld wirtschaftlicher und politischer Interessen (Bern 1989) Diss.
- ANTONÍN BLABOLIL, Křesťanské politické hnutí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a Československá strana lidová (Praha 1970).
- FRANZ BLASCHKE, Verbandkatholizismus in Mähren-Schlesien; in: Kirche, Recht und Land. Festschrift Weihbischof Prof. Dr. Adolf Kindermann dargeboten zum 70. Lebensjahre, vyd. K. Reiß a D. H. Schütz (Königstein im Taunus und München 1969) 250–261.
- ANTONÍN BOHÁČ, O české otázce menšinové (Olomouc 1910).
- ANTONÍN BOHÁČ, Pfspěvky k národnostní statistice Moravy a Slezska; in: ČMM 34 (1910) 128–146, 241–260.
- ANTONÍN BOHÁČ, Boj o české menšiny v zemích českých v posledních dvou letech (Praha 1909).
- ANTONÍN BOHÁČ, Vývoj Čechů a Němců na Moravě 1–3, in: ČMM 32 (1908) 113–137, 270–306, 366–389.
- ALFRED BOHMANN, Böhmen und Mähren-Schlesien in der Bevölkerungsstatistik; in: ZFOF 14 (1965) 39–93.
- DIE BÖHMISCHEN LÄNDER ZWISCHEN OST UND WEST. Festschrift für Karl Bosl zum 75. Geburtstag (München-Wien 1983).
- HANS BOLDT, Stein Rokkan Parteitheorie und die vergleichende Verfassungsgeschichte; in: L. Albertin — W. Link (ed.), Politische Parteien auf dem Weg zur parlamentarischen Demokratie in Deutschland (Düsseldorf 1981) 91–107.
- BLAŽENA BOLEČKOVÁ, Přehled stávek v Brně v letech 1906–1914; in: BVD 3 (1961) 149–169.
- VIKTOR BORODOVČÁK, K zhubným následkom pôsobenia austromarxizmu medzi sociálnymi demokraciami habsburskej monarchie; in: Struktura spoločnosti na území Československa a Polska v 19. storočí do roku 1918. Tézy (Praha 1988) 162–167.
- KARL BOSL, Das Geschichtsbild der Sudetendeutschen als Integrationsproblem; in: Bohemia 21 (1980) 155–170.
- KARL BOSL (ed.), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979).
- KARL BOSL, Gesellschaft und politische Parteien in der Donaumonarchie und in den Nachfolgestaaten; in: K. Bosl (ed.), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979) 7–21.
- EVA BRABLECOVÁ, Organizační vývoj sociální demokracie na Moravě v 90. letech 19. století (Brno 1973), diplom. práce.
- J. F. N. BRADLEY, Czech Nationalism and Socialism in 1905; in: The American Slavonic and East European Review 19 (1960) 74–84.
- J. F. N. BRADLEY, Czech Pan-Slavism before the First World War; in: The Slavonic and East European Review 40, Num. 94 (1961) 184–205.
- ALBÍN BRÁF, Morava národohospodárska; in: Lidová čítanka moravská (Telč b. d. = 1907) 456–467.
- DETLEF BRANDES, Die tschechoslovakischen National-Sozialisten; in: K. Bosl (ed), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979) 101–153.
- VINCENČ BRANDL, Kniha pro každého Moravana, 2. vyd. (Brno 1892).
- HARTWIG BRANDT, Zu einigen Liberalismusdeutungen der siebziger und achtziger Jahre; in: GuG 17 (1991) 512–530.
- WILHELM BRAUNEDER, Die Funktion des Reichsrats; in: Herbert Schambeck (ed.), Österreichs Parlamentarismus: Werden und System (Berlin 1986) 121–136.
- WILHELM BRAUNEDER, Parlamentarismus und Parteiensystem in der österreichisch-cisleithanischen Reichshälfte 1867–1918; in: Gábor Erdödy (ed.), Das Parteienwesen Österreich-Ungarns (Budapest 1987) 13–36.

- WILHELM BRAUNEDER, Das Regierungssystem bis 1918; in: Herbert Schambeck (ed.), Österreichs Parlamentarismus: Werden und System (Berlin 1986) 169–184.
- BERTOLD BRETHER, Johann Freiherr von Chlumetzky; in: Neue österreichische Biographie 1815–1918, 4 (Wien 1927) 73–91.
- EMIL BRIX, Sprache und nationale Emanzipation. Die Nationalitätenstatistik in der Habsburgermonarchie am Beispiel des Mährisch-Schlesischen Industriegebietes; in: Etudes Danubiennes 1 (1985) 118–140.
- EMIL BRIX, Die Umgangssprache in altösterreichischen Volkszählungen 1880 bis 1910 (Wien 1982).
- SLAVOMÍR BRODESSER, České opoziční hnutí na Moravě na poč. 90. let 19. století a vznik lidové strany svobodomyšlné; in: VVM 23 (1971) 50–65.
- SLAVOMÍR BRODESSER, Dělnická otázka v politice moravských mladočechů; in: ČMM 93 (1974) 128–136.
- ERNEST BRUCKMÜLLER, Bäuerlicher Konservatismus in Oberösterreich. Sozialstruktur und politische Vertretung in einem österreichischen Kronland; in: Zeitschrift für bayerische Landesgeschichte 37 (1974) 121–143.
- ERNST BRUCKMÜLLER, Ein „deutsches“ Bürgertum? Zu Fragen nationaler Differenzierung der bürgerlichen Schichten in der Habsburgermonarchie vom Vormärz bis 1860; in: GuG 16 (1990) 343–354.
- ERNST BRUCKMÜLLER, Landwirtschaftliche Organisationen und gesellschaftliche Modernisierung. Vereine, Genossenschaften und politische Mobilisierung der Landwirtschaft Österreichs vom Vormärz bis 1914 (Salzburg 1977).
- ERNST BRUCKMÜLLER, Strukturwandel der österreichischen Landwirtschaftsgesellschaft im 19. Jahrhundert; in: Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie 32 (1984), č. 1, 1–30.
- ERNST BRUCKMÜLLER, Wirtschaftsentwicklung und politisches Verhalten der agrarischen Bevölkerung in Österreich 1867–1914; in: Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, sv. 59/ 4 (1972) 489–529.
- ERNST BRUCKMÜLLER, ULRIKE DÖCKER, HANNES STEKL, PETER URBANITSCH (ed.), Bürgertum in der Habsburgermonarchie (Wien-Köln 1990).
- HERMANN BRÜCKNER, Die deutschen Abgeordneten aus den böhmischen Ländern im österreichischen Reichsrat der Vorkriegszeit, 1907–1914 (Universität des Saarlandes 1975), Diss.
- LUDWIG BRÜGEL, Geschichte der österreichischen Sozialdemokratie 4 (Wien 1923).
- JOHANN WOLFGANG BRÜGEL, Der „österreichische“ Parteitag der tschechischen Sozialdemokraten; in: Bohemia 27 (1986) 339–343.
- JOHANN WOLFGANG BRÜGEL, Zeitgenössische Kritik am Mährischen Ausgleich; in: Bohemia 28 (1987) 364–368.
- GEORG BRUNNER, Die Entwicklung der politischen Parteien in den Verfassungssystemen Südosteuropas bis zum Zweiten Weltkrieg; in: Der Staat 20 (1981) 55–82.
- ZDENA BUREŠOVÁ, Úloha sociální demokracie a Rovnosti na Moravě v boji za organizaci v l. 1890–1893; in: ČMM 74 (1955) 130–138.
- F. GREGORY CAMPBELL, Die tschechische Volkspartei und die deutschen Christlichsozialen; in: K. Bosl (ed.), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979) 291–303.
- JAN CEKL, 30 let růstu, zápasů a úspěchů čsl. živnostensko-obchodnické strany středostavovské 1908–1938 (Olomouc 1938).
- JAROSLAV ČESAR — BOHUMIL ČERNÝ, Politika německých buržoazních stran v Československu v letech 1918–1938 I (Praha 1962).
- JAROSLAV ČESAR — BOHUMIL ČERNÝ, K ideologii československého agrarismu; in: ČSČH 7 (1959) 263–285.
- PAVEL CIBULKA, Česká politika na říšské radě v prvních letech Taaffovy vlády a její spojenci /1879–1885/ (Brno 1992), kand. disertace.
- PAVEL CIBULKA, Český klub na říšské radě (1879–1887); in: ČČH 92 (1994) 45–62.
- PAVEL CIBULKA, Česká politika a Taaffova vláda; in: Slovanský přehled (1993) 121–133.
- ALOIS CILLER, Die Vorläufer des Nationalsozialismus in Österreich (Wien 1932).
- ALOIS CILLER, Deutscher Sozialismus in den Sudetenländern und der Ostmark (Hamburg 1939).
- FRANTIŠEK CINEK, Arcibiskup Antonín Cyril Stojan (Olomouc 1933).

- FRANTIŠEK CINEK, K národnímu probuzení moravského dorostu kněžského 1778–1870 (Olomouc 1934).
- FRANTIŠEK CINEK, Velehrad víry. Duchovní dějiny Velehradu (Olomouc 1936).
- CÍRKVE V NAŠICH DĚJINÁCH (Praha 1960).
- WERNER CONZE, Politische Willensbildung im deutschen Kaiserreich als Forschungsaufgabe historischer Wahlsoziologie; in: Staat des Ancien Régime zum modernen Parteienstaat, vyd. H. Berding, K. Düwell, L. Gall, W. Mommsen, H.-U. Wehler (München-Wien 1978) 331–347.
- ALOIS CZEDIK, Zur Geschichte der k. k. österreichischen Ministerien 1861–1916, 1–4 (Teschen-Wien-Leipzig 1917–1920).
- EMANUEL ČAPEK, Politická příručka ČSR. Sociologická studie (Praha 1931).
- FRANTIŠEK ČERVINKA, Boje a směry českého studentstva na sklonku minulého a na počátku našeho století (Praha 1962).
- FRANTIŠEK ČERVINKA, Český nacionalismus v XIX. století (Praha 1965).
- ČEŠI A POLÁCI V MINULOSTI 2 (Praha 1967).
- ČEŠI A SLOVANÉ V MINULOSTI. Od nejstarších dob do roku 1918 (Praha 1975).
- JOLANA DARMOPILOVÁ, První projevy českého národního hnutí na Moravě v letech 1860–1863 na stránkách periodického tisku (Brno 1986), dipl. práce.
- DĚJINY MĚSTA BRNA 2 (Brno 1973).
- DEJINY ŠTÁTU A PRÁVA NA ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA V OBDOBÍ KAPITALIZMU I, 1848–1918 (Bratislava 1971).
- DĚJINY UNIVERSITY V BRNĚ (Brno 1969).
- CHRISTIAN D'ELVERT, Zur Geschichte des Deutschtumes in Österreich-Ungarn mit besonderer Rücksicht auf die slawisch-ungarischen Länder (Brünn 1884).
- ERNEST DENIS, Čechy po Bílé hoře II/2, 2. vyd. (Praha 1911).
- BRIGITTE DESCHKA, Dr. Gustav Groß (Wien 1966), phil. Diss.
- JULIUS DEUTSCH, Geschichte der österreichischen Arbeiterbewegung, 3. vyd. (Wien 1947).
- JULIUS DEUTSCH, Geschichte der österreichischen Gewerkschaftsbewegung I (Wien 1929).
- DIVADLO V ČESKÉ KULTUŘE 19. STOLETÍ (Praha 1985).
- MILOŇ DOHNAL, Dělnické hnutí na Šumpersku na cestě k sociálně demokratické organizaci; in: ČMM 94 (1975) 55–67.
- MILOŇ DOHNAL, Počáteční cesta ostravského dělnictva k socialistickému uvědomění; in: ČMM 93 (1974) 119–127.
- MILOŇ DOHNAL, Počátky organizovaného dělnického hnutí na severní Moravě; in: Sborník prací pedagog. institutu v Ostravě, ř. dějepis-zeměpis (Praha 1963) 27–52.
- MILOŇ DOHNAL, Průmyslová revoluce a počátky dělnického hnutí v severomoravské plátenické oblasti (Ostrava 1973).
- MILOŇ DOHNAL, Příspevek k počátkům dělnického hnutí na severní Moravě; in: Jižní Morava 1871–1921–1971 (= III. mikulovské sympozium, Mikulov 1971) 90–94.
- MILOŇ DOHNAL, Vývoj socialistického dělnického hnutí na území severní Moravy a západního Slezska; in: SPPF v Ostravě, C-11 (Ostrava 1977) 33–38.
- JOSEF DOLEŽAL, Politická cesta českého katolicismu 1918–1928 (Praha 1928).
- VLADIMÍR DOSTÁL, Antonín Švehla. Profil československého státníka (New York 1989).
- ANNA M. DRABEK, Masaryk in the Austrian Parliament on a Reform Bill of Legal Studies; in: Robert B. Pynsent (ed.), T. G. Masaryk (1850–1937) 2. Thinker and Critic (London 1989) 10–18.
- ANNA M. DRABEK, Matice Česká und Matice Moravská. Ihre Bedeutung für die kulturelle und nationale Entwicklung der tschechischen Gesellschaft im 19. Jahrhundert; in: Ferdinand Seibt (ed.), Vereinswesen und Geschichtspflege in den böhmischen Ländern (München 1986) 71–96.
- JAN DRÁBEK, Olomouc v revolučním roce 1848 (Olomouc 1948).
- IVA DRMOLOVÁ, Složení a činnost moravského zemského sněmu v letech 1884–1890 (Brno 1991) dipl. práce.
- MAURICE DUVERGER, Die politischen Parteien. Vyd. a do němčiny podle 3. francouzského vydání z r. 1958 přeložil Siegfried Landshut (Tübingen 1959).
- JINDŘICH DVOŘÁK, Moravské sněmování roku 1848–49 (Telč 1898).
- RUDOLF DVOŘÁK, Diety zemských poslanců na Moravě roku 1848; in: ČMM 34 (1910), 361–372.
- RUDOLF DVOŘÁK, František Matouš Klácel a založení „Moravských novin“, in: ČMM 33 (1908) 1–31.

- MILOŠ DYČKA, Vývoj lidové strany pokrokové v letech 1909–1914 a její místo v systému českých politických stran na Moravě (Bratislava 1992), kand. disertace.
- FRANZ EDER, Der Liberalismus in Altösterreich. Geisteshaltung, Politik und Kultur (Wien-München 1955).
- KAREL ENGLIŠ, Sociální politika (Praha 1916).
- KAREL ENGLIŠ, Úvod do sociální politiky (Brno 1912).
- KAREL ENGLIŠ, Veřejná péče o nezaměstnané v cizině (Praha 1910).
- GÁBOR ERDŐDY (ed.), Das Parteienwesen Österreich-Ungarns (Budapest 1987).
- KARL FRIEDRICH EVERKE, Zur Funktiogeschichte der politischen Parteien (Baden-Baden 1974).
- OTMAR FEYL, Sozialdemokratischer Revisionismus und Reformismus und die Anfänge des „nationalen Sozialismus“ in Böhmen vor Hitler; in: Ost und West in der Geschichte des Denkens und der kulturellen Beziehungen. Festschrift für Eduard Winter zum 70. Geburtstag, vyd. W. Steinitz, P. V. Berkov, B. Suchodolski, J. Dolanský (Berlin 1966) 700–714.
- PETR FIALA, Česká politická reprezentace na Moravě. Sociální skladba zastoupení českých politických stran na moravském zemském sněmu, 1896–1913 (Brno 1988) dipl. práce.
- PETR FIALA, Katolicismus a politika. O politické dimenzi katolicismu v postmoderní době (Brno 1995).
- PETR FIALA, Počátky činnosti Vojtěcha Kulpa v zemské politice; in: Zpravodaj Muzea Kroměřížska 1989/1, 19–25.
- PETR FIALA, Působení Kuneše Sonntaga v kroměřížském cukrovaru; in: Zpravodaj Muzea v Kroměříži (2/1990) 33–40.
- PETR FIALA, Sociální skladba české politické reprezentace na Moravě na počátku 20. století; in: ČMM 106 (1987) 52–72.
- PETR FIALA, Sociální struktura českého sněmovního zastoupení zvoleného v zemských volbách roku 1902; in: ČMM 111 (1992) 273–290.
- PETR FIALA, Zastoupení českých politických stran na moravském zemském sněmu na konci 19. století; in: ČMM 107 (1988) 61–84.
- WILFRIED FIEDLER, Die Abgeordneten aus Böhmen, Mähren und Schlesien in der ersten deutschen Nationalversammlung 1848/1849 und die Entwicklung der parlamentarischen Demokratie in Deutschland; in: Sudetenland 33 (1981) 241–249.
- ZDENĚK FILIP, Časopis Volkswacht v letech 1899–1921; in: SM 20 (1970) 29–42.
- ALFRED FISCHEL, Der Panslavismus bis zum Weltkrieg. Ein geschichtlicher Überblick (Stuttgart-Berlin 1919).
- ALFRED FISCHEL, Das tschechische Volk 1–2 (Breslau-Oppeln 1928).
- ERIKA FISCHER, Soziologie Mährens in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts als Hintergrund der Werke Marie Ebner-Eschenbachs (Leipzig 1939).
- RICHARD FISCHER, České noviny a novináři v Olomouci 1848–1938 I (Olomouc b. d. = 1939).
- RICHARD FISCHER, České školství a Matice školská v Olomouci od r. 1872–1918, 1–2 (Olomouc 1937–1938).
- RICHARD FISCHER, Jan Jestřábek, starosta a zemský poslanec (Olomouc 1940).
- RICHARD FISCHER, Národnostní vývoj na severní Moravě od roku 1848 (Olomouc 1932).
- RICHARD FISCHER, Olomoucký památník 1848–1918 (Olomouc 1933)
- RICHARD FISCHER, Padesát let Národní jednoty 1–4 (Olomouc 1935).
- RICHARD FISCHER, Politické poměry v Olomouci; in: Cesta mého života 3 (Praha 1936) 146–160.
- RICHARD FISCHER, Vývoj cechovního zřízení (Olomouc 1929).
- ZDENĚK FIŠER, František Skopalík 1822–1891. Písmák, vlastenec a hospodář rodného kraje (Kroměříž 1991).
- ZDENĚK FIŠER, Leopold Hansmann (Kroměříž 1993).
- KAREL FOJTÍK, Aspekty vývoje společenských organizací v Brně od poloviny 19. století; in: ČL 75 (1988) 72–78.
- OTAKAR FRANĚK, Dělnické hnutí na Moravě v devadesátých letech 19. století; in: ČMM 74 (1955) 7–23.
- OTAKAR FRANĚK, K otázce rozkolu sociální demokracie na autonomisty a centralisty; in: ČMM 74 (1955) 173–181.

- OTAKAR FRANĚK, Rebel a básník. Okamžiky života dělnického politika a básníka Josefa Krapky-Náchodského (Hradec Králové 1982).
- RUDOLF FRANĚK, Některé problémy sociálního postavení rolnictva v Čechách na konci 19. a poč. 20. století (Praha 1967).
- OTAKAR FRANKENBERGER — JOSEF O. KUBÍČEK, Antonín Švehla v dějinách československé strany agrární (Ke třicetiletému jubileu československé strany agrární (republikánské strany zemědělského a maloroľnického lidu v Československé republice) 1889–1929 (Praha 1931).
- GEORG FRANZ, Liberalismus. Die deutschliberale Bewegung in der habsburgischen Monarchie (München 1955).
- DIETER FRICKE, Zur Erforschung konservativer Politik und Ideologie in der Geschichte bürgerlicher Parteien; in: Zeitschrift für Geschichtswissenschaft 27 (1979) 1139–1155.
- FRANTIŠEK FRŮML, Lékárník a mecenáš města; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska v Prostějově 1984/1, 31–33.
- ALBERT FUCHS, Geistige Strömungen in Österreich 1867–1918 (Wien 1949).
- JAN GALANDAUER, Bohumír Šmeral (Praha 1978).
- JAN GALANDAUER, Bohumír Šmeral 1880–1914 (Praha 1981).
- JAN GALANDAUER, Bohumír Šmeral a Švihova aféra; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 6 (1979) 155–169.
- JAN GALANDAUER, Česká společnost na přelomu 19. a 20. století; in: Struktura společnosti na území Československá a Polska v 19. století do roku 1918 (Praha 1988) 191–210.
- JAN GALANDAUER, Čeští sociální demokraté mezi internacionalismem a nacionalismem 1889–1914; in: Němci, Češi, Slováci. Souběžné a rozdílné tendence jejich společenského vývoje 1815–1918, vyd. Jiří Kořalka a Hans Mommsen (Praha 1992) 170–188.
- JAN GALANDAUER, Od Hainfeldu ke vzniku KSČ. Dělnické hnutí v letech 1889–1921 (Praha 1986).
- JAN GALANDAUER, Politické dědictví Omladiny a pokrokové hnutí po r. 1897; in: ČSČH 12 (1964) 797–818.
- JAN GALANDAUER, Die Relation der Bildungspolitik der tschechoslawischen Sozialdemokraten zur Religionsfrage. Šmerals Versuch einer Präzision des Standpunktes; in: Internationale Tagung der Historiker der Arbeiterbewegung (= XIII. Linzer Konferenz 1977 Geschichte der Arbeiterbewegung, Wien 1981) 295–302, 336.
- JAN GALANDAUER, Šmerals Auffassung der Nationalitätenfrage und des Verhältnisses der tschechischen Nation zu Österreich-Ungarn am Vorabend des Ersten imperialistischen Weltkrieges; in: Historica 23 (1983) 47–99.
- JAN GALANDAUER, Tschechische Sozialdemokraten zwischen Internationalismus und Nationalismus (1889–1914); in: Ungleiche Nachbarn. Demokratische und nationale Emanzipation bei Deutschen, Tschechen und Slowaken (1815–1914), vyd. Hans Mommsen a Jiří Kořalka (Essen 1993) 107–117.
- JAN GALANDAUER — MIROSLAV HONZÍK, Osud trůnu habsburského (Praha 1982).
- LOTHAR GALL (ed.), Liberalismus (Köln 1976).
- BRUCE GARVER, Masaryk and Czech Politics, 1906–1914; in: Stanley B. Winters (ed.), T. G. Masaryk (1850–1937) I. Thinker and Politician (London 1990) 225–257.
- BRUCE GARVER, Palacký and Czech Politics after 1876; in: East European Quarterly 15/1 (1981) 43–56.
- BRUCE M. GARVER, The Reorientation of Czech Politics in the 1890's; a Step toward an Independent Czechoslovakia? in: Mezinárodní konference k 50. výročí Československé republiky (Praha 1968) 45–113.
- BRUCE GARVER, Václav Klofáč and the Czechoslovak National Socialist Party; in: East Central Europe 17/2 (1990) 155–178.
- BRUCE M. GARVER, The Young Czech Party 1874–1901 and the Emergence of a Multi-Party System (New Haven-London 1976).
- DAN GAWRECKI, Bund der Deutschen Nordmährens a německý nacionalismus na severní Moravě (1886–1918); in: SM, sv. 52 (1986) 19–28.
- DAN GAWRECKI, K organizačnímu vývoji spolku „Bund der Deutschen Nordmährens“ v letech 1886–1918; in: SM 41 (1981) 21–36.

- DAN GAWRECKI, Ke vztahu národnostních a sociálních aspektů v politických programech, in: Otázky sociálního vývoje a jeho národnostních souvislostí (1780–1914), k vydání připravili Jana Macháčová, Jiří Matějček (Opava 1991) 95–99.
- DAN GAWRECKI, Německá dělnická strana 1904–1918. K pronikání buržoazního nacionalismu do dělnického hnutí; in: Slsb 71 (1973) 21–41, 81–90.
- DAN GAWRECKI, Německá dělnická strana a její trutnovský program; in: Sborník prací východočeských archivů 3 (1975) 123–140.
- DAN GAWRECKI, Německé „nepolitické“ spolky a jejich úloha v rozvoji německého nacionalismu na severní Moravě a ve Slezsku; in: O vývoji německého nacionalismu v předmnichovském Československu a o soudobém západoněmeckém revanšismu (Ostrava 1967) 20–25.
- DAN GAWRECKI, Německé „obranné spolky“ 1880–1938 (Opava 1975), kandid. disertace.
- DAN GAWRECKI, Počátky extrémního německého nacionalismu. Schönerner a rakouské Slezsko; in: Slsb 68 (1970) 133–141, 258–270.
- DAN GAWRECKI, Polské politické strany v Československu; in: Politické strany a spolky na jižní Moravě (= XXII. Mikulovské sympozium 1992, Brno 1993) 163–167.
- DAN GAWRECKI, Spolek Nordmark a německá politika; in: Slsb 70 (1972) 1–16.
- DAN GAWRECKI — EBERHARD WOLFGGRAMM, Kleinbürgertum und nationale Frage in den böhmischen Ländern zu Beginn der Periode des Imperialismus. Zur „Deutschen Arbeiterpartei“ und ihrem „Trautenuer Programm“ 1904; in: Jahrbuch für Geschichte der sozialistischen Länder Europas 18/2 (1974) 213–228.
- DIE GESCHICHTE DER BÜRGERLICHEN PARTEIEN UND ANDEREN BÜRGERLICHEN INTERESSENORGANISATIONEN IN DEUTSCHLAND BIS 1945. Metodologische Probleme ihrer Erforschung und Darstellung; in: Wissenschaftliche Zeitschrift der Schiller-Universität Jena 14 (1965) 173–350.
- ERNST GLASER, Im Umfeld des Austromarxismus. Ein Beitrag zur Geistesgeschichte des österreichischen Sozialismus (Wien 1981).
- HORST GLASSL, Der mährische Ausgleich (München 1967).
- HORST GLASSL, Mährische Landesbewußtsein am Beispiel eines historischen Vereins; in: Ferdinand Seibt (ed.), Vereinswesen und Geschichtspflege in den böhmischen Ländern (München 1986) 61–70.
- MONIKA GLETTLER, Anwendbarkeit und Grenzen der komparatistischen Methode in der Nationalismus-Forschung; in: ÖOH 21 (1979) 203–214.
- MONIKA GLETTLER, The Organisations of the Czech Clubs in Vienna circa 1900: A National Minority in an Imperial Capital; in: East Central Europe 9 (1982) 124–136.
- MONIKA GLETTLER, Stadt und Land. Bemerkungen zur vergleichenden Regionalgeschichte im Zeitalter der Industrialisierung; in: ÖOH 27 (1985) 476–491.
- MONIKA GLETTLER, Die Wiener Tschechen um 1900. Strukturanalyse einer nationalen Minderheit in der Großstadt (München-Wien 1972).
- HUGO GOLD, Die Juden und Judengemeinden Mährens in Vergangenheit und Gegenwart (Brünn 1929).
- EMIL GOLDMANN, Die politischen Judengemeinde in Mähren; in: Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung 7 (1898) 557–595.
- HEINZ GOLLWITZER (ed.), Europäischer Bauernparteien im 20. Jahrhundert (Stuttgart-New York 1977).
- JOSEF GÖRNER, Česká zemědělská rada; in: SAP 7 (1957) 186–213.
- JOSEF GÖRNER, Zemědělská samospráva; in: SAP 9 (1959) 69–105.
- FRIEDRICH GOTTAS, Liberale in Österreich und Ungarn — Versuch einer Gegenüberstellung; in: Gábor Erdődy (ed.), Das Parteienwesen Österreich-Ungarns (Budapest 1987) 47–70.
- BLAŽENA GRACOVÁ, Upevňování organizovaného dělnického hnutí na Ostravsku v letech 1890–1905; in: Ostrava 11 (1981) 251–280.
- VLADIMÍR GREGOR, Dělnické pěvecké spolky v Brně a okolí; in: BVD 8 (1966) 128–137.
- VLADIMÍR GREGOR, Deutsche Arbeitersängervereine in den böhmischen Ländern; in: SPPFv Ostravě 25 (1971) Historica 2, 2–32.
- ANDĚLÍN GROBELNÝ, Dělnické hnutí ve Slezsku a na Ostravsku v letech 1868–1871; in: Slsb 60 (1962) 9–20.
- ANDĚLÍN GROBELNÝ, K některým etapám národního hnutí ve Slezsku a na Ostravsku v letech 1848–1918; in: Slsb 63 (1965) 452–470.

- ANDEĽÍN GROBELNÝ, Národní politický život v Ostravě a na Ostravsku v 2. polovině 19. století; in: Ostrava 6 (1973) 103–139.
- ANDEĽÍN GROBELNÝ, Vývoj odborového hnutí horníků v ostravsko-karvinském revíru v letech 1901–1918; in: Studie o Těšínsku 7 (1979) 231–278.
- JANUSZ GRUCHAŁA, Stosunki między PPSD a socjalistami czesкими i niemieckoaustraciakimi w końcu 19. i na początku 20. wieku (do 1914); in: Z pola walki 25 (1982) 27–41.
- JITKA GRUNTOVÁ — OLDŘICH PAKOSTA, První volby podle všeobecného a rovného hlasovacího práva roku 1907 na území dnešního okresu Svitavy; in: Vlastivědný sborník okresu Svitavy 7–8 (1987/1988) 3–21.
- RUDOLF GUDRICH, Vznik a vývoj českých politických stran ve Slezsku; in: Vlastivědný sborník slezský 2 (Opava 1926) 149–191.
- HANS HAAS, Von liberal zu national: Salzburgs Bürgertum im ausgehenden 19. Jahrhundert; in: Politik und Gesellschaft im alten und neuen Österreich. Festschrift für Rudolf Neck zum 60. Geburtstag, vyd. I. Ackerl, W. Hummelberger a H. Mommsen (München 1981) 109–132.
- DIE HABSBURGERMONARCHIE 1848–1918, 1–6, vyd. Adam Wandruszka a Peter Urbanitsch (Wien 1973–1993).
- FRANK HADLER, Die mährische Geschichtsschreibung in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts; in: Jahrbuch für Geschichte der sozialistischen Länder Europas 31 (Berlin 1988) 265–280.
- FRANK HADLER, Počátky moravské historiografie; in: ČMM 106 (1987) 228–239.
- VENDEĽÍN HÁJEK, Pražský politický klub dělnický a obranářství; in: Pražský historický sborník 15 (1982) 111–133.
- UTZ HALTERN, Bürgerliche Gesellschaft: sozialtheoretische und sozialhistorische Aspekte (Darmstadt 1985).
- HANDBUCH DER GESCHICHTE DER BÖHMISCHEN LÄNDER 3. Die böhmischen Länder unter Habsburgerherrschaft 1848–1919, vyd. Karl Bosl (Stuttgart 1968).
- ERNST HANISCH, Ambivalenzen der Modernisierung. Die Formierung der politischen Lager in den „Alpenländern“; in: Helmut Rumpel (ed.), Innere Staatsbildung und gesellschaftliche Modernisierung in Österreich und Deutschland 1866/1871–1914 (Wien-München 1991) 176–186.
- GERTRAUD HANSEL, Die tschechische Stellungnahme zu den Sprachenverordnungen Badenis vom 5. und 22. April 1897 (Wien 1953) phil. Diss.
- HUGO HANTSCH, Panslavismus, Neoslavismus, Austroslavismus; in: Der Donauraum 10/1–2 (1965) 94–105.
- HUGO HANTSCH, Pan-Slavism, Neo-Slavism: The All-Slav Congresses and the Nationality Problems of Austria-Hungary; in: AHY 1 (1965) 23–37.
- JOSEF HANZAL, Antonín Švehla (Praha 1993).
- JOSEF HARNA, Československá strana socialistická ve vládě a v parlamentě (1918–1922); in: ČSČH 20 (1972) 285–308.
- JOSEF HARNA, Českoslovenští národní socialisté po první světové válce. Politická strana, členové a stoupenci; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 6 (1979) 355–380.
- JOSEF HARNA, Kritika ideologie a programu českého národního socialismu (Praha 1978).
- JOSEF HARNA, Politické strany a formování politického systému v Československu po roce 1918; in: Politický systém a státní politika v prvních letech existence Československé republiky 1918–1923 (Praha 1990) 8–62.
- JOSEF HARNA — VLASTISLAV LACINA, Základní problémy vývoje agrárního politického hnutí v Československu v letech 1918–1939; in: SbH 34 (1987) 87–122.
- DIETHILD HARRINGTON-MÜLLER, Der Fortschrittsklub im Abgeordnetenhaus des österreichischen Reichsrats 1873–1910 (Wien-Köln-Graz 1972).
- VLADIMÍR HATLÁK, Žurnalista Eman Hatlák 1873–1897 (Brno 1937).
- GERTRUDE HAUBNER, Der Einfluß der Deutschböhmen auf die liberale Partei (deutsche) in Österreich 1860–1890 (Wien 1968), phil. Diss.
- HEINZ-GERHARD HAUPT, Zur gesellschaftlichen Bedeutung des Kleinbürgertums in westeuropäischen Gesellschaften des 19. Jahrhunderts; in: GuG 16 (1990) č. 3, 296–317.
- MARIE HAVLASOVÁ, Vznik, počátky a profil národní sociální strany; in: K dějinám českých politických stran v druhé polovině 19. a začátkem 20. století (= Studia Historica XXV. AUC, Philosophica et historica 3/1982, Praha 1984) 95–116.
- JAN HAVRÁNEK, Boj za všeobecné, přímé a rovné hlasovací právo roku 1893. Rozpravy ČSAV, řada spol. věd 74, seš. 2 (Praha 1964).

- JAN HAVRÁNEK, Česká politika, konzervativní aristokraté a uspořádání poměrů v habsburské říši v letech 1860–1867; in: Sbh 17 (1970) 67–95.
- JAN HAVRÁNEK, České studentské pokrokové hnutí 1888–1892 v evropských souvislostech; in: Prameny české moderní kultury 2 (Praha 1988) 284–304.
- JAN HAVRÁNEK, Český liberalismus na přelomu 19. a 20. století; in: Němci, Češi, Slováci. Souběžné a rozdílné tendence jejich společenského vývoje 1815–1918, vyd. Jiří Kořalka a Hans Mommsen (Praha 1992) 101–124.
- JAN HAVRÁNEK, Češi a Rakousko (Od porážky revoluce k dualistické konstituci); in: Pocta Josefu Petráňovi. Sborník prací z českých dějin k 60. narozeninám prof. dr. Josefa Petráně. Usp. Z. Beneš, E. Maur a J. Pánek (Praha 1991) 523–539.
- JAN HAVRÁNEK — JOZEF BUTVIN, Dějiny Československa 3. O roku 1781 do roku 1918 (Praha 1968)
- JAN HAVRÁNEK, The Development of Czech Nationalism; in: AHY 3/2 (1967) 223–260.
- JAN HAVRÁNEK, Od honoračních stran k masovým politickým stranám v českých zemích; in: Politické strany a spolky na jižní Moravě (= XXII. Mikulovské sympozium 1992, Brno 1993) 5–9.
- JAN HAVRÁNEK, Die ökonomische und politische Lage der Bauernschaft in den böhmischen Ländern in den letzten Jahrzehnten des 19. Jahrhunderts; in: Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte 2/1966 (Berlin 1966) 96–136.
- JAN HAVRÁNEK, Počátky a kořeny pokrokového hnutí studentského na počátku devadesátých let 19. století; in: AUC — Historia Universitatis Carolinae Pragensis, Tomus II, Fasc. I (Praha 1961) 5–33.
- JAN HAVRÁNEK, Pražští voliči roku 1907, jejich třídní složení a politické smýšlení; in: Pražský sborník historický 12 (1980) 170–212.
- JAN HAVRÁNEK, Protirakouské hnutí dělnické mládeže a studentů a události roku 1893; in: AUC — Historia Universitatis Carolinae Pragensis, Tomus II, Fasc. 2 (Praha 1961) 21–85.
- JAN HAVRÁNEK — JOSEF PETRÁŇ, Rolnické hnutí v českých zemích v letech 1775–1918; in: ČČH 17 (1969) 863–886.
- JAN HAVRÁNEK, Soziale Struktur und politisches Verhalten der großstädtischen Wählerschaft im Mai 1907 — Wien und Prag im Vergleich; in: Politik und Gesellschaft im alten und neuen Österreich. Festschrift für Rudolf Neck zum 60. Geburtstag, vyd. I. Ackerl, W. Hummelberger a H. Mommsen (München 1981) 150–166.
- JAN HAVRÁNEK, Snahy německé buržoazie o rozdělení Čech na sklonku 19. století; in: Zápisky katedry československých dějin a archivního studia 5 (1961) 19–30.
- JAN HAVRÁNEK, Die Studenten an der Schwelle des modernen tschechischen politischen Lebens; in: AUC, Philosophica et Historica 4 (1969) 29–52.
- JAN HAVRÁNEK, Der tschechische Pazifismus und Antimilitarismus am Vorabend des Ersten Weltkrieges; in: Friedensbewegung: Bedingungen und Wirkungen, vyd. G. Heiss a H. Lutz (München 1984) 114–136.
- JAN HAVRÁNEK, Tschechische Politik und der Ausgleich von 1867; in: L. Holotik (ed.) Der österreichisch-ungarische Ausgleich 1867 (Bratislava 1971) 520–544.
- JAN HAVRÁNEK, Tschechischer Liberalismus an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert; in: Ungleiche Nachbarn. Demokratische und nationale Emanzipation bei Deutschen, Tschechen und Slowaken (1815–1914), vyd. Hans Mommsen a Jiří Kořalka (Essen 1993) 65–80.
- JAN HEIDLER, České politické strany v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (Praha b. d. = 1913).
- JAN HEIDLER, Rakousko v politických brožurách předběžnových (Praha 1920).
- JAN HEIDLER, Rieger na říšské radě v období 1879–1885; in: ČMM 43/44 (1919/1920) 221–254.
- SERVÁC HELLER, Dr. Julius Grégr. Jeho doba a působení (Praha 1898).
- JAN HERBEN, T. G. Masaryk, 5. vyd (Praha 1947).
- KAREL HERMAN — ZDENĚK SLÁDEK, Slovanská politika Karla Kramáře. Rozpravy ČSAV, řada spol. věd 81, seš. 2 (Praha 1971).
- HUGO HERZ, Der nationale Besitzstand und die Bevölkerungsbewegung in Mähren und Österreichisch-Schlesien (Brünn 1909).
- HUGO HERZ, Die nationale Berufsgliederung in Mähren und Schlesien; in: Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung 18 (1909) 563–615.

- JIŘÍ HEŘMANSKÝ, Národnostní rozkol odborového hnutí v Rakousku v r. 1897 a postoj Josefa Krapky a brněnských sociálních demokratů; in: ČMM 92 (1973) 264–274.
- PETER HEUMOS, Agrarische Interessen und nationale Politik in Böhmen 1848–1889. Sozialökonomische und organisatorische Entstehungsbedingungen der tschechischen Bauernbewegung (Wiesbaden 1979).
- PETER HEUMOS, Agrarische Organisationen und nationale Mobilisierung in Böhmen im 19. Jahrhundert. Ein Überblick; in: Modernisierung und nationale Gesellschaft im ausgehenden 18. und im 19. Jahrhundert, vyd. Werner Conze, Gottfried Schramm, Klaus Zernack (Berlin 1979) 177–192.
- PETER HEUMOS, Die Entwicklung organisatorischer agrarischer Interessen in den böhmischen Ländern und in der ČSR. Zur Entstehung und Machtstellung der Agrarpartei 1873–1938; in: K. Bosl (ed.), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979) 323–377.
- PETER HEUMOS, Interessensolidarität gegen Nationalgemeinschaft. Deutsche und tschechische Bauern in Böhmen 1848–1918; in: Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 87–101.
- PETER HEUMOS, Konfliktregelung und soziale Integration. Zur Struktur der Ersten Tschechoslowakischen Republik; in: Bohemia 30 (1989) 52–70.
- PETER HEUMOS, Krise und hussitisches Ritual. Zum Zusammenhang von tschechischer Arbeiter- und Nationalbewegung in Böhmen in den sechziger und siebziger Jahren des 19. Jahrhunderts; in: Vereinwesen und Geschichtspflege in den böhmischen Ländern, vyd. F. Seibt (München 1986) 109–122.
- PETER HEUMOS, Organizace rolnicne a odrozenie narodowe w Czechach od schyłku 18. w do wyborów do Rady Państwa w 1891 roku; in: Śląski Kwartalnik Historyczny 36 (1981) 501–521.
- MILAN HLAVÁČKA, Jubilejní výstava 1891 (Praha 1991).
- LOTHAR HÖBELT, Adel und Politik seit 1848; in: Erwin H. Eltz, Arno Strohmeier (ed.), Die Fürstenberger. 800 Jahre Herrschaft und Kultur in Mitteleuropa. (Kornburg 1994) 365–377
- LOTHAR HÖBELT, Ausgleich und Ausstellung — Wirtschaft und Politik in Böhmen um 1890; in: Bohemia 29 (1988) 141–147.
- LOTHAR HÖBELT, Die Deutschfreiheitlichen Österreichs. Bürgerliche Politik unter den Bedingungen eines katholischen Vielvölkerstaates; in: Liberalismus im 19. Jahrhundert. Deutschland im europäischen Vergleich, vyd. Dieter Langewiesche (Göttingen 1988) 161–171.
- LOTHAR HÖBELT, Die deutschnationalen und liberalen Gruppierungen in Cisleithanien: von der Vereinigten Linken zum Nationalverband; in: Gábor Erdödy (ed.), Das Parteienwesen Österreich-Ungarns (Budapest 1987) 77–90.
- LOTHAR HÖBELT, The Great Landowners' Curia at the Reichsrat Elections during the Formative Years of Austrian Constitutionalism 1867–1873, in: Parliaments, Estates and Representation 5/2 (1985), 175–183.
- LOTHAR HÖBELT, Karl Freiherr von Chiari — der Architekt des Nationalverbandes der deutschfreiheitlichen Abgeordneten; in: Freie Argumente 14 (1987) č. 3, 51–59.
- LOTHAR HÖBELT, Kornblume und Kaiseradler. Die deutschfreiheitlichen Parteien Altösterreichs 1882–1918 (Wien 1990), strojopis hab. práce.
- LOTHAR HÖBELT, Nationale Interferenzerscheinungen bei den mährischen Reichsratswahlen um die Jahrhundertwende; in: Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. F. Seibt (München 1987) 245–254.
- LOTHAR HÖBELT, Das Problem der konservativen Eliten in Österreich-Ungarn; in: Jürgen Nautz, Richard Vahrenkamp (ed.), Die Wiener Jahrhundertwende. Einflüsse, Umwelt, Wirkungen (= Studien zu Politik und Verwaltung 46, Wien-Köln-Graz 1993) 777–787.
- LOTHAR HÖBELT, „Verfassungstreue“ und „Feudale“: Die beiden österreichischen Adelsparteien (1861–1918); in: Etudes Danubiennes 7/2 (1991) 103–114.
- LOTHAR HÖBELT, Die Vertretung der Nationalitäten im Reichsrat; in: Herbert Schambeck (ed.), Österreichs Parlamentarismus: Werden und System (Berlin 1986) 185–224.
- ROLAND J. HOFFMANN, T. G. Masaryk und die tschechische Frage I. Nationale Ideologie und politische Tätigkeit bis zum Scheitern des deutsch-tschechischen Ausgleichsversuches vom Februar 1909 (München 1988).

- KAREL HOCH, Alois Rašín, jeho život, dílo a doba (Praha 1934).
- KAREL HOCH — MILOSLAVA SÍSOVÁ — KAREL FRANZL — FRANTIŠEK STAŠEK, JOSEF S. HEVERA, Karel Kramář. K padesátým narozeninám jeho s úvodním slovem dr. Václava Škardy (Praha 1910).
- JOSEF HOLEČEK, Česká šlechta. Výklady časové i historické (Praha 1918).
- JOSEF HOLEČEK, JUDr. Josef Herold. Životopisný nástin (Králov. Vinohrady 1900).
- JOSEF HOLEČEK, Tragédie Julia Grégra (Praha 1918).
- KARL HOLL, GÜNTER TRAUTMANN, HANS VORLÄNDER (ed.), Sozialer Liberalismus (Göttingen 1986).
- CYRIL HORÁČEK, Počátky českého hnutí dělnického, 2. vyd. (= Rozpravy České akademie věd a umění I/19, Praha 1933).
- PAVLA HORSKÁ, Ekonomické cykly v Českých zemích 1879–1914; in: Hospodářské dějiny I (1978) 33–88.
- PAVLA HORSKÁ, K otázce sociálního vývoje českých zemí na přelomu 19. a 20. století; in: SbH 29 (1982) 119–177.
- PAVLA HORSKÁ, Kapitalistická industrializace a středoevropská společnost (Praha 1970).
- PAVLA HORSKÁ, Pokus o využití rakouských statistik pro studium společenského rozvrstvení v českých zemích v 2. pol. 19. století; in: ČSČH 25 (1977) 648–676.
- LADISLAV HOSÁK, Jihomoravský osmačtyřicátník a deklarant Eduard Kornyšl; in: ČL 60 (1948) 155–157.
- JAROSLAV HOUSER, Státoprávní programy na přelomu století; in: PHS 15 (1971) 45–64.
- JAROSLAV HOUSER, Zur Vorgeschichte der ČSR. Der Kampf um den neuzeitlichen tschechischen Staat vor dem Jahre 1918 und die Arbeiterbewegung; in: ÖOH 11 (1969) 137–145.
- MARY HRABIK-SAMAL, Party Organisation as a Crucial Variable in the Growth or Loss of Supporters. The Case of the Republican Party in Inter-War Czechoslovakia; in: Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat, vyd. Karl Bosl (München-Wien 1979) 377–403.
- MIROSLAV HROCH, Evropská národní hnutí v 19. století. Společenské předpoklady vzniku novodobých národů (Praha 1986).
- JIŘÍ HROMÁDKO, KARL RICHTER, FRANK WENDE, Parteien in der Tschechoslowakei; in: Lexikon zur Geschichte der Parteien in Europa, vyd. Frank Wende (Stuttgart 1981) 671–712.
- IVO HRUBAN, Medailon prof. Ant. Smrčky; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska v Prostějově (1990/2) 62–64.
- KAREL HRUBÝ, Kirche und Arbeiter; in: Bohemia Sacra. Das Christentum in Böhmen 873–1973, vyd. Ferdinand Seibt (Düsseldorf 1974) 258–268.
- KURT A. HUBER, Die Enzyklika „Rerum novarum“ und die Genesis der christlichsozialen Volksparteien der Tschechoslowakei; in: Karl Bosl (ed.), Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat (München-Wien 1979) 241–259.
- KURT A. HUBER, Nation und Kirche 1848–1918; in: Bohemia Sacra. Das Christentum in Böhmen 873–1973, vyd. Ferdinand Seibt (Düsseldorf 1974) 246–257.
- KURT A. HUBER, Der Sudetendeutsche Katholizismus. Kräfte, Strukturen und Probleme; in: Archiv für Kirchengeschichte Böhmen-Mähren-Schlesien I (1967) 41–67.
- KARL GOTTFRIED HUGELMANN: Das Nationalitätenrecht des alten Österreichs (Leipzig-Wien 1934).
- KARL GOTTFRIED HUGELMANN, Die österreichischen Landtage im Jahre 1848, III: Böhmen, Mähren, Schlesien (Wien-Leipzig 1940).
- MILOSLAV HÝSEK, Brněnská Vosa; in: Časopis Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci 32 (1920) 6–13.
- MILOSLAV HÝSEK, Dějiny t. zv. moravského separatismu; in: ČMM 33 (1909) 24–51, 146–172.
- MILOSLAV HÝSEK, Literární Morava v letech 1849–1885 (Praha 1911).
- RICHARD CHARMATZ, Österreichs innere Geschichte von 1848 bis 1907 (Leipzig 1909).
- RICHARD CHARMATZ, Deutsch-österreichische Politik. Studien über den Liberalismus und über die auswärtige Politik Österreichs (Leipzig 1907).
- MIROSLAV CHAUER, Vliv šumperské sociální demokratické organizace na německé dělnické hnutí na Kralicku a Lanškrounsku do vzniku KSČ; in: SM 38 (1979) 10–18.
- ANDRÉ CHÉRADAME, Evropa a otázka rakouská na prahu XX. století (Praha 1901).

- JÓSEF CHLEBOWCZYK, Účast a struktura voličů ve volbách do zastupitelských orgánů v Těšínském Slezsku v období kuriální volební soustavy. Příspěvek ke studiu vývoje společenského vědomí a aktivity v období kapitalismu; in: Slsb 63 (1965) 32–57.
- JOSEF CHLUBNA, Vstup realistů do mladočeské strany, in: Národní myšlenka 13 (1935/1936) 76–84.
- VÁCLAV CHOC, Přehled politických stran v Čechách (Praha 1919).
- SZYMON CHODAK, Pojęcie partii politycznej a ewolucja struktury politycznej kapitalizmu; in: Studia filozoficzne 1957, č. 3, 152–181.
- SZYMON CHODAK, Systémy politických stran západní Evropy (Praha 1966).
- H. IBLER, Die Wahlen zur Frankfurter Nationalversammlung in Österreich 1848; in: Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung 48 (1934).
- IM SPANNUNGSFELD VON NATION UND STAAT. Nationalitätenfragen im Mittel-, Ost- und Südosteuropa, red. W. Lukan a P. Moissi (Wien 1991).
- JAN JANÁK, Brněnský proletariát a vznik první dělnické strany u nás; in: VVM 26 (1974) 9–25.
- JAN JANÁK, České kulturní vzdělávací spolky na Moravě v 60. a 70. letech 19. století ve fondu Místodržitelství starší; in: JM 29, sv. 32 (1993) 257–283.
- JAN JANÁK, České kulturní spolky na Moravě v prvním třetíletí po vydání Říjnového diplomu; in: VVM 18 (1966) 71–87.
- JAN JANÁK, K předhistorii vzniku mladočeského směru v táboru moravské buržoazie; in: SPFFBU, C–9 (1962) 109–126.
- JAN JANÁK, K otázce počátku pronikání socialismu na jižní a jihozápadní Moravu; in: Jižní Morava 1871–1921–1971 (= III. mikulovské sympozium, Mikulov 1971) 76–85.
- JAN JANÁK, K sociálně ekonomickým kořenům federalistické a centralistické politiky na Moravě v 60. a 70. letech 19. století; in: Pocta Františku Palackému. Václavkova Olomouc 1976 (Olomouc 1979) 57–72.
- JAN JANÁK, Ke vzniku politického programu moravské buržoazie v šedesátých letech 19. století; in: SPFFBU C 11 (1964) 147–156.
- JAN JANÁK, Měšťanská beseda v Třebíči 1850–1851; in: VVM 19 (1967) 231–235.
- JAN JANÁK, Morava ve druhé polovině 19. a počátkem 20. století; in: ČMM 91 (1972) 94–104.
- JAN JANÁK, Národní strana a sociální otázka na moravském zemském sněmu v 60. a 70. letech 19. století; in: Sborník k nedožitým padesátinám PhDr. Jiřího Radimského (Brno 1969) 276–307.
- JAN JANÁK, Odpor proti osnově o přímých volbách do říšské rady a počátky moravské aktivní politiky; in: SMM 85 (1966) 55–79.
- JAN JANÁK, Počátky podnikatelské aktivity české buržoazie na Moravě (na příkladu cukrovarnictví); in: ČMM 97 (1978) 291–332.
- JAN JANÁK, Počátky pronikání socialismu na západní Moravu v letech 1884–1893; in: SMM 81 (1962) 100–123.
- JAN JANÁK, Počátky moravských záložen a úvěrování průmyslu do roku 1873; in: SPFFBU C–34 (1987) 71–82.
- JAN JANÁK, Pokus buržoazie o rozkol brněnského dělnického hnutí r. 1871 (K rozbíječské činnosti Friedricha Pfeiffera); in: BVD 3 (1961) 52–62.
- JAN JANÁK, Procesy s třebskými socialisty v r. 1885; in: VVM 17 (1965) 59–70.
- JAN JANÁK, Příčiny vzniku předlitavské sociální správy (Brno 1970).
- JAN JANÁK, Příspěvky k dějinám národního hnutí na Moravě v letech 1848–1874 (Brno 1957), dipl. práce.
- JAN JANÁK, Spolky v českých zemích do roku 1951; in: Politické strany a spolky na jižní Moravě (= XXII. Mikulovské sympozium 1992, Brno 1993) 59–93.
- JAN JANÁK, Táborové hnutí na Moravě v letech 1868–874; in: ČMM 77 (1958) 290–324.
- JAN JANÁK, Třebíč a Prostějov — dvě první velká česká města na Moravě s českou správou; in: Národnostní problémy v historii měst (Prostějov 1993) 20–36.
- JAN JANÁK, Vznik prvních politických organizací moravské buržoazie počátkem 70. let 19. století; in: SMM 80 (1961) 204–226.
- JAN JANÁK, Z počátků českých novin na Moravě. Studie ke vzniku Moravské orlice; in: VVM 21 (1969) 106–120.
- JAN JANÁK, Z počátků moravského sociálního zákonodárství (Vznik institutu stravovacích stanic a jejich frekvence na jižní Moravě); in: ČMM 88 (1969) 50–72.

- JAN JANÁK, — ZDENĚKA HLEDÍKOVÁ, Dějiny správy v českých zemích do roku 1945 (Praha 1989).
- JOSEF JANČÍK, Katolické jednoty na Moravě; in: Hlídka 49 (1932) 217–229, 249–263, 285–301, 312–329, 353–368, 393–401.
- RUDOLF JAWORSKI, Nationalismus und Ökonomie als Problem der Geschichte Ostmitteleuropas im 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts; in: GuG 8 (1982) č. 2, 184–204.
- RUDOLF JAWORSKI, Tschechen und Deutsche in der Karikatur (1891–1907); in: Hans Lemberg — Ferdinand Seibt (ed.), Deutsch-tschechische Beziehungen in der Schulliteratur und im populären Geschichtsbild (Braunschweig 1980) 58–68.
- RUDOLF JAWORSKI, Die Tschechen als Vorbilder der Polen unter preussischer Herrschaft: Parallele oder Paradigma; in: Die böhmischen Länder zwischen Ost und West. Festschrift für Karl Bosl zum Geburtstag, vyd. F. Seibt (München-Wien 1983) 175–183.
- TADEUSZ JEĐRUSZCZAK, Zur Rolle der Parteiensysteme und Presse als Quelle für die Erforschung der Geschichte der bürgerlichen Parteien; in: Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich Schiller-Universität Jena 14 (1965) 313–314.
- WILLIAM A. JENKS, The Austrian Electoral Reform of 1907 (New York 1950).
- JIŘÍ JILÍK, Novinářské působení Jana Jančí; in: VVM (1983) 273–281.
- TOMÁŠ JOSEF JIROUŠEK, Dějiny sociálního hnutí v zemích koruny české 1840–1900, I–III (Praha 1900–1909).
- KAREL JIŘÍK, Ostravská internacionála v letech 1911–1921; in: Ostrava 2 (1964) 190–202.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Agitace socialistického agitátora Heřmana Wanka z Rýmařova a brněnských socialistů na severní Moravě a ve Slezsku roku 1875; in: ČMM 76 (1957) 225–257.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Druhá česká univerzita a národnostní otázka; in: SPFFBU C–16 (1969) 103–120.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Internacionalismus, národnostní otázka a socialistické dělnické hnutí na Moravě v poslední třetině 19. století; in: Jižní Morava 1871–1921–1971 (= III. mikulovské symposium, Mikulov 1971) 63–75.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Vznik a vývoj sociálně demokratické strany v Rakousku do konce 19. století; in: K dějinám dělnického hnutí v Rakousko-Uhersku v letech 1867–1917 (Brno 1979) 33–45.
- FRANTIŠEK JORDÁN, K počátkům socialistického hnutí v Brně; in: ČMM 96 (1977) 15–30.
- FRANTIŠEK JORDÁN, O příčinách rozkolu dělnického hnutí v českých zemích na umírněné a radikály; in: SPFFBU C–4 (1957) 120–140.
- FRANTIŠEK JORDÁN, O rozkolu sociální demokracie na Moravě na umírněné a radikály v 1. pol. 80. let 19. století; in: ČMM 73 (1954) 134–155.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Problémy rozkolu dělnického hnutí v českých zemích na umírněné a radikály 1879–1889 (Praha 1965).
- FRANTIŠEK JORDÁN, Radikální dělnické hnutí na Moravě v 80. letech minulého století; in: SMM 79 (1960) 5–44.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Stav zpracování a perspektivy studia dějin Moravy; in: ČMM 91 (1972) 5–16.
- FRANTIŠEK JORDÁN, Založení rakouské sociální demokracie a české dělnické hnutí; in: ČMM 93 (1974) 22–32.
- PIETER M. JUDSON, „Whether Race or Conviction Should Be the Standart“: National Identity and Liberal Politics in Nineteenth-Century Austria; in: AHY 22 (1991) 76–95.
- K DĚJINÁM DĚLNICKÉHO HNUTÍ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Sborník příspěvků a materiálů 1–2 (Brno 1954–1955).
- K DĚJINÁM DĚLNICKÉHO HNUTÍ V RAKOUSKO-UHERSKU A V RUSKU V LETECH 1867–1918 (Brno 1979).
- JAN KABELÍK, Moravská Národní jednota; (Brno 1909).
- JAN KABELÍK, Moravské Národní listy a Besedník; in: Z dějin české literatury. Pocta J. Vlčkovi (Praha 1920).
- JAROSLAV KADLEC, Přehled českých církevních dějin 2 (Praha 1991).
- PETR KADLEC, K vývoji křesťanskosociálního hnutí na Ostravsku v devadesátých letech 19. století (Ostrava 1983) dipl. práce.
- LEOPOLD KAMMERHOFER (ed.), Studien zum Deutschliberalismus in Zisleithanien 1873–1879 (Wien 1992).

- ROBERT A. KANN, *Dynasty, Politics and Culture. Selected Essays*, vyd. S. B. Winters (Colorado 1991).
- ROBERT A. KANN, *Das Nationalitätenproblem der Habsburgermonarchie. Geschichte und Ideengehalt der nationalen Bestrebungen vom Vormärz bis zur Auflösung des Reiches im Jahre 1918*, 1–2, 2. vyd (Graz-Köln 1964).
- ROBERT A. KANN, *Geschichte des Habsburgerreichs 1526–1918* (Wien-Köln-Graz 1977).
- JAN KAPRAS, *Historický vývoj českého programu jazykového* (Praha 1911).
- JAN KAPRAS, *Jazykové a národnostní dějiny v České koruně*; in: *Československá vlastivěda 5, Stát* (Praha 1931) 173–192.
- JAN KAPRAS, *K českému politickému programu do převratu* (Praha 1932).
- ZDENĚK KÁRNÍK, *Socialisté na rozcestí. Habsburg, Masaryk či Šmeral?* (Praha 1968).
- LUDMILA KÁRNÍKOVÁ, *K úloze „křesťanského socialismu“ koncem 19. století*, in: *Bohumil Černý a d., Církev v našich dějinách* (Praha 1960) 44–72.
- LUDMILA KÁRNÍKOVÁ, *K vývoji naší dělnické třídy v období kapitalismu a nástupu imperialismu*; in: *ČSČH 19* (1962) 496–520.
- KARL KASER, *Typologie der politischen Parteien Südosteuropas im neunzehnten Jahrhundert*; in: *ÖOH 27* (1985) 331–365.
- FRITZ KAUFAMANN, *Sozialdemokratie in Österreich. Idee und Geschichte einer Partei* (München 1978).
- KAREL KAZBUNDA, *Ke zmaru českého vyrovnání*; in: *ČČH 37* (1931) 512–573.
- KAREL KAZBUNDA, *Národní program český r. 1860 a zápas o politický list*; in: *ČČH 33* (1927) 437–547.
- KAREL KAZBUNDA, *Krise české politiky a vídeňská jednání o tzv. punktacích r. 1890*; in: *ČČH 40* (1934) 80–108, 310–460, 491–528; 41 (1935) 41–82, 294–320, 514–554.
- FRANTIŠEK KLAŠKA, *Svaz lidových živnostníků československých v zemi moravskoslezské, jeho vznik, vývoj a program* (Brno 1937).
- FRANTIŠEK KLÁTIL, *Republika nad stranami. O vzniku a vývoji Československé strany národně socialistické, 1897–1948* (Praha 1992).
- ARNOŠT KLÍMA, *Češi a Němci v revoluci 1848–1849* (Praha 1988).
- ARNOŠT KLÍMA, *Das nationale Problem in der Revolution 1848 in Böhmen*; in: *East Central Europe 4* (1977) 147–180.
- ARNOŠT KLÍMA, *Österreich 1848 und ein einheitliches Deutschland aus böhmischer Sicht*; in: *ÖOH 25* (1983) 399–411.
- OSWALD KNAUER, *Das österreichische Parlament von 1848–1966* (Wien 1969).
- REINOLD KNOLL, *Zur Tradition der christlichsozialen Partei. Ihre Früh- und Entwicklungsgeschichte bis zu den Reichsratswahlen 1907* (Wien-Köln-Graz 1973).
- FRITZ KOBERG, *Der Aufstieg der Tschechen in den letzten hundert Jahren* (Reichenberg b. d. = 1928 ?)
- FRITZ KOBERG, *Schriften über Mähren 1901–1942*; in: *Deutsches Archiv für Landes- und Volksforschung 7* (1943) 554–609.
- MIROSLAV KOCÍCH, *Slezsko a Ostravsko v analýze volebních výsledků z let 1907 a 1911*; in: *Průmyslové oblasti 2* (Ostrava 1969) 48–83.
- MARIE KOCINOVÁ, *Příspěvek k vývoji moravských spolků v letech 1848–1867* (Brno 1959) dipl. práce.
- JÜRGEN KOCKA (ed.), *Arbeiter und Bürger im 19. Jahrhundert. Varianten ihres Verhältnisses im europäischen Vergleich* (München 1986).
- JÜRGEN KOCKA (ed.), *Bürgertum im 19. Jahrhundert im europäischen Vergleich 1–3* (München 1988).
- JÜRGEN KOCKA, *Bürgertum und Bürgerlichkeit als Problem der neueren Geschichte*; in: *týž, Bürger und Bürgerlichkeit im 19. Jahrhundert* (Göttingen 1987).
- JÜRGEN KOCKA (ed.), *Europäische Arbeiterbewegungen im 19. Jahrhundert: Deutschland, Österreich, England und Frankreich im Vergleich* (Göttingen 1983).
- JOSEF KOČI, *Die Organisationsform und -mittel der tschechischen national-politischen Bewegung in der Revolution 1848–1849*; in: *History and Society*. (Prague 1985) 403–432.
- DANUŠE KOČÍŘOVÁ, *Volby do říšské rady na Moravě od roku 1867 do roku 1885* (Brno 1968) dipl. práce.

- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, K problematice strukturálních změn české vesnice ve druhé polovině a na počátku 20. století; in: ČMM 95 (1976) 57–79.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, K sociální skladbě české vesnice v letech 1880–1914; in: Sbh 28 (1982) 205–247.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, K volbám ve venkovských obcích v Čechách v letech 1907–1919; in: Sbh 23 (1976) 81–117.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, Nástup dělnické třídy českých zemí v letech 1905–1907; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 5 (1978) 191–216.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, Několik dat k majetku katolické církve v Rakousku koncem 19. a počátkem 20. století; in: BOHUMIL ČERNÝ a d., Církev v našich dějinách (Praha 1960) 9–21.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, Organizační předpoklady vzniku novodobé masové dělnické strany v Rakousku na počátku 90. let 19. století; in: ČSČH 11 (1963) 671–692.
- OLDŘIŠKA KOĐEDOVÁ, Vývoj organizační struktury sociální demokracie v českých zemích v 90. letech 19. století; in: Sbh 12 (1964) 79–127.
- HANS KOHN, Die Slawen und der Westen. Die Geschichte des Panславismus (Wien-München 1956).
- JAROSLAV KOLAŘÍK, Pentze a politika. Karel Engliš, bojovník o stabilizaci (Praha 1937).
- JOSEF KOLEJKA, Austromarxismus o národnostní otázce. Z díla Karla Rennera; in: ČMM 88 (1969) 212–232.
- JOSEF KOLEJKA, Cyrilometodějská tradice v druhé polovině 19. století; in: Velká Morava (Praha 1963) 97–112.
- JOSEF KOLEJKA: České národní politické hnutí na Moravě v letech 1848–1874; in: BVD 2 (1960) 301–371.
- JOSEF KOLEJKA, „Moravská otázka“ v českém národně politickém hnutí druhé poloviny 19. století; in: ČMM 91 (1972) 102–108.
- JOSEF KOLEJKA, Moravský klerikalismus v 19. století; in: BOHUMIL ČERNÝ a d., Církev v našich dějinách (Praha 1960) 74–93.
- JOSEF KOLEJKA, Moravský pakt z roku 1905; in: ČSČH 4 (1956) 590–615.
- JOSEF KOLEJKA, Národy habsburské monarchie v revoluci 1848–1849 (Praha 1989).
- JOSEF KOLEJKA, Národnostní program v začínajícím socialistickém hnutí v Rakousku 1868–1874; in: ČMM 93 (1974) 84–97.
- JOSEF KOLEJKA, Poznámky k dělnickému hnutí v letech 1901–1904; in: ČMM 74 (1955) 158–166.
- JOSEF KOLEJKA, Rozkol sociální demokracie na autonomisty a centralisty v roce 1910 a činnost centralistické sociální demokracie v letech 1911–1919; in: Slsb 54 (1956) 1–28.
- JOSEF KOLEJKA, Třídní boje v letech 1907–1917; in: ČMM 74 (1955) 54–79.
- JOSEF KOLEJKA — VLADISLAV ŠTASTNÝ, Die cyrilomethodische und großmährische Tradition im tschechischen politischen Geschehen im 19. und 20. Jahrhundert; in: Magna Moravia (Praha 1965) 587–610.
- GUSTAV KOLMER: Parlament und Verfassung in Österreich 1848–1900, 1–8 (Wien-Leipzig 1902–1914).
- ZDENĚK KONEČNÝ, Bouřlivý rok 1905 na Moravě; in: Dělnické hnutí na Ostravsku (Ostrava 1957) 144–201.
- ZDENĚK KONEČNÝ, Dělnické hnutí na Moravě v letech 1905–1907; in: ČMM 74 (1955) 24–54.
- ZDENĚK KONEČNÝ, Hornické odbory na Ostravsku 1893–1914 (Ostrava 1959).
- ZDENĚK KONEČNÝ, K problematice dělnického hnutí na Moravě a ve Slezsku v letech 1905–1907; in: Slsb 52 (1954) 102–132.
- ZDENĚK KONEČNÝ, Morava, Slezsko a Halič v předvečer první ruské revoluce (1900–1904); in: Slsb 56 (1958) 433–490.
- HELMUT KONRAD, Arbeiterbewegung und Sozialismus in Cisleithanien; in: Das Parteienwesen Österreich-Ungarns, vyd. Gábor Erdődy (Budapest 1987) 95–124.
- HELMUT KONRAD, Deutsch-Österreich: Gebremste Klassenbildung und importierte Arbeiterbewegung im Vielvölkerstaat; in: J. Kocka (ed.), Europäische Arbeiterbewegung im 19. Jahrhundert: Deutschland, Österreich, England und Frankreich im Vergleich (Göttingen 1983) 106–128.
- HELMUT KONRAD, Nationalismus und Internationalismus. Die österreichische Arbeiterbewegung vor dem Ersten Weltkrieg (Wien 1976).

- JIŘÍ KOŘALKA, Altes und Neues in den böhmischen Ländern; in: Das Zeitalter Kaiser Franz Josephs I (Wien 1984) 277–283.
- JIŘÍ KOŘALKA, Arbeiteremanzipation und Bildung in einer aufsteigenden Nationalgesellschaft: das Beispiel Böhmens; in: J. Kocka (ed.), Arbeiter und Bürger im 19. Jahrhundert. Varianten ihres Verhältnisses im europäischen Vergleich (München 1986) 65–74.
- JIŘÍ KOŘALKA, Deutschtum und Deutschnationalismus in Österreich vor 1918; in: Kärntens Volksabstimmung 1920. Tagung Klagenfurt 1980, vyd. Helmut Rumpler (Klagenfurt 1981) 77–89.
- JIŘÍ KOŘALKA, Fünf Tendenzen einer modernen nationalen Entwicklung in Böhmen; in: ÖOH 22 (1980) 199–213.
- JIŘÍ KOŘALKA, K některým problémům národní a národnostní otázky v českých zemích v období kapitalismu; in: ČSČH 10 (1962) 376–391.
- JIŘÍ KOŘALKA, O mezinárodním významu českého dělnického hnutí v období I. a II. internacionály; in: ČSČH 13 (1965) 827–845.
- JIŘÍ KOŘALKA, Persönlichkeiten des politischen Lebens in den böhmischen Ländern. Versuch einer vergleichenden Typologie der Generationen im 1848, 1870, 1890 und 1910; in: Anzeiger der phil. hist. Klasse des Österreichischen Akademie der Wissenschaften 119 (1982) 11–25.
- JIŘÍ KOŘALKA, Prag — Frankfurt im Frühjahr 1848: Österreich zwischen Großdeutschtum und Austroslavismus; in: H. Lutz — H. Rumpler (ed.), Österreich und die deutsche Frage im 19. und 20. Jahrhundert. Probleme der politisch-staatlichen und soziokulturellen Differenzierung im deutschen Mitteleuropa (München 1982) 117–139.
- JIŘÍ KOŘALKA — R. J. CRAMPTON, Die Tschechen; in: A. Wandruszka — P. Urbanitsch (ed.), Die Habsburgermonarchie 1848–1918, 3/1 Die Völker des Reiches (Wien 1980) 489–521.
- JIŘÍ KOŘALKA, Tschechen im Habsburgerreich und in Europa 1815–1914. Sozialgeschichtliche Zusammenhänge der neuzeitlichen Nationsbildung und der Nationalitätenfrage in den böhmischen Ländern (Wien-München 1991).
- JIŘÍ KOŘALKA, Všeněmecký svaz a česká otázka koncem 19. století (Praha 1963)
- JIŘÍ KOŘALKA, Zur internationalen Rolle der Entstehung der tschechischen Arbeiterbewegung im alten Österreich; in: ÖOH 7 (1965) 275–283.
- JAROMÍRA KOSMÁKOVÁ, Parlamentární volby na Moravě v letech 1896–1907 (Brno 1968) dipl. práce.
- OSWALD KOSTRBA-SKALICKÝ, Die tschechischen Konservativen — Mentalität und Politik; in: Karl Bosl (ed.), Die demokratisch-parlamentarische Struktur der Ersten Tschechoslowakischen Republik (München-Wien 1975) 171–184.
- VIKTOR KOTRBA, Landespatriotismus und vaterländischer Historismus in der Vergangenheit Mährens; in: Deutsche und Tschechen. Beiträge zu Fragen der Nachbarschaft zweier Nationen (München 1971) 51–98.
- ELISABETH KOVÁCS, Die katholische Kirche im Spannungsfeld von Nationalismus und Patriotismus zwischen 1848 und 1918; in: F. Seibt (ed.), Chance der Verständigung (München 1987) 49–62.
- JIŘÍ KOVTUN, Masarykův triumf. Příběh konce velké války, 2. vyd. (Praha 1991).
- STANISLAV KRAHULEC, Egbert Belcredi v prvních letech činnosti (Brno 1950) dipl. práce.
- KAREL KRAMÁŘ — ZDENĚK TOBOLKA, Dějiny české politiky nové doby; in: Česká politika 3 (Praha 1909).
- MILENA KRAUSOVÁ, Hrabě Egbert Belcredi v letech 1845–1879 (Praha 1926–1927) disert. práce.
- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, Katolická církev a dělnické hnutí na Moravě před první světovou válkou; in: Sborník prací pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci 1979, Historie 5 (Praha 1979), 93–115.
- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, Ke vzniku křesťanskosociální strany na Moravě; in: Příspěvky k dějinám dělnického hnutí na Moravě (= Acta Universitatis Palackianae facultas philosophica, Supplementum 1, Praha 1960) 7–27.
- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, „Křesťanský socialismus“ a dělnictvo na Moravě koncem 19. a počátkem 20. století; in: ČMM 93 (1974) 146–151.
- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, Organizační a podnikatelská aktivita české agrární buržoazie na Moravě na počátku 20. století (1896–1914); in: Hospodářské dějiny 9 (1982) 315–410.

- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, Nástin organizační a podnikatelské činnosti českého rolnictva na střední Moravě ve 2. polovině 19. století; in: Z historie vesnice střední Moravy (= Sborník prací PF University Palackého, Historie 3, Praha 1976) 5–58.
- FRANTIŠEK KRAVÁČEK, K jedné progresivní tendenci vývoje Moravy před první světovou válkou; in: ČMM 91 (1972) 128–130.
- KAMIL KROFTA, Dějiny selského stavu, 2. vyd. (Praha 1947).
- KAMIL KROFTA, Politická postava Karla Kramáře (Praha 1930).
- JAN KŘEN, Češi a Němci na přelomu století. Pokus o historickou bilanci; in: SbH 37 (1990) 131–174.
- JAN KŘEN, Konfliktní společenství. Češi a Němci 1780–1918 (Praha 1990).
- JAN KŘEN, Tschechen und Deutsche: kritische Bemerkungen; in: Zur Geschichte der deutsch-tschechischen Beziehungen. Eine Sammelschrift tschechischer Historiker aus dem Jahre 1980 (Praha 1985) 5–57.
- JAN KŘEN, — VÁCLAV KURAL — DETLEF BRANDES, Integration oder Ausgrenzung. Deutsche und Tschechen 1890–1945 (Bremen 1986).
- JURIJ KŘÍŽEK, Česká buržoazní politika a „česká otázka“ v letech 1900–1914; in: ČSČH 6 (1958) 621–661.
- JURIJ KŘÍŽEK, T. G. Masaryk a česká politika. Politické vystoupení českých realistů v letech 1887–1893 (Praha 1959).
- JURIJ KŘÍŽEK, Krize cukrovárnictví v českých zemích v osmdesátých letech minulého století a její význam pro vzrůst rolnického hnutí; in: ČSČH 4 (1956) 270–298, 417–447; 5 (1957) 473–506; 6 (1958) 46–59.
- JURIJ KŘÍŽEK, Krize dualismu a poslední rakousko-uherské vyrovnání (1897–1907); in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 1 (1972) 177–259.
- JANA KŘÍŽOVÁ, Česká sociální demokracie a národnostní otázka 1897–1914 (Brno 1973) dipl. práce.
- ADOLF KUBIS, Čechové a Němci na Moravě (Olomouc 1914).
- JAROMÍR KUBLÁK, Probuzení zemědělců v moravském Pobeskydí; in: Studie o Těšínsku 2 (1973) 310–381.
- ANDREW PAUL KUBRICH, The National-Economic Implications of the Formation of the Czech Agrarian Party (1899); in: The Peasantry of the Eastern Europe I (1979) 19–34.
- BOHUMIL KUČERA, O spojenectví sociální demokracie s Masarykem při říšských volbách v r. 1907; in: ČMM 74 (1955) 166–173.
- KAREL KUČERA, K portrétu Františka Ladislava Riegra; in: Karel Kučera, Historie & historici (Praha 1992) 5–33.
- KAREL KUČERA, Pokus o smír v národním táboře po Palackého smrti; in: K dějinám českých politických stran v druhé polovině 19. a začátkem 20. století. Studia Historica XXV. Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica 3/1982 (Praha 1984) 33–66.
- MARTIN KUČERA, Alois Rašín v mladočeské straně (1907–1914); in: Moderní dějiny 1 (1993) 9–36.
- MARTIN KUČERA, Česká strana radikálně pokroková na konci 19. století a jednání s realisty na podzim 1899; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 13 (1993) 7–23.
- MARTIN KUČERA, K profilu mladého Aloise Rašína a pokrokářského hnutí (1895–1907); in: ČSČH 87 (1989) 404–426.
- MARTIN KUČERA, Kulturně politická aktivita pokrokářského hnutí; in: ČSČH 92 (1994) 63–76.
- MARTIN KUČERA, Nezávislá pokrokářská skupina Rašínovy revue Slovo (1901–1905); in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 12 (1991) 7–33.
- PETER KULEMANN, Am Beispiel des Austromarxismus: sozialdemokratische Arbeiterbewegung in Österreich von Hainfeld bis zur Dollfuß Diktatur (Hamburg 1979).
- GUSTAV KÜNSTLER, Anderthalb Jahrhunderte Rudolf M. Rohrer 1786–1936. Die Geschichte einer deutschen Drucker- und Verlagsfamilie (Brünn-Wien 1937).
- JAN KUPKA, JUDr. Ctibor Helcelet ve Vyškově 1874–1904; in: VVM 27 (1975) 90–91.
- FRANTIŠEK KUTNAR, Cesta selského lidu ke svobodě (Praha 1948).
- LADISLAV LACINA, Alois Rašín (Praha 1992).
- DIETER LANGEWIESCHE, Deutscher Liberalismus im europäischen Vergleich: Konzeption und Ergebnisse; in: týž (ed.), Liberalismus im 19. Jahrhundert. Deutschland im europäischen Vergleich (Göttingen 1988) 11–19.

- GERHARD LEHMBRUCH, Proporzdemokratie. Politisches System und politische Kultur in der Schweiz und in Österreich (Tübingen 1967).
- EUGEN LEMBERG, Die historische Ideologie von Palacký und Masaryk und ihre Bedeutung für moderne nationale Bewegung; in: Historisches Jahrbuch 53 (1933) 429–457.
- HANS LEMBERG, Die agrarischen Parteien in den Böhmisches Ländern und in der Tschechoslowakischen Republik; in: Europäische Bauernparteien im 20. Jahrhundert, vyd. Heinz Gollwitzer (Stuttgart-New York 1977) 323–358.
- HANS LEMBERG, Das Erbe des Liberalismus in der ČSR und die Nationaldemokratische Partei; in: Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat, vyd. Karl Bosl (München-Wien 1979) 59–78.
- HANS LEMBERG, Das öffentliche Leben in den böhmischen Ländern vor dem Ersten Weltkrieg. Interessengemeinschaft gegen die Zentralmacht ? in: Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 174–186.
- HANS LEMBERG, Die Rolle der Konservativen in den nationalen Bewegungen der Westslawen vor dem Ersten Weltkrieg; in: Ferdinand Seibt (ed.), Die böhmischen Länder zwischen Ost und West. Festschrift für Karl Bosl zum 75. Geburtstag (München-Wien 1983) 215–227.
- HANS LEMBERG, Studien zur Geschichte des tschechischen Konservativismus. Karel Kramář als Schlüsselfigur (Köln 1970) nepublikovaná habil. práce.
- HANS LEMBERG, Die tschechischen Konservativen 1918–1938; in: Aktuelle Forschungsprobleme um die Erste Tschechoslowakische Republik, vyd. Karl Bosl (München-Wien 1969) 113–131.
- KURT LENK — FRANZ NEUMANN (ed.), Theorie und Soziologie der politischen Parteien (Neuwied-Berlin 1968).
- M. RAINER LEPSIUS, Interessen, Ideen und Institutionen (Opladen 1990).
- M. RAINER LEPSIUS, Parteiensystem und Sozialstruktur: zum Problem der Demokratisierung der deutschen Gesellschaft; in: Wirtschaft, Geschichte und Wirtschaftsgeschichte. Festschrift für 65. Geburtstag für Friedrich Lüdtege, vyd. Wilhelm Abel (Stuttgart 1966) 371–393.
- VLADIMÍR LESÁK — MILOŠ TRAPL, Přehled dějin dělnického hnutí na střední a severní Moravě do roku 1890; in: Sborník Vlastivědného muzea Olomouc B–6 (1960) 41–101.
- NORBERT LESER, Die Arbeiterbewegung. Solidarität der Sozialisten ? in: Die Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 101–115.
- NORBERT LINZ, Der Bund der Landwirte in der Ersten Tschechoslowakischen Republik. Struktur und Politik einer deutschen Partei in der Aufbauphase (München-Wien 1982).
- NORBERT LINZ, Der Bund der Landwirte auf dem Weg in den Aktivismus. Von der Gründung bis zur Regierungsbeteiligung (1918–1926); in: Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat, vyd. K. Bosl (München-Wien 1979) 403–427.
- NORBERT LINZ, Die Binnenstruktur der deutschen Parteien im ersten Jahrzehnt der ČSR; in: Karl Bosl (ed.), Die demokratisch-parlamentarische Struktur der Ersten Tschechoslowakischen Republik (München-Wien 1975) 201–224.
- MARIE LIŠKOVÁ, Klub českých poslanců v letech 1863–1873, in: SAP (1974), 67–82.
- BEDŘICH LOEWENSTEIN, Bürgerliche Bewegung und nationale Orientierung um die Jahrhundertmitte. Einige Überlegungen; in: Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 117–135.
- REINHOLD LORENZ, Deutschböhmisches Katholizismus als Element der österreichischen Geschichte (1848–1900); in: Kirche, Recht und Land. Festschrift (Königstein-München 1969) 166–180.
- WILLY LORENZ, Die tschechischen Parteien im alten Österreich (Wien 1941) dipl. práce.
- EVA LOSOSOVÁ, Složení moravského zemského sněmu a jeho jednání v periodě 1906–1913 (Brno 1987), dipl. práce.
- WILFRIED LOTH, Soziale Bewegung im Katholizismus des Kaiserreichs; in: GuG 17 (1991) 279–310.
- RAIMUND LÖW, Der Zerfall der „Kleinen Internationale“. Nationalitätenkonflikte in der Arbeiterbewegung des alten Österreich 1889–1914 (Wien 1984).

- ROBERT LUFT, Der Adel in der mährischen Landespolitik um 1900, in: *Spojující a rozdělující na hranici* (= Opera historica 2, České Budějovice 1992) 111–115.
- ROBERT LUFT, Die Mittelpartei des mährischen Großgrundbesitzes 1879–1918. Zur Problematik des Ausgleichs in Mähren und Böhmen; in: *Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918*, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 187–243.
- ROBERT LUFT, Nationale Utraquisten in Böhmen. Zur Problematik „nationaler Zwischenstellungen“ am Ende des 19. Jahrhunderts (1995 v tisku).
- ROBERT LUFT, Politická kultura a české stranicví před první světovou válkou; in: *Collegio Carolini ad Honorem* (Praha 1990) 39–55.
- ROBERT LUFT, „Politische Professoren“ in Böhmen 1861–1914; in: H. Lemberg, K. Litsch, R. Plaschka a G. Ránki (ed.), *Bildungsgeschichte, Bevölkerungsgeschichte, Gesellschaftsgeschichte in den böhmischen Ländern und in Europa. Festschrift für Jan Havránek zum 60. Geburtstag* (Wien-München 1988) 286–306.
- ROBERT LUFT, Politischer Pluralismus und Nationalismus. Zu Parteienwesen und politischer Kultur in der tschechischen Nation vor dem Ersten Weltkrieg, in: *Österreichische Zeitschrift für Geschichtswissenschaften* 2/3 (1991) 72–87.
- ROBERT LUFT, Sociological Structures of Czech Political Élites before World War I; in: *East Central Europe* 19/1 (1992) 16–25.
- ROBERT LUFT, Die Tätigkeit der tschechischen Abgeordneten im Wiener Reichsrat im letzten Jahrzehnt vor dem Ersten Weltkrieg (Mainz 1980) dipl. práce.
- ROBERT LUFT, Tschechische Parlamentarier und die Prager Hochschulen (1907–1914); in: *Die Teilung der Prager Universität 1882 und die intellektuelle Desintegration in den böhmischen Ländern*, vyd. F. Seibt (München 1984) 147–172.
- ROBERT LUFT, Die tschechischen Parteien, Fraktionen und Abgeordneten des österreichischen Reichsrats 1907–1914. Ein Beitrag zur Interdependenz von nationalen, sozialen und ökonomischen Interessen (Mainz-München) disert. práce v pflpravě.
- KLAUS LUGER, Advokatur und Politik. Zur Geschichte der Advokaten im Abgeordnetenhaus des cisleithanischen Reichsrathes von 1867 bis 1917 (Linz 1988) dipl. práce.
- MARIANNE LUNZER, Parteien und Parteienpresse im wirtschaftlichen und gesellschaftlichen Wandel des 19. Jahrhunderts. Ein Beitrag zur Entstehungsgeschichte der österreichischen Parteien und ihre Presse; in: *200 Jahre Tageszeitung in Österreich 1783–1983*. Festschrift und Ausstellungskatalog, vyd. F. Ivan, H. W. Lang, H. Pürer (Wien 1983) 87–117.
- JOSEF MACŮREK, Rok 1848 a Morava (Brno 1948).
- JANA MACHAČOVÁ, K vývoji studentského hnutí na Moravě a ve Slezsku na přelomu 19. a 20. století; in: *Slsb* 69 (1971) 58–65.
- FRANZ MACHILEK, Welehrad und die Cyril-Method-Idee im 19. und 20. Jahrhundert; in: *Archiv für Kirchengeschichte von Böhmen, Mähren, Schlesien* 6 (1982) 156–183.
- JAROSLAV MACHURA, Lidová strana pokroková na Moravě v letech 1909–1914 (Brno 1972) dipl. práce.
- JIŘÍ MALÍŘ, Bürgertum in Mähren zwischen Prag und Wien; in: Hanes Stekl, Peter Urbanitsch, Ernst Bruckmüller, Hans Heiss (ed.), „Durch Arbeit, Besitz, Wissen und Gerechtigkeit“. Bürgertum in der Habsburgermonarchie 2 (Wien-Köln-Weimar 1992) 94–111.
- JIŘÍ MALÍŘ, Česká společnost a soukromé vysokoškolské nadace na Moravě; in: *Acta Polytechnica — Práce ČVUT v Praze* VI/1 (1990) 95–101.
- JIŘÍ MALÍŘ, Das deutsche und das tschechische Bürgertum in Mähren und seine Landtagsvertretung; in: *Spojující a rozdělující na hranici — Verbindendes und Trennendes an der Grenze* (= Opera Historica 2. Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis 1992, České Budějovice 1992) 97–106.
- JIŘÍ MALÍŘ, K regionálnímu aspektu při studiu vývoje politických stran; in: *O regionálních dějinách* (Olomouc 1980) 138–143.
- JIŘÍ MALÍŘ, K vyhraňování třídněpolitického profilu českých politických stran na Moravě před první světovou válkou; in: *SPFFBU, C-30* (1983) 53–68.
- JIŘÍ MALÍŘ, Ke studiu periodického tisku. Luhačovické listy lázeňské jako pramen ke studiu vývoje české žurnalistiky, literatury, lázeňství a česko-slovenské vzájemnosti; in: *ČMM* 100 (1981) 57–76.

- JIŘÍ MALÍŘ, Lidová strana na Moravě a dělnické hnutí na sklonku 19. století; in: SPFFBU, C–32 (1985) 49–62.
- JIŘÍ MALÍŘ, Der Mährische Ausgleich als Vorbild für die Lösung der Nationalitätenfragen ? in: Thomas Winkelbauer (ed.), Kontakte und Konflikte. Böhmen, Mähren und Österreich: Aspekte eines Jahrtausends gemeinsamer Geschichte (Horn-Waidhofen an der Thaya 1993) 337–346.
- JIŘÍ MALÍŘ, Morava na přelomu. K formování národního vědomí na Moravě v letech 1848–1871; in: ČMM 109 (1990) 345–363.
- JIŘÍ MALÍŘ, Moravská lidová strana Hynka Bulína 1913–1914; in: ČMM 103 (1994) 157–169.
- JIŘÍ MALÍŘ, Nadační podpora českého vysokého školství na Moravě před rokem 1918; in: SPFFBU C–38 (1991) 65–76.
- JIŘÍ MALÍŘ, Některé aspekty působení historických tradic v české společnosti v 19. století; in: Povědomí tradice v novodobé české kultuře (Praha 1988) 319–324.
- JIŘÍ MALÍŘ, O poměru české buržoazní politiky na Moravě k česko-slovenské vzájemnosti na přelomu 19. a 20. století; in: SPFFBU C–27 (1980) 153–162.
- JIŘÍ MALÍŘ, Od literatury k politice (Literární časopis Niva 1891–1897); in: VVM 44 (1992) 459–463.
- JIŘÍ MALÍŘ, Obecní samospráva a národnostní problematika na Moravě před 1914 (Deset poznámek k „boji o radnice“ moravských měst); in: Národnostní problémy v historii měst. Sborník příspěvků z konference uspořádané u příležitosti stého výročí české správy města Prostějova v Prostějově ve dnech 22. a 23. září 1992 (Prostějov 1993) 75–87.
- JIŘÍ MALÍŘ, Olomouc jako středisko politického života na Moravě (K otázce kontinuity tradic českých politických stran); in: Historická Olomouc 7 (Olomouc 1989) 33–44.
- JIŘÍ MALÍŘ, Opoziční politické hnutí inteligence a maloburžoazie na Moravě v letech 1896–1909; in: ČSČH 28 (1980) 828–862.
- JIŘÍ MALÍŘ, Počátky politického realismu na Moravě; in: ČMM 106 (1987) 73–93.
- JIŘÍ MALÍŘ, Pokrokové hnutí na Moravě a dělnické hnutí; in: ČMM 93 (1974) 137–145.
- JIŘÍ MALÍŘ, Pokrokové hnutí na Moravě v letech 1898–1906; in: SPFFBU, C 21–22 (1975) 101–122.
- JIŘÍ MALÍŘ, Pokrokové hnutí na Moravě II. Vznik a vývoj moravské pokrokové strany; in: SPFFBU C 25–26 (1978–1979) 99–129.
- JIŘÍ MALÍŘ, Pokus o soužití. Česko-německé národní vyrovnání z roku 1905; in: Proglas 1/9 (1990) 3–11.
- JIŘÍ MALÍŘ, Politické strany na Moravě v období habsburské monarchie (Pokus o srovnání systému českých a německých stran na Moravě); in: Politické strany a spolky na jižní Moravě (= XXII. Mikulovské sympozium 1992, Brno 1993) 11–34.
- JIŘÍ MALÍŘ, Politizace českého živnostenského hnutí na Moravě do r. 1909; in: ČMM 101 (1982) 283–309.
- JIŘÍ MALÍŘ, Poměr moravské lidové a národní strany svobodomyšlné (mladočeské); in: ČMM 104 (1985) 55–78.
- JIŘÍ MALÍŘ, Prostějov a česká politika ve 2. polovině 19. a počátkem 20. století; in: Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy (Prostějov 1994) 78–86.
- JIŘÍ MALÍŘ, Purkyně a české národní snahy na Moravě na počátku 50. let 19. století; in: XVII. Mikulovské sympozium (Praha 1988) 107–113.
- JIŘÍ MALÍŘ, Působení politického realismu na Moravě v letech 1906–1914; in: ČMM 106 (1987) 202–227.
- JIŘÍ MALÍŘ, Společnost v Brně mezi Besedním a Německým domem; in: Besední dům. Architektura, společnost, kultura (Brno 1995) 15–51.
- JIŘÍ MALÍŘ, T. G. Masaryk a politický vývoj na Moravě v letech 1890–1914; in: T. G. Masaryk a střední Evropa (Brno 1994) 89–100.
- JIŘÍ MALÍŘ, Vývoj liberálního proudu české politiky na Moravě. Lidová strana na Moravě do roku 1909 (Brno 1985).
- JIŘÍ MALÍŘ, Vznik, vývoj a rozpad politického hnutí Mladá Morava; in: VVM 29 (1977) 22–36.
- JIŘÍ MALÍŘ, Země, stát a národ v české a německé politice na Moravě 1848–1918; in: Ústřední moc a regionální samospráva (= XXIII. mikulovské sympozium 1993, Brno 1995) 215–227.
- JIŘÍ MALÍŘ, Zu einigen Entwicklungszügen der tschechischen liberalen Parteien; in: SPFFBU C 35 (1988) 49–69.

- JIŘÍ MALÍŘ, Zur Frage der „Vollständigkeit“ und Artikulation der tschechischen Gesellschaft in Mähren vor 1914; in: SPFFBU C-40 (1993) 63–79.
- JIŘÍ MALÍŘ, Zur Problematik der tschechischen bürgerlichen Vertretung im mährischen Landtag in den Jahren 1861–1913; in: E. Bruckmüller, U. Döcker, H. Stekl, P. Urbanitsch (ed.), Bürger-tum in der Habsburgermonarchie. (Wien-Köln 1990) 223–241.
- KAREL MALÝ, Policejní a soudní perzekuce dělnické třídy v druhé polovině 19. století v Če-chách (Praha 1967).
- JANA MANDLEROVÁ, Reprezentanti německé buržoazní vědy, kultury a politiky v Čechách k otázce řešení národnostního konfliktu v českých zemích v druhé polovině 19. a na počátku 20. století; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 10 (1986) 107–169.
- PAVEL MAREK, Československá živnostensko-obchodnická strana středostavovská na Moravě v letech 1918–1938. S přihlédnutím k vývoji v Čechách, na Slovensku a Podkarpatské Rusi (Brno 1994) dis. práce.
- PAVEL MAREK, Josef Vrla. Novinář, politik, tiskař (Prostějov 1991).
- PAVEL MAREK, K ekonomickému profilu Prostějova v letech 1890–1915; in: ČMM 100 (1981) 246–254.
- PAVEL MAREK, K historii dělnického hnutí na střední Moravě v letech 1898–1914; in: Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci č. 208 (Olomouc 1980) 1–5
- PAVEL MAREK, K historii Sdružení pokrokových lidí; in: Štafeta 21/4 (1989) 16–19.
- PAVEL MAREK, K problematice politizace živnostenského hnutí a vzniku živnostenského centra v Prostějově na přelomu 19. a 20. století; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska (1989/1) 1–15.
- PAVEL MAREK, K volebním bojům Českého politického spolku v Prostějově v letech 1895–1897; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska (1990/1) 1–17.
- PAVEL MAREK, K založení živnostenské strany na Moravě; in: ČMM 102 (1983) 55–70.
- PAVEL MAREK, K zápasu o správu Prostějova v letech 1890–1892; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska (1984/1) 16–21.
- PAVEL MAREK, Prostějov na přelomu 19. a 20. století; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska (1985/2) 16–24.
- PAVEL MAREK, Příspěvek k historii živnostenské strany na Moravě v letech 1909–1911; in: ČMM 102 (1983) 226–234.
- PAVEL MAREK, Příspěvek k problematice politické struktury Moravy před první světovou válkou; in: Zpravodaj Muzea Prostějovska 4 (1984/2) 1–9.
- PAVEL MAREK, Volební zápasy živnostenské strany na Moravě v letech 1911–1913; in: ČMM 103 (1984) 291–311.
- ROBERT MARŠAN, Čechové a Němci r. 1948 a boj o Frankfurt (Praha 1898).
- ROBERT MARŠAN, Československá sociální demokracie v prvním šestiletí své činnosti (1878–1884) ve světle zpráv policejních (Praha 1923).
- JUTHA MARTINEK, Materialien zur Wahlrechtsgeschichte des Großgrundbesitzerkurie in den österreichischen Landtagen seit 1861 (Wien 1977) dis. práce.
- EMANUEL MASÁK, Dějiny Dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně 1850–1930 (Brno 1932).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Česká otázka. Snahy a tužby národního obrození, 6. vyd. (Praha 1948).
- TOMÁŠ G. MASARYK, Naše nynější krise. Pád strany staročeské a počátky směrů nových, 6. vyd. (Praha 1948).
- ELIŠKA MATOUŠOVÁ, Josef Krapka-Náchodský a Hlas lidu v revolučním roce 1905; in: Příspěvky k dějinám dělnického hnutí na Moravě (= Acta Universitatis Palackianae Olomucensis facultas philosophica, Supplementum 1, Praha 1960) 29–47.
- PAVLA MAZALOVÁ, Krajně konzervativní křídlo české politiky na Moravě v 50. až 70. letech 19. století (Brno 1988) dipl. práce.
- VÁCLAV MEDEK, Cesta české a moravské církve staletími (Praha 1982).
- RALPH MELVILLE, Der böhmische Adel und der Konstitutionalismus. Franz Stadions Konzept einer postfeudalen Neuordnung Österreichs; in: Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918, vyd. Ferdinand Seibt (München 1987) 135–146.
- RALPH MELVILLE, Der mährische Politiker Graf Egbert Belcredi (1816–1894) und die postfeudale Neuordnung Österreichs; in: Deutschland und Europa in der Neuzeit. Festschrift für Karl Otmar Freiherr von Aretin zum 65. Geburtstag, vyd. R. Melville, C. Scharf, M. Vogt, U. Wengenroth (Stuttgart 1988) 599–611.

- JAN MERTL, Politické strany, jejich základy a typy v dnešním světě (Praha 1931)
- MĚSTO V ČESKÉ KULTUŘE 19. STOLETÍ (Praha 1983).
- GUSTAV ADOLF VON METNITZ, Die deutsche Nationalbewegung 1871–1933 (Berlin 1939).
- ANTONÍN MEZNÍK, Poslední zasedání stavovského sněmu na Moravě r. 1848 (Praha 1877).
- JAROSLAV MEZNÍK: History of Czech Nation in Moravia; in: Independent Historiography in Czechoslovakia 2. (Berlin 1985) 91–145.
- ROBERT MICHELS, Strany a vůdcové — Zur Soziologie des Parteiwesens in der modernen Demokratie (Untersuchungen über oligarchischen Tendenzen des Gruppenlebens), český překlad K. Hoch (Praha 1931).
- ROBERT MICHELS, Über die Kriterien der Bildung und Entwicklung politischer Parteien; in: Schmollers Jahrbuch für Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reich 59/4 (1927) 1–23.
- NORBERT MIKO, Die Vereinigung der Christlichsozialen Reichspartei und des katholisch-konservativen Zentrums in Jahre 1907 (Wien 1949) dis. práce.
- JIŘÍ MIKULKA, Národně sociální strana na Moravě od počátku 20. století do vyřešení stranické krize v roce 1909; in: ČMM 105 (1986) 18–36.
- JIŘÍ MIKULKA, Vznik a počátky národně sociální strany na Moravě (Brno 1980) dipl. práce.
- JIŘÍ MIKULKA, Vznik a počátky národně sociální strany na Moravě v letech 1897–1901; in: ČMM 102 (1983) 71–85.
- DANIEL E. MILLER, Antonín Švehla: Master of Compromise; in: East Central Europe 17/2 (1990) 179–194.
- PAUL MOLISCH, Zur Geschichte der Badenischen Sprachenverordnungen vom 5. und 22. April 1897 (Wien 1923).
- PAUL MOLISCH, Kampf der Tschechen um ihren Staat (Wien-Leipzig 1929).
- PAUL MOLISCH, Anton von Schmerling und der Liberalismus in Österreich; in: Archiv für österreichische Geschichte 116 (1944) 1–59.
- PAUL MOLISCH, Die deutschen Hochschulen in Österreich und die politisch-nationale Entwicklung nach dem Jahre 1848 (München 1922).
- PAUL MOLISCH, Geschichte der deutschnationalen Bewegung in Oesterreich von ihren Anfängen bis zum Zerfall der Monarchie (Jena 1926).
- PAUL MOLISCH, Politische Geschichte der deutschen Hochschulen in Österreich von 1848 bis 1918 (Wien 1939).
- HANS MOMMSEN, Die mitteleuropäische Sozialdemokratie im Konflikt zwischen Internationalismus und nationaler Loyalität; in: Ungleiche Nachbarn. Demokratische und nationale Emanzipation bei Deutschen, Tschechen und Slowaken (1815–1914), vyd. Hans Mommsen a Jiří Kofalka (Essen 1993) 91–106.
- HANS MOMMSEN, Otto Bauer, Karl Renner und die sozialdemokratischen Nationalpolitik in Österreich 1905 bis 1914; in: K. Hitchins (ed.), Studies in East European Social History I (Leiden 1977) 3–32.
- HANS MOMMSEN, Das Problem der internationalen Integration in der böhmischen Arbeiterbewegung; in: Bohemia 2 (1961) 193–208.
- HANS MOMMSEN, Die Sozialdemokratie und die Nationalitätenfrage im habsburgischen Vielvölkerstaat I (Wien 1963).
- MARGARETE MOMMSEN-REINDL, Parteien in Österreich; in: Frank Wende (ed.), Lexikon zur Geschichte der Parteien in Europa (Stuttgart 1981) 441–479.
- MORAVA V ČESKÉM STÁTĚ (Brno 1948).
- JAN MUK, Dr. Jan Slávik, bojovník za všeobecné hlasovací právo (Praha 1947).
- MILAN MYŠKA, Der Adel in den böhmischen Ländern; in: R. Melville, A. von Reden-Dohna (ed.), Der Adel an der Schwelle des bürgerlichen Zeitalters 1780–1860 (Stuttgart 1988) 169–189.
- NÁBOŽENSTVÍ, CÍRKVE, KLERIKALISMUS A NAŠE DĚJINY (Praha 1962).
- NÁSTIN DĚJIN ČESKOSLOVENSKÉHO ODBOROVÉHO Hnutí. Od vzniku prvních organizačních odborového typu do období nástupu k výstavbě socialismu (Praha 1963).
- BOHUMIL NAVRÁTIL, Vincenc Brandl; in: ČMM 26 (1902) 301–364.
- MICHAL NAVRÁTIL, Gustav Eim, geniální publicista a vynikající politik (Praha 1923).
- MICHAL NAVRÁTIL, JUDr. Karel Mattuš. Vynikající státník a kulturní pracovník (Praha 1929).

- RUDOLF NECK, Parlaments- und Parteiarchive; in: *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs* 22 (1969) 341–348.
- CTIBOR NEČAS, Česká společnost a anexe Bosny a Hercegoviny; in: *SMM* 78 (1959) 114–138.
- CTIBOR NEČAS, Balkán a česká politika. Pronikání rakousko-uherského imperialismu na Balkán a česká buržoazní politika (Brno 1972).
- CTIBOR NEČAS, Nad poslaneckými kandidaturami T. G. Masaryka v letech 1906–1907; in: *ČMM* 110 (1991) 119–127.
- ZDENĚK NEJEDLÝ, T. G. Masaryk 1–4 (Praha 1930–1937).
- ZOJA SERGEJEVNA NĚNAŠEVA, Idejno-političeskaja borba v Čechii i Slovákii v načale XX v. Čechi, Slovaki i neoslavizm 1898–1914 (Moskva 1984).
- FRANTIŠEK LADISLAV NESVADBIK, 50 let Českého čtenářského spolku v Brně /1861–1911/ (Brno b.d. = 1911).
- VÁCLAV NEŠPOR, Dějiny Olomouce (Brno 1936).
- VÁCLAV NEŠPOR, Dějiny university olomoucké (Olomouc 1947).
- VÁCLAV NEŠPOR, Nástin dějin a práce Národní jednoty východomoravské 1885–1935 (Olomouc 1935).
- MARIE L. NEUDORFL, The Young Czech Party and Modernisation of Czech Schools in 1890s; in: *East Central Europe* 13 (1986) 1–27.
- VLADIMIR NEUWIRTH, Die christlich-soziale Bewegung bei den Tschechen; in: *Tausend Jahre Bistum Prag 973–1973. Beiträge zum Millenium*, vyd. E. Nittner (München 1974) 335–373.
- OSVALD NEVŘIVA, Počátky socialistické agitace na Brněnsku ve 3. čtvrtině 19. století; in: *VVM* 13 (1958) 180–188.
- THOMAS NIPPERDEY, Grundprobleme der deutschen Parteigeschichte im 19. Jahrhundert; in: G. A. Ritter (ed.), *Die deutschen Parteien vor 1918* (Köln 1973) 32–55.
- THOMAS NIPPERDEY, Die Organisationen der bürgerlichen Parteien in Deutschland vor 1918; in: *Historische Zeitschrift* 185 (1958) 578–602.
- THOMAS NIPPERDEY, Die Organisationen der bürgerlichen Parteien in Deutschland vor 1918; in: G. A. Ritter (ed.), *Die deutschen Parteien vor 1918* (Köln 1973) 100–119.
- THOMAS NIPPERDEY, Über einige Grundzüge der deutschen Parteigeschichte; in: *Festschrift für Hans Carl Nipperdey zum 70. Geburtstag*, 2 (München-Berlin 1965) 815–841.
- GUSTAV NOVOTNÝ, Hasičská vzájemná pojišťovna v Brně v letech 1890–1920; in: *Moderní dějiny* 1 (1993) 53–67.
- JAN NOVOTNÝ, Slovanská lípa 1848–1849. K dějinám prvního českého politického spolku 1 (Od založení spolku do svolání sjezdu slovanských lip), 2 (Od sjezdu slovanských lip do zániku spolku) (= *Acta Musei Pragensis* 76, Praha 1976).
- O ÚLOZE BÝVALÉ NÁRODNĚ SOCIALISTICKÉ STRANY. SBORNÍK STATÍ (Praha 1959).
- KARL OBERMANN, Die österreichischen Reichstagswahlen 1848. Eine Studie zu Fragen der sozialen Struktur und Wahlbeteiligung auf der Grundlage der Wahlakten; in: *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs* 26 (1973), 342–374.
- FRANTIŠEK OBRTL, Moravští sedláci v letech 1848–1904. Příspěvek k politickým dějinám moravského venkova (Přerov b. d. = 1914)
- FRANTIŠEK OBRTL, František Skopalk; in: *Zemědělský buditelé. Sbírká životopisů mužů o zemědělství zasloužilých*. Red. Mořic Michálek (Praha 1937) 185–195.
- ANTONÍN OKÁČ, Deník Egberta Belcrediho o Bedřichu Deymovi; in: *VVM* 9 (1954) 123–127.
- ANTONÍN OKÁČ, Egbert Belcredi o moravském úřednictvu v r. 1856; in: *VVM* 7 (1952) 234–238.
- ANTONÍN OKÁČ, Neznámá brožura kn. Hugona Salma; in: *VVM* 7 (1952) 81–86.
- ANTONÍN OKÁČ, Osudy brněnského listu „Stimmen aus Mähren“ 1870–1872; in: *VVM* 34 (1982) 178–189.
- ANTONÍN OKÁČ, Rakouský problém a list Vaterland 1860–1871, 1–2 (Brno 1970).
- ANTONÍN OKÁČ, Z veřejné činnosti a názorů moravského politika Egberta Belcrediho (1860–1894); in: *ČMM* 112 (1993) 279–308.
- JAROSLAV OPAT, Filozof a politik T. G. Masaryk 1882–1893. Příspěvek k životopisu (Praha 1990).
- MILAN OTÁHAL, Die Anfänge der tschechischen Politik (bis 1848); in: *Acta Creationis. Unabhängige Geschichtsschreibung in der Tschechoslowakei 1969–1980* (b. m. 1980) 92–118.
- MILAN OTÁHAL, Czech Liberals in the Year 1848; in: *Kosmas* 3/2 a 4/1 (1984/1985) 49–108.

- MILAN OTÁHAL, Čestí liberálové v roce 1848, in: *SbH* 37 (1990), 93–129.
- LIBUŠE OTÁHALOVÁ, Politika římskokatolické církve za války (1914–1918), in: Bohumil Černý ad. (ed.), *Církev v našich dějinách* (Praha 1960) 93–110.
- IVAN OTCOVSKÝ, Politické zastoupení německé buržoazie v Čechách v 90. letech 19. století; in: *Sborník k dějinám 19. a 20. století* 6 (1979) 261–282.
- GUSTAV OTRUBA, Die nationale Frage in Böhmen, Mähren und Schlesien im Spiegel Wiener Flugschriften des Jahres 1848; in: *Bohemia* 19 (1973) 122–161.
- KAREL OTTO, Průběh voleb na Holešovsku v revolučním roce 1848; in: *Historický sborník. Studie Krajského musea v Gottwaldově, č. 13* (Gottwaldov 1957) 70–77.
- KAREL OTTO, Jak volilo Valaško do Frankfurtu; in: *Naše Valaško* 11 (b. d. = 1949) 100–104.
- FRANTIŠEK OULEHLE, Josef Hybeš jako poslanec říšské rady v letech 1897–1907 (Brno 1975) dipl. práce.
- JIŘÍ PALÁT, Aktivita dělníků Vítkovických železáren při vzniku a působení Dělnického vzdělávacího spolku v Moravské Ostravě (1887–1890); in: *Časopis Slezského muzea* 39/3 (1990) 230–256.
- ANTHONY PALECEK, The Rise and Fall of the Czechoslovak Agrarian Party; in: *East European Quarterly* 5 (1971) 177–201.
- JAROMÍR PAVLÍČEK, Národnostní politika české buržoazie na Ostravsku na počátku 20. století (1900–1914); in: *Ostrava* 10 (1972) 139–166.
- JAROMÍR PAVLÍČEK, K národnostní otázce v sociálně demokratickém hnutí na Ostravsku na počátku 20. století; in: *ČSM* 25, série B (1976) 1–13.
- STANLEY Z. PECH, Czech Political Parties in 1848; in: *Canadian Slavonic Papers* 15/4 (1973) 462–487.
- STANLEY Z. PECH, The Czech and the Imperial Parliament in 1848–1849; in: *The Czech Renaissance of the Nineteenth Century*, vyd. P. Brock a H. Gordon Skilling (Toronto 1970) 202–214.
- STANLEY Z. PECH, F. L. Rieger: The Road from Liberalism to Conservatism; in: *Journal of Central European Affairs* 17 (1957) 3–23.
- STANLEY Z. PECH, Parliamentary Deputies in Pre-1914 East Central Europe: a Comparative Age Profile; in: *East European Quarterly* 19/1 (1985) 31–44.
- STANLEY Z. PECH, Political Parties in Eastern Europe 1848–1939: Comparations and Continuities; in: *East Central Europe* 5 (1978) 1–38.
- STANLEY Z. PECH, Right, Left, and Centre in Eastern Europe 1860–1940: A Cross-National Profile; in: *Canadian Journal of History* 16/2 (1981) 237–262.
- JAROSLAV PECHÁČEK, Die Rolle des politischen Katholizismus in der ČSR, in: *Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat*, vyd. Karl Bosl (München-Wien 1979) 259–271.
- JOŽKA PEJSKAR, Pronásledování vlastenci. Perzekuce československých národních socialistů 1897–1980 (b. m. 1987).
- IVANA PEREMSKÁ, Německá politika na Moravě v letech 1899–1905 (Brno 1975) dipl. práce.
- JIŘÍ PERNES, Časopis Velehrad v Kroměříži a svobodomyšlné hnutí na Moravě v letech 1889–1890; in: *Studie Muzea Kroměřížska '79* (Kroměříž 1979) 70–75.
- JIŘÍ PERNES, Česká buržoazie a dělnické hnutí na Moravě v 80. letech 19. století; in: *ČMM* 99 (1980) 19–39.
- JIŘÍ PERNES, Kompromis českých buržoazních stran na Moravě v roce 1896. Příspěvek k poznání vzájemných vztahů národní strany svobodomyšlné a moravské strany lidové počátkem 90. let 19. století; in: *ČSČH* 33 (1985) 713–736.
- JIŘÍ PERNES, Mladočeské hnutí v Brně v letech 1884–1885; in: *ČMM* 95 (1976) 235–244.
- JIŘÍ PERNES, Moravské listy 1889–1893. Příspěvek k dějinám české buržoazní politiky v 2. polovině 19. století; in: *ČMorM, vědy společenské* 64 (1979) 95–106.
- JIŘÍ PERNES, Počátky mladočeského lidového hnutí na Boskovicku v letech 1890–1892; in: *VVM* 28 (1976) 264–273.
- JIŘÍ PERNES, Spiklenci proti jeho veličenství. Historie tzv. spiknutí Omladiny v Čechách (Praha 1988).
- JIŘÍ PERNES, Svět Lidových novin 1893–1993. Stoletá kapitola z dějin české žurnalistiky, kultury a politiky (Praha 1993).
- JIŘÍ PERNES, Vznik a počátky lidové strany na Moravě 1884–1896 (Brno 1975) dis. práce.

- JIŘÍ PERNES, Vznik lidové strany na Moravě v roce 1891; in: ČMM 100 (1981) 272–287.
- BOHUMIL PEROUTKA, Kandidatura T. G. Masaryka ve volbách do říšské rady v roce 1907; in: Valašsko 12 (1968) 9–17.
- VÁCLAV PEŠA, Brno a počátky revoluční strany dělnické třídy v habsburské monarchii; in: Brno mezi městy střední Evropy (Brno 1983) 90–100.
- VÁCLAV PEŠA, Několik poznámek k vývoji zemědělství na Moravě a ve Slezsku v letech 1890–1917; in: ČMM 74 (1955) 107–125.
- VÁCLAV PEŠA, Počátky organizovaného dělnického hnutí na Vsetínsku; in: VVM 15 (1960) 92–97.
- VÁCLAV PEŠA, Počátky šíření marxismu v českém dělnickém hnutí; in: ČMM 94 (1975) 35–47.
- VÁCLAV PEŠA, Pokus o ustanovení sociálně demokratické strany v habsburské monarchii; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 2 (1974) 197–267.
- VÁCLAV PEŠA, Pokus o ustavení sociálně demokratické strany v habsburské monarchii roku 1868; in: ČSČH 18 (1970) 533–550.
- VÁCLAV PEŠA, První internacionála a počátky sociálně demokratického hnutí v Rakousko-Uhersku; in: BD 6 (1964) 56–75.
- VÁCLAV PEŠA, Sociálně demokratické hnutí v habsburské monarchii v letech 1868–1879; in: ČSČH 22 (1974) 808–847.
- VÁCLAV PEŠA, Tradice proletářského internacionalismu na Brněnsku; in: SMM 83 (1964) 5–108.
- JOSEF PETRÁŇ — JAN HAVRÁNEK, Rolnické hnutí v českých zemích v letech 1775–1918; in: ČSČH 17 (1969) 863–886.
- EMIL PFERSCHKE, Die Parteien der Deutschen in Österreich vor und nach dem Weltkrieg, 2. vyd. (München-Leipzig 1922).
- JOSEF PFITZNER, Die Wahlen in die Frankfurter Nationalversammlung und Sudetenraum; in: Zeitschrift für sudetendeutsche Geschichte 5 (1941/1942) 199–240.
- EDUARD PICHL, Georg Schönerer, 5–6 (Berlin 1938).
- EDUARD PICHL, Georg Schönerer und die Entwicklung des Alldeutschtums in der Ostmark (b. m. 1912).
- MAGDA PLAČKOVÁ, O moravském zemském feudálně stavovském patriotismu v době předbřeznové; in: VVM 29 (1977) 37–44.
- MAGDA PLAČKOVÁ, Politická aktivita moravských vlastenců v 30. a 40. letech 19. století; in: VVM 37 (1985) 22–28.
- RICHARD GEORG PLASCHKA, Verhaltenskrise gegenüber dem multinationalen Staat. Tschechen und tschechische Parteien im Oktober und November 1912; in: Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat, vyd. Karl Bosl (München-Wien 1979) 23–42.
- RICHARD GEORG PLASCHKA, ARNOLD SUPPAN, HORST HASELSTEINER, Zum Begriff des Nationalismus und zu seinen Strukturen in Südeuropa im 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts; in: ÖOH 22 (Wien 1978) 48–78.
- MARTA PLECHOVÁ, Počátky německé liberální strany na Moravě (Brno 1970) dipl. práce.
- RICHARD PODANÝ — JAN JANÁK, Dělnické hnutí na Vyškovsku do roku 1918 (Brno 1964).
- MILAN PODRIMAVSKÝ, Slovenská národná strana v druhej polovici 19. storočia (Bratislava 1983).
- JOSEF PODSTUFKA, Klerikální politický proud na Moravě před první světovou válkou (Brno 1983) dipl. práce.
- ZDENĚK POKLUDA, Pronikání buržoazie do sféry deskového velkostatkářského vlastnictví na Moravě v polovině 19. století; in: VVM 33 (1981) 165–178.
- JIŘÍ POKORNÝ, Cesta ke křesťanskému socialismu; in: Dějiny a současnost 16/3 (1994) 31–34.
- POLITICKÉ STRANY A SPOLKY NA JIŽNÍ MORAVĚ (= XXII. mikulovské sympozium 7.-8. října 1992, Brno 1993).
- POLITICKÉ STRANY NA SLOVENSKU 1860–1989 (Bratislava 1992).
- MILOŠ PORUPKA, Vznik katolicko-národní a křesťansko-sociální strany na Moravě (Brno 1972) dipl. práce.
- PAVEL POSPĚCH, Příspěvek k politické činnosti J. R. Demla; in: Zprávy Krajského vlastivědného muzea v Olomouci, č. 214 (1981) 6–12.

- PAVEL POSPĚCH, Vznik agrární strany na Moravě (Brno 1975) dipl. práce.
- PAVEL POSPĚCH, Založení agrární strany na Moravě (Brno 1980) dis. práce.
- PAVEL POSPĚCH, Založení agrární strany na Moravě v roce 1904; in: ČMM 100 (1981) 255–271.
- POVĚDOMÍ TRADICE V NOVODOBÉ ČESKÉ KULTUŘE 19. STOLETÍ, red. M. Freimanová (Praha 1988).
- HELMUT PREIDEL — R. SCHEIBER (ed.), Die Deutschen in Böhmen und Mähren. Ein historischer Rückblick, 2. vyd. (Gräfelfing bei München 1952).
- FRIEDRICH PRINZ, Führende Sudetendeutsche im Jahre 1848; in: Bohemia I (1960) 153–206.
- FRIEDRICH PRINZ, Geschichte Böhmens 1848–1948 (Binden 1988).
- FRIEDRICH PRINZ, Hans Kudlich (1823–1917). Versuch einer historisch-politischen Biographie (München 1962).
- FRIEDRICH PRINZ, Die böhmischen Länder von 1848–1918; in: Karl Bosl (ed.), Handbuch der Geschichte der böhmischen Länder 3 (Stuttgart 1967/1968) 1–235.
- MILOSLAVA PROCHÁZKOVÁ, P. Ignát Wurm ve svém životě (Olomouc 1900).
- JAROSLAV PROKEŠ, Boj o politickou samostatnost v rámci Rakouska (1848–1914); in: Československá vlastivěda, Doplněk 1, Dějiny I (Praha 1933) 736–810.
- PRŮMYSL A TECHNIKA V NOVODOBÉ ČESKÉ KULTUŘE, red. M. Ottlová (Praha 1988).
- PŘEHLED ČESKOSLOVENSKÝCH DĚJIN II/1–2 (Praha 1960).
- HANS-JÜRGEN PUHLE, Repräsentation und Organisation: Bürgerliche Parteien und Interessenverbände im wilhelminischen Deutschland; in: Auf dem Weg zum modernen Parteienstaat: zur Entstehung, Organisation und Struktur politischer Parteien in Deutschland und Niederlanden, vyd. H. W. von der Dunk a H. Lademacher (Melsungen 1986) 209–226.
- PETER G. J. PULZER, Die Entstehung des politischen Antisemitismus in Deutschland und Österreich 1867–1919 (Gütersloh 1966).
- JAROSLAV PURŠ, Dělnické hnutí v českých zemích 1849–1867 (Praha 1961).
- JAROSLAV PURŠ, Průmyslová revoluce. Vývoj pojmu a koncepce (Praha 1973).
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Brněnské dělnické sjezdy v letech 1880–1887; in: ČMM 69 (1950) 3–28.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Moravské a slezské časopisy r. 1872; in: Slsb 47 (1949) 253–255.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Nejstarší spolky na Moravě s přihlédnutím ke spolkům dělnickým; in: ČMM 73 (1954) 108–119.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Nejstarší spolkový katastr moravský z r. 1869; in: Brněnský archivní věstník 1 (1959) 17–33.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Počátky dělnického tisku na Moravě; in: Slsb 48 (1950) 78–81.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Volby do moravského „selského sněmu“ r. 1848 na Frenštátsku; in: Naše Valašsko 11 (b. d. = 1949) 104–107.
- JIŘÍ RADIMSKÝ, Zpráva o moravském dělnickém hnutí z r. 1884; in: Slsb 48 (1950) 200–216.
- GERHARD RAUCH, Probleme der christlichsozialen Partei nach der Vereinigung mit den Katholisch-Konservativen im Jahre 1907; in: Österreich in Geschichte und Literatur 9 (1965) 361–371.
- EDUARD REICH, František Skopalík jako národohospodář a zemědělský politik; in: Věstník českého zemědělského musea 14 (1941), 33–43.
- EDUARD REICH, Jan Rudolf Demel; in: Zemědělství buditelé. Sbirka životopisů mužů o zemědělství zasloužilých. Red. Mořic Michálek (Praha 1937) 275–300.
- EDUARD REICH, Prof. Jan Rudolf Demel, průkopník zemědělského pokroku na Moravě; in: Věstník čsl. akademie zemědělské 12 (1936) 12–23.
- MICHAL REIMAN, Z prvních dob dělnického hnutí (Praha 1958).
- MICHAL REIMAN, Dělnické hnutí v českých zemích 1889–1914 (Praha 1954).
- BARBARA REINFELD, The Question of Moravia's Special Position and Identity 1848–1918; in: Kosmas 4/2 (1985) 63–89.
- HEINZ RENNER: Die Reichsgewerkschaftskommission der freien Gewerkschaften Österreichs (1893 bis 1913) — ein zentralistisches Machtinstrument?; in: Politik und Gesellschaft im alten und neuen Österreich I (Wien 1982) 255–263.
- REVOLUTION VON 1848/1849 UND DIE SUDETENDEUTSCHEN; in: Archiv für Politik und Geschichte 4 (1926) 430–470.
- HANS RIGHART, Das Entstehen der katholischen Versäulung in Österreich 1887–1907; in: Zeitgeschichte 11/3 (1983/1984) 69–87.

- GERHARD A. RITTER, *Die deutschen Parteien 1830–1914* (Göttingen 1985).
- GERHARD A. RITTER (ed.), *Die deutschen Parteien vor 1918* (Köln 1973).
- HARRY RITTER, *Austro-German Liberalism and the Modern Liberal Tradition*; in: *German Studies Review* 7 (1984) 227–248.
- RUTH D. ROEBKE-BERENS, *Austrian Social Democratic Party, Nationalism, and the Nationality. Crisis of the Habsburg Empire, 1897–1914*; in: *Canadian Review of Studies in Nationalism* 8 (1981) 343–363.
- KARL ROHE, *Wahlen und Wählertradition in Deutschland. Kulturelle Grundlage deutscher Parteien und Parteiensysteme im 19. und 20. Jahrhundert* (Frankfurt am Main 1992).
- STEIN ROKKAN, *Zur entwicklungssoziologischen Analyse von Parteiensystemen: Anmerkungen für ein hypothetisches Modell*; in: *Politologie und Soziologie. Otto Stammer zum 65. Geburtstag*, vyd. J. Fijalkowski (Köln-Opladen 1965) 273–300.
- STEIN ROKKAN, AUGUST CAMPBELL, PER TORSVIK, HENRY VALEN (ed.), *Citizens Elections Parties. Approaches to the Comparative Study of the Processes of Development* (Oslo 1970).
- ROMAN ROSDOLSKY, *Die Bauernabgeordneten im konstituierenden österreichischen Reichstag 1848–1849* (Wien 1976).
- OLDŘICH ŘÍHA, *Hospodářský a sociálně-politický vývoj Československa 1780–1945* (Praha 1946).
- ROBERT SAK, *Rieger: Příběh Čecha devatenáctého věku* (Semily 1993).
- FERDINAND SEIBT (ed.), *Bohemia sacra. Das Christentum in Böhmen 973–1973* (Düsseldorf 1974).
- FERDINAND SEIBT, *Deutschland und die Tschechen. Geschichte einer Nachbarschaft in der Mitte Europas* (München 1993).
- FERDINAND SEIBT (ed.), *Chance der Verständigung. Absichten und Ansätze zu übernationaler Zusammenarbeit in den böhmischen Ländern 1848–1918* (München 1987).
- FERDINAND SEIBT (ed.), *Die Juden in den böhmischen Ländern* (München 1983).
- FERDINAND SEIBT (ed.), *Die Teilung der Prager Universität 1882 und die intellektuelle Desintegration in den böhmischen Ländern* (München 1984).
- FERDINAND SEIBT (ed.), *Vereinswesen und Geschichtspflege in den böhmischen Ländern* (München 1986).
- FERDINAND SEIBT — MICHAEL NEUMÖLLER (ed.), *Frankreich und die böhmischen Länder im 19. und 20. Jahrhundert. Beiträge zum französischen Einfluß in Ostmitteleuropa* (München 1990).
- HERBERT SCHAMBECK (ed.), *Österreichs Parlamentarismus. Werden und System* (Berlin 1986).
- THEODOR SCHIEDER, *Die geschichtliche Grundlage und Epochen des deutschen Parteiwesens*; in: T. Schieder (ed.), *Staat und Gesellschaft im Wandel unserer Zeit. Studien zur Geschichte des 19. und des 20. Jahrhunderts*, 2. vyd. (München 1970).
- THEODOR SCHIEDER, *Die Theorie der Partei im älteren deutschen Liberalismus*; in: G. Zieburg (ed.), *Beiträge zur allgemeinen Parteilehre. Zur Theorie, Typologie und Vergleichung politischer Parteien* (Darmstadt 1969) 33–56.
- BARBARA SCHMID-EGGER, *Klerus und Politik in Böhmen um 1900* (München 1974).
- EVA SCHMIDT-HARTMANN (ed.), *Formen des nationalen Bewußtseins im Lichte zeitgenössischer Nationalismustheorien* (München 1994).
- EVA SCHMIDT-HARTMANN, *Thomas G. Masaryk's Realism. Origins of a Czech Political Concept* (München 1984).
- EVA SCHMIDT-HARTMANN, *T. G. Masaryk und die Volksdemokratie*; in: *Bohemia* 23 (1982) 370–387.
- EVA SCHMIDT-HARTMANN — STANLEY B. WINTERS (ed.), *Großbritannien, die USA und die böhmischen Länder 1848–1938* (München 1991).
- CARLE SCHORSKE, *Wien. Geist und Gesellschaft in fin de siècle* (Frankfurt 1982).
- WILHELM SCHRAMM, *Ein Buch für jeden Brünner 1–5* (Brünn 1901–1905).
- HANS SCHÜTZ, *Die Deutsche Christlichsoziale Volkspartei in der Ersten Tschechoslowakischen Republik*; in: *Die Erste Tschechoslowakische Republik als multinationaler Parteienstaat*, vyd. K. Bosl (München-Wien 1979) 271–291.

- THEODOR SCHUSTER, Die Geschichte der Arbeiterbewegung in Neu-Titschein; in: Das Kuhländchen 12 (1931) 9–12, 25–29, 42–45, 57–59, 76–78, 90–93.
- RUDOLF SIEGHART, Die letzten Jahrzehnte einer Grossmacht. Menschen, Völker, Probleme des Habsburger-Reichs (Berlin 1932).
- E. SIKLÓS-VINCZE, Pläne und Versuche zur Gründung einer sozialdemokratischen Partei in Österreich und Ungarn 1868–1872 (Budapest 1975).
- H. GORDON SKILLING, The Politics of the Czech Eighties; in: The Czech Renaissance of the Nineteenth Century, vyd. P. Brock a H. Gordon Skilling (Toronto 1970) 254–281.
- H. GORDON SKILLING, Masaryk: Permanent Dissenter the Hilsner Case and Anti-Semitism; in: Cross Currents. A Yearbook of Central European Culture 8 (1989) 243–250.
- HARRY SLAPNICKA, Die Frage des „Klerikalismus“ in der oberösterreichischen Landespolitik zwischen 1861–1938; in: Kirche und Heimat. Festschrift Franz Loidl zum 80. Geburtstag (Wien-München 1985) 382–392.
- HELMUT SLAPNICKA, Stellungnahme des Deutschtums der Sudetenländer zum „Historischen Staatsrecht“; in: ZfOF 8 (1958) 13–41.
- LUBOMÍR SLEZÁK, Moravský agrárník Rudolf Malík a jeho vstup do politického života; in: VVM 46 (1994) 219–239.
- SLOVANSTVÍ V NÁRODNÍM ŽIVOTĚ ČECHŮ A SLOVÁKŮ (Praha 1968).
- FRANTIŠEK SOBEK, František Skopalík /1822–1891/ (Brno 1948).
- MAREK SOBOLEWSKI, Jak pisać historię partii politycznych ? in: Historyka. Studia metodologiczne 5 (1975) 69–80.
- MAREK SOBOLEWSKI, Niektóre problemy teorii i metodologii historii doktryn politycznych; in: Historyka. Studia metodologiczne 6 (1976) 3–17.
- EMIL SOFFÉ, Peter Ritter von Chlumecký (Brünn 1903).
- ÉVA SOMOGYI, Vom Zentralismus zum Dualismus. Der Weg der deutschösterreichischen Liberalen zum Ausgleich von 1867 (Budapest 1983).
- JOSEF SOUŠEK, MUDr. Jan Helcelet (Brno 1937).
- SOZIALER LIBERALISMUS, vyd. Kurt Holl, Günter Trautmann, Hans Vorländer (Göttingen 1986).
- JINDŘICH SPÁČIL, Kroměřížský sněm 1848–1849. Kronika prvního ústavodárného shromáždění rakouských národů (Kroměříž 1933).
- JINDŘICH SPÁČIL, Veškerá moc ve státě vychází z lidu. Kronika o kroměřížském sněmu 1848–1849 (Kroměříž 1948).
- JOHANN SPUNDA, Die verlorenen Inseln 1–2. Ein Beitrag zur Erforschung der nationalen Auseinandersetzung und Umvolkung in Mittelmähren; in: Bohemia 2 (1961) 357–413; 3 (1962) 273–360.
- FRANTIŠEK SPURNÝ, Počátky organizovaného dělnického hnutí na severní Moravě; in: ČMM 93 (1974) 106–118.
- ADOLF SRB, Politické dějiny národa českého 1 (od roku 1861 až do nastoupení Badeniova r. 1895), 2 (od nastoupení Badeniova do odstoupení Thunova) (Praha 1899–1901).
- ADOLF SRB, Politické dějiny národa českého od počátku doby konstituční 1–2 (Praha 1926).
- HERBERT STEINER, Dělnické hnutí v Rakousku 1867–1889 (Praha 1964).
- RUDOLF STEININGER, Polarisierung und Integration. Eine vergleichende Untersuchung der strukturellen Versäulung der Gesellschaft in den Niederlanden und in Österreich (Meisenheim am Glan 1975).
- RUDOLF STEININGER, Soziologische Theorie der politischen Parteien (Frankfurt-New York 1984).
- HANES STEKL, PETER URBANITSCH, ERNST BRUCKMÜLLER, HANS HEISS (ed.), „Durch Arbeit, Besitz, Wissen und Gerechtigkeit“. Bürgertum in der Habsburgermonarchie II (Wien-Köln-Weimar 1992).
- GERALD STOURZH, Die Mitgliedschaft auf Lebensdauer im österreichischen Herrenhaus 1861–1918, in: MIOG 73 (1965) 63–117.
- GERALD STOURZH, Die Gleichberechtigung der Nationalitäten in der Verfassung und Verwaltung Österreichs 1848–1918 (Wien 1985).
- EMIL STRAUß, Die Entstehung der deutschböhmisches Arbeiterbewegung. Geschichte der deutschen Sozialdemokratie Böhmens bis 1888 (Prag 1925).

- EMIL STRAUß, Von Hainfeld bis zum Weltkrieg. Geschichte der deutschen Sozialdemokratie Böhmens 1889–1914, 2 (Prag 1926).
- STRUKTURA SPOLEČNOSTI NA ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA A POLSKA V 19. STOLETÍ DO ROKU 1918 (Praha 1988).
- ARNOLD SUPPAN, Christlich-demokratische Parteien bei den Tschechen; in: Christliche Demokratie 4/3 (1986) 137–148.
- BERTHOLD SUTTER, Die badenischen Sprachenverordnungen von 1897, 1–2 (Graz-Köln 1960–1965).
- VÁCLAV SVOBODA, Die innere Entwicklung des tschechischen Katholizismus in den letzten hundert Jahren; in: Bohemia sacra. Das Christentum in Böhmen 973–1973, vyd. F. Seibt (Düsseldorf 1974) 162–174.
- GRETE SWOBODA (ed.), Streiflichter aus der Geschichte der mährisch-schlesischen Arbeiterbewegung (Stuttgart 1981).
- THEODOR SYLLABA, Thomas Garrigue Masaryk (1850–1937); in: Politiker des 20. Jahrhunderts 1, vyd. R. K. Močeva, H. Meier, P. L. Weinacht (München 1971) 103–115.
- JOSEF ŠAFAŘÍK, Vznik národní sociální strany v Rakousko-Uhersku a její vývoj do konce první světové války; in: O úloze bývalé národní socialistické strany. Sborník statí a článků (Praha 1959) 29–43.
- BOHUSLAV ŠANTRŮČEK, Českoslovenští národní socialisté včera a dnes (= Knihovnička „Duch národa“ 9, Praha 1946).
- BOHUSLAV ŠANTRŮČEK, Václav Klobfát (1868–1928). Pohledy do života a díla (Praha 1928).
- BOHUSLAV ŠANTRŮČEK, Masaryk a Klobfát (Praha 1938).
- ZDENĚK ŠIMEČEK, Redakční práce v počátcích Rovnosti; in: SMM 82 (1963) 202–214.
- BEDŘICH ŠINDELÁŘ, Brunn und Wien während der Revolution von 1848; in: Jižní Morava — brána a most (Mikulov 1969) 82–86.
- BEDŘICH ŠINDELÁŘ, Ohlas maďarské revoluce 1848–1849 na Moravě a ve Slezsku (Praha 1957).
- BEDŘICH ŠINDELÁŘ, Přehled dějin dělnického hnutí na Moravě do hainfeldského sjezdu; in: ČMM 73 (1954) 3–57.
- BEDŘICH ŠINDELÁŘ, Z dějin dělnického hnutí na Brněnsku. Od nejstarších počátků do založení KSČ (Brno 1956).
- BOHUMÍR ŠMERAL, Národnostní otázka v rakouské sociální demokracii až do sjezdu hainfeldského (Praha 1909).
- ZDENĚK ŠOLLE, Dělnické hnutí v českých zemích koncem minulého století, 1887–1897 (Praha 1951).
- ZDENĚK ŠOLLE, Internacionála a Rakousko. I. internacionála a počátky socialistického hnutí v zemích bývalé habsburské monarchie (Praha 1966).
- ZDENĚK ŠOLLE, Ke vzniku první dělnické strany v naší zemi (Praha 1953).
- ZDENĚK ŠOLLE, O smyslu novodobého českého politického programu; in: ČSČH 18 (1970) 1–22.
- ZDENĚK ŠOLLE — ALENA GAJANOVÁ, Po stopě dějin. Češi a Slováci v letech 1848–1938 (Praha 1969).
- ZDENĚK ŠOLLE, Příspěvek k dějinám dělnického hnutí v letech 1878–1882 (= Rozpravy ČSAV ř. sp. věd 70/20, Praha 1960).
- ZDENĚK ŠOLLE, Die Sozialdemokratie in der Habsburgermonarchie und die tschechische Frage; in: Archiv für Sozialgeschichte 6/7 (1967) 315–390.
- ZDENĚK ŠOLLE, Socialistické dělnické hnutí a česká otázka 1848–1918 (= Rozpravy ČSAV, ř. spol. věd 79/13, Praha 1969).
- ZDENĚK ŠOLLE, Die tschechische Sozialdemokratie zwischen Nationalismus und Internationalismus; in: Archiv für Sozialgeschichte 9 (1969) 181–266.
- JIŘÍ ŠOUŠA, K vývoji českého zemědělství na rozhraní 19. a 20. století. Česká zemědělská rada 1891–1914 (Praha 1983).
- ALEXANDRA ŠPÍRITOVÁ, České kluby členů poslanecké sněmovny říšské rady v letech 1879–1918; in: Paginae Historiae. Sborník Státního ústředního archivu v Praze (Praha 1992) 170–189.
- FRANTIŠEK ŠROMOTA, Poměry politické na Moravě; in: Lidová čítanka moravská, usp. F. Bílý (Telč b. d. = 1907) 516–526.
- JIŘÍ ŠTAIF, Revoluční léta 1848–1849 a české země (Praha 1990).

- VLADISLAV ŠTASTNÝ, Počátky tzv. pokrokového hnutí slovanských národů habsburské monarchie v 80. a 90. letech 19. století; in: *Slovanský přehled* (1977) 143–161.
- VLADISLAV ŠTASTNÝ, Podíl maloburžoazních radikálů na šíření oportunistu v rakouském dělnickém hnutí; in: *K dějinám dělnického hnutí v Rakousko-Uhersku a v Rusku v letech 1867–1918* (Brno 1979) 254–258.
- FRANTIŠEK ŠUJAN, Dějepis města Brna (Brno 1928).
- MILOŠ TAJOVSKÝ, Sjezdy československé sociální demokracie na sklonku minulého století a na počátku našeho století 1891–1904 (Brno 1980) dipl. práce.
- THEORIE UND SOZIOLOGIE DER POLITISCHEN PARTEIEN, vyd. Kurt Lenk a Franz Neumann (Neuwied a. Rh. — Berlin 1968).
- TREVOR VAUGHAN THOMAS, Bohumír Šmeral and the Czech Question 1904–1914; in: *Journal of Contemporary History* 11 (1976) 79–98.
- VOJTĚCH TKADLČÍK, Antonín Cyril Stojan; in: *Bohemia Sancta. Životopisy českých světců a přátel božích* (Praha 1989) 273–285.
- ZDENĚK V. TOBOLKA, Československé politické strany předválečné o konečných cílech svého národa; in: *Idea státu československého I* (Praha 1936) 114–126.
- ZDENĚK V. TOBOLKA, Počátky politického realismu českého; in: *Česká revue* (1910/1911) 193–210.
- ZDENĚK V. TOBOLKA, Politika Slovanského klubu v Kroměříži; in: *Slovanský přehled* 8 (1906), 199–206, 263–271.
- ZDENĚK V. TOBOLKA, Politické dějiny československého národa od r. 1848 až do dnešní doby 1–4 (Praha 1932–1937).
- ZDENĚK V. TOBOLKA, Vznik československé strany sociálně demokratické; in: *Sborník věnovaný dějinám dělnického hnutí a socialismu I* (Praha 1921) 7–41.
- VÁCLAV TOMEK, Ideologie českého anarchismu (Praha 1988).
- JOSEF TOMESŠ, Česká strana státoprávně pokroková v letech 1908–1914; in: *K dějinám českých politických stran v druhé polovině 19. a začátkem 20. století. Studia Historica XXV.* (= *Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica* 3–1982, Praha 1984) 117–150.
- KAREL TOMESŠ, Vilém Foustka. Z dob bojů za české Brno a českou Moravu, 2. vyd. (Brno 1932).
- BOHUŠ TOMSA, Masarykův zápas o právo přirozené. Současné přispěvek k ideologii českých politických stran (Bratislava 1928).
- MILOSLAV TRAPL, České národní obrození na Moravě v době předřeznové a v revolučních letech 1848–1849 (Brno 1977).
- MILOSLAV TRAPL, Morava v životě a díle T. G. Masaryka /1850–1914/ (Brno 1938).
- MILOSLAV TRAPL, Novinář Jan Ohéral. Nástin jeho života a díla se zvláštním zřetelem k působení na Moravě (Ostrava 1969).
- MILOSLAV TRAPL, Olomoucká universita v prvním (vzestupném) období revoluce 1848; in: *Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci, Historie* 4 (Praha 1957) 5–54.
- MILOSLAV TRAPL, Olomoucká universita v době počínajícího odlivu revoluce — od června do konce října 1848; in: *Sborník Vysoké školy pedagogické v Olomouci, Historie* 5 (Praha 1958) 5–33.
- MILOSLAV TRAPL, Olomoucká universita v období nástupu reakce (listopad 1848–konec roku 1849); in: *Acta Universitatis Palackianae Olomuncensis Facultas Philosophica* 6, *Historica* 2 (Praha 1961) 5–54.
- MILOSLAV TRAPL, Z revolučních tradic olomouckých osmačtyřicátníků; in: *Poceta Slovanskému gymnasiu v Olomouci* (Olomouc 1967) 88–93.
- MILOŠ TRAPL, Církevní poměry v letech 1848–1938; in: *Pražské arcibiskupství 1344–1994* (Praha 1994) 251–276.
- MILOŠ TRAPL, Politické strany; in: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960 I* (Ostrava 1966) 164–223.
- MILOŠ TRAPL, Politické strany v Československu v letech 1918–1938; in: *Politické strany a spolky na jižní Moravě* (= XXII. Mikulovské sympozium 1992, Brno 1993) 35–57.
- MILOŠ TRAPL, Politický katolicismus a Československá strana lidová v letech 1918–1938 (Praha 1990).
- MILOŠ TRAPL, Politika českého katolicismu na Moravě 1918–1938 (Praha 1968).
- HUGO TRAUB, *Dějiny Matice moravské*; (Brno, 1911).

- HUGO TRAUB, Jak došlo na selský sněm moravský r. 1848; in: Agrární archiv 4 (1917) 43–52, 122–135.
- HUGO TRAUB, Naše politické dějiny v 19. století (Praha 1926).
- HUGO TRAUB, Morava a volby na ústavodárný sněm říšský r. 1848; in: Osvěta 45 (1915) 502–509, 584–591, 654–661, 731–745;
- HUGO TRAUB, Moravané roku 1848 po říšský sněm ve Vídni se zvláštním zřetelem na poměr Moravy k Čechám; in: ČMM 31 (1907) 67–81, 176–192, 325–337, 428–439.
- HUGO TRAUB, Moravské časopisectvo v letech 1848–49; in: Časopis Musea Království českého 94 (1920) 103–116, 203–217.
- HUGO TRAUB, Přispěvek k volbám moravským na říšský sněm ve Vídni roku 1848; in: ČMorMZ 15 (1915) 329–338.
- HUGO TRAUB, Ze života a působení Egberta hraběte Belcrediho, in: Česká revue (1916/1917) 82–97, 187–191.
- FRANTIŠEK TŘEŠTÍK, Politika a vývoj lidové strany na Moravě v letech 1896–1909 (Brno 1971) dipl. práce.
- JIŘÍ UHER, Blok pokrokových stran na Moravě v letech 1907–1914 (Brno 1970) dipl. práce.
- DUŠAN UHLÍŘ, Dva směry v československém agrárním hnutí a rozhodnutí Karla Práška s republikánskou stranou; in: SbH 18 (1971) 113–148.
- DUŠAN UHLÍŘ, Republikánská strana venkovského a maloroľnického lidu 1918–1938. Charakteristika agrárního hnutí v Československu (Praha 1988).
- OTTO URBAN, Bohumír Šmeral a František Modráček jako představitelé dvou ideologických linií v české sociální demokracii před první světovou válkou; in: ČSCH 11 (1963) 432–464.
- OTTO URBAN, Česká společnost 1848–1918 (Praha 1982).
- OTTO URBAN, K některým aspektům životního stylu českého měšťanstva v polovině 19. století; in: Město v české kultuře 19. století (Praha 1983) 34–42.
- OTTO URBAN, K problematice formování občanské společnosti; in: ČSCH 16 (1968) 872–881.
- OTTO URBAN, K problémům politické struktury Předlitavska a možnostem vznikajícího organizovaného socialistického hnutí; in: ČMM 93 (1974) 80–83.
- OTTO URBAN, Kapitalismus a česká společnost. K otázkám formování české společnosti v 19. století (Praha 1978).
- OTTO URBAN, Kroměřížský sněm (= Slovo k historii č. 16, Praha 1988).
- OTTO URBAN, Otázka národní jednoty a politického stranictví v Čechách na počátku šedesátých let 19. století; in: K dějinám českých politických stran v druhé polovině 19. a začátkem 20. století. Studia Historica XXV. (= Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica 3/1982, Praha 1984) 9–32.
- OTTO URBAN, Politik František Palacký; in: Pocta Josefu Petráňovi. Sborník prací z českých dějin k 60. narozeninám, usp. Z. Beneš, E. Maur a J. Pánek (Praha 1991) 491–511.
- OTTO URBAN, Die tschechische Frage um 1900; in: ÖOH 32 (1990) 427–438.
- ZDENĚK URBAN, Problémy slovenského národního hnutí na konci 19. století (Praha 1972).
- VALENTIN URFUS, Český státoprávní program a české dělnické hnutí v období vzniku první dělnické strany v Čechách; in: PHS 9 (1963) 97–112.
- VALENTIN URFUS, Český státoprávní program na rozhraní let 1860–1861 a jeho ideové složky; in: PHS 8 (1962) 127–172.
- VALENTIN URFUS, K otázce „zemského vlastnictví“ na Moravě; in: ČMM 91 (1972) 92–93.
- VALENTIN URFUS, K vzájemnému poměru českého státoprávního programu a předběznové stavovské opozice v Čechách; in: PHS 13 (1967) 85–163.
- VALENTIN URFUS, Stát v představách české národní společnosti smetanovského období; in: Povědomí tradice v novodobé české kultuře (Praha 1988) 22–28.
- ÚSTŘEDNÍ ARCHIV ČSL. STRANY NÁRODNĚ SOCIÁLNÍ; in: Sborník pro hospodářské a sociální dějiny 2 (1947) 117.
- MICHAEL VAŇÁČEK, K oslavám cyrilometodějského milénia na Moravě r. 1863; in: VVM 17 (1965) 45–58.
- VÁCLAV VAŇÁČEK, Ke kořenům 28. října 1918 1–2; in: PHS 14 (1968) 29–57 a 15 (1971) 5–44.
- JAN VÁVRA, Československá sociální demokracie a pátá volební kurie (1896–1897); in: K dějinám českých politických stran v druhé polovině 19. a začátkem 20. století. Studia Historica XXV. (= Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica 3/1982, Praha 1984) 67–94.

- THEODOR VEITER; Das Recht der Nationalitäten, insbesondere das Sprachenrecht in Böhmen, Mähren und Schlesien; in: K. G. Hugelmann (ed.), Das Nationalitätenrecht des alten Österreichs (Wien-Leipzig 1934) 328–415.
- ANTONÍN VERBÍK, Formování agrární ideologie na Moravě v 60. letech 19. století; in: ČMM 96 (1977) 116–128.
- ANTONÍN VERBÍK, Hospodářský spolek v Dolních Kounicích; in: JM 6 (1969) 98–104.
- ANTONÍN VERBÍK, Organizační vývoj Moravské hospodářské společnosti (1770–1898); in: Vědecké práce Československého zemědělského muzea 11 (1971) 3–32.
- ANTONÍN VERBÍK, Počátky zemědělských spolků na Moravě; in: ČMM 89 (1970) 226–252.
- ANTONÍN VERBÍK, Zemědělská revoluce a regionální zemědělské spolky v Českých zemích ve druhé polovině 19. století; in: Hospodářské dějiny 1 (1978) 89–120.
- ANTONÍN VERBÍK, Zemědělské instituce v letech 1848–1900 v Českých zemích; in: Vědecké práce Československého zemědělského muzea 18 (1978) 143–162.
- JINDŘICH VESELÝ, Josef Krapka a Rovnost; in: ČMM 82 (1963) 215–224.
- MARIE VESPALCOVÁ, Německé politické strany na Moravě v 90. letech 19. století (Brno 1973) dipl. práce.
- JIŘÍ VITULA, Průkopníci. Sociální otázka v moravském tisku do poloviny 19. století (Praha 1975).
- JOŽA VOCHALA, Luhačovické sněmy československé (Praha-Luhačovice 1936).
- TOMÁŠ VOJTĚCH, Mladočeši a boj o politickou moc v Čechách (Praha 1980).
- TOMÁŠ VOJTĚCH, Organizační vývoj mladočeské strany do roku 1891; in: ČSČH 25 (1977) 554–584.
- TOMÁŠ VOJTĚCH, Politické názory Viktora Dyky; in: ČSČH 21 (1973) 193–230.
- TOMÁŠ VOJTĚCH, Vítězství mladočeské strany v Čechách v roce 1891; in: Sborník k dějinám 19. a 20. století 4 (Praha 1977) 3–62.
- ALEXANDRA VOKŘÁLOVÁ, Občanská beseda a divadlo „Svatoboj“ v Husovicích do r. 1918 a přínos pro kulturní a společenský život Brna (Brno 1990) dipl. práce.
- MILOSLAV VOLF, Československá sociální demokracie v prvních letech po Hainfeldu; in: Dělnická osvěta 21 (1935) 203–208.
- MILOSLAV VOLF, Naše dělnické hnutí v minulosti (Praha 1947).
- VLASTIMIL VONDRUŠKA, Osudy agrárního politického hnutí (Praha 1990).
- PAVLA VOŠAHLÍKOVÁ, Slovenské politické směry v období přechodu k imperialismu (Praha 1979).
- PAVEL VYCHODIL, Františka Sušila nástin životopisný (Praha 1898).
- BOHUMIL VYKYDAL, Vznik, vývoj a význam Všeodborového sdružení křesťanského dělnictva a zaměstnavatelstva československého v Brně (Brno b. d. = 1937)
- FRANTIŠEK YMĚTAL a kol., Život a dílo Dr. Antonína Cyrila Stojana. Apoštol křesťanské lásky a jednoty církve (Praha 1988).
- JOSEF VYTISKA, K některým otázkám rozvoje průmyslu na Moravě a ve Slezsku v letech 1890–1913; in: ČMM 74 (1955) 80–106.
- ADAM WANDRUSZKA, Der „Landbund für Österreich“; in: Europäische Bauernparteien im 20. Jahrhundert, vyd. Heinz Gollwitzer (Stuttgart-New York 1977) 587–602.
- ADAM WANDRUSZKA, Österreichs politische Struktur. Die Entwicklung der Parteien und politischen Bewegungen; in: Geschichte der Republik Österreich, vyd. H. Benedikt (Wien 1954) 289–485.
- ADAM WANDRUSZKA, Parteien und Ideologien im Zeitalter der Massen; in: Spectrum Austriae, vyd. O. Schulmeister (Wien 1957) 287–314.
- MAX WEBER, Politika jako povolání, překlad Jan Mertl (Praha 1929).
- MAX WEBER, Wirtschaft und Gesellschaft 1–2, 2. vyd. (Tübingen 1925).
- EUGEN WEESE, Aus den Anfängen des Nationalsozialismus im Sudetenschlesischen Raum; in: Schlesisches Jahrbuch für deutsche Kulturarbeit im gesamt-schlesischen Raum 12 (1940) 195–207.
- HANS-ULRICH WEHLER, Bürger, Arbeiter und das Problem der Klassenbildung 1800–1870. Deutschland im internationalen Vergleich; in: Arbeiter und Bürger im 19. Jahrhundert. Varianten ihres Verhältnisses im europäischen Vergleich, vyd. J. Kocka (München 1986) 1–27.
- MAX WELLNER, Průvodce akademickým životem (Praha 1895).

- ZDEŇKA WEISSOVÁ, Personální složení moravského zemského výboru v letech 1861–1918 (Brno 1981) dipl. práce.
- FRANTIŠEK WENZL, Dějiny záložen a ostatního družstevního podnikání na Moravě do roku 1885 (Praha 1937).
- FRANTIŠEK WENZL, Profesor Jan Rudolf Demel 1833–1905, první průkopník zemědělského družstevnictví na Moravě (Brno 1935).
- FRANTIŠEK WENZL, Význam profesora J. R. Demla v dějinách zemědělského družstevnictví. Demelův systém rolnických záložen; in: Věstník čsl. akademie zemědělské 12 (1936) 1–12.
- WESTMITTELEUROPA OSTMITTELEUROPA. Vergleiche und Beziehungen. Festschrift für Ferdinand Seibt zum 65. Geburtstag, vyd. W. Eberhard, H. Lemberg, H.-D. Heimann a R. Luft (München 1992).
- FRANTIŠEK WEYR, Politické strany; in: Slovník veřejného práva československého 3 (Brno 1934) 175–188.
- FRANTIŠEK WEYR, Úprava právního postavení politických stran (Brno 1924).
- ANDREW G. WHITESIDE, Austria; in: H. Rogger — E. Weber (ed.), The European Right. A Historical Profile (London 1965) 308–364.
- ANDREW G. WHITESIDE, Georg Ritter von Schönerer. Alldeutschland und sein Prophet (Graz-Wien-Köln 1981).
- ANDREW G. WHITESIDE, Industrial Transformation, Population Movement and German Nationalism in Bohemia; in: ZfOF 10 (1961) 261–271.
- ANDREW G. WHITESIDE, Nationaler Sozialismus in Österreich vor 1918; in: Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte 9 (1961) 333–359.
- RUDOLF WIERER, F. Palackýs staatspolitisches Programm; in: ZfOF 6 (1957) 246–258.
- HEINRICH AUGUST WINKLER, Liberalismus und Antiliberalismus. Studien zur politischen Sozialgeschichte des 19. und 20. Jahrhunderts (Göttingen 1979).
- STANLEY B. WINTERS, Austroslavism, Panslavism, and Russophilism in Czech Political Thought 1870–1900; in: Intellectual and Social Developments in the Habsburg Empire from Maria Theresa to World War I, vyd. S. B. Winters a J. Held (New York-London 1975) 175–202.
- STANLEY B. WINTERS, The Impact of the Dual Alliance upon the Slavs of the Austro-Hungarian Monarchy: A Centennial Reappraisal; in: East Central Europe 7/2 (1980) 326–344.
- STANLEY B. WINTERS, Kramář, Kaizl and Hegemony of the Young Czech Party 1891–1901; in: The Czech Renaissance of the Nineteenth Century, vyd. P. Brock a H. G. Skilling (Toronto 1970) 282–314.
- STANLEY B. WINTERS (ed.), T. G. Masaryk (1850–1937) 1. Thinker and Politician (London 1990).
- STANLEY B. WINTERS, T. G. Masaryk and Karel Kramář: Long Years of Friendship and Rivalry; in: Stanley B. Winters (ed.), T. G. Masaryk (1850–1937) 1. Thinker and Politician (London 1990) 153–190.
- STANLEY B. WINTERS, The Young Czech Party (1874–1914): An Appraisal; in: Slavic Review 28 (1969) 426–444.
- STANLEY B. WINTERS — JOSEPH HELD (ed.), Intellectual and Social Developments in the Habsburg Empire from Maria Theresa to World War I, (New York-London 1975).
- ELISABETH WISKEMANN, Czechs and Germans. A Study of the Struggle in the Historic Provinces of Bohemia and Moravia (London-New York-Toronto 1938).
- RENATA WOHLGEMUTHOVÁ, Příspěvek k dějinám českého anarchistického hnutí v letech 1900–1914 (Praha 1971).
- RENATA WOHLGEMUTHOVÁ, Účast žen v české sociální demokracii; in: ČSČH 13 (1965) 403–418.
- MILADA WURMOVÁ, Volby do moravského zemského sněmu roku 1861; in: VVM 10 (1955) 75–80, 91–100.
- Z DĚJIN DĚLNICKÉHO Hnutí NA BRNĚNSKU (Brno 1956).
- VLADIMÍR ZAPLETAL — FRANTIŠEK KOŽÍK, Dějiny Sokola Brno I, 1862–1887 (Brno 1948).
- ALOIS ZBAVITEL, Břetislav Kalandra a dělnické hnutí na Frenštátsku; in: ČSM 17, sér. B (1968) 179–183.
- ALOIS ZBAVITEL, Břetislav Kalandra v boji proti náboženství; in: Slsb 59 (1967) 361–366.

- DAS ZEITALTER KAISER FRANZ JOSEFS, 2 (1880–1916). Glanz und Elend. Beiträge (Wien 1987).
- ZEMĚDĚLŠTÍ BUDITELÉ. Sbirka životopisů mužů o zemědělství zasloužilých. Red. Mořic Michálek (Praha 1937).
- KLAUS ZEBNER, Josef Seliger und die nationale Frage in Böhmen. Eine Untersuchung über nationale Politik der deutschböhmisches Sozialdemokratie 1899–1920 (Stuttgart 1976).
- GILBERD ZIEBURA (ed.), Beiträge zur allgemeinen Parteilehre. Zur Theorie, Typologie und Vergleichung politischer Parteien (Darmstadt 1969).
- BOHUMIL ZLÁMAL, Brněnské národní slavnosti cyrilometodějské r. 1863; in: Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje (1934) 160–161, 190–95, 233–238, 260–264, 304–306.
- BOHUMIL ZLÁMAL, František Cyril Napp (Brno 1939).
- BOHUMIL ZLÁMAL, Kapitoly ze života olomouckého arcibiskupa ThDr. Theodora Kohna — neúspěšného mecenáše české univerzity na Moravě 1–2; in: VVM 45 (1993) 18–28, 171–182.
- BOHUMIL ZLÁMAL, Klášter na Starém Brně v cyrilometodějském ovzduší 19. století (Brno 1937).
- BOHUMIL ZLÁMAL, Příručka českých církevních dějin 9. Doba probuzeneckého katolicismu (Olomouc 1970).
- JANUSZ ŻARNOWSKI, Struktury społeczne a struktury polityczne; in: Historyka. Studia metodologiczne 10 (1980) 59–76.
- FRANTIŠEK M. ŽAMPACH, Přehled dějin československé strany lidové (Brno 1933).
- THEODOR ŽIVANSKÝ, Hospodářské a sociální členění voličstva za všeobecného hlasovacího práva na Moravě a ve Slezsku; in: MSR 10 (1913–1914) 170–182.
- JOSEF ŽOUREK, Památná holdovací deputace Hanáků ústavodárnému sněmu v Kroměříži; in: VVM 2 (1947) 27–36.
- ŽURNALISTA EMAN HATLÁK 1873–1897 (Brno 1937).

6.1.6. PŘÍRUČKY

(almanachy, lexikony, mapy, protokoly, schematismy, statistiky, zákony)

- ALAMANACH ČESKÝCH PRÁVNÍKŮ. K prvnímu sjezdu českých právníků v Praze vydal Michal Navrátil (Praha 1904).
- ALAMANACH ČESKOSLOVENSKÝCH PRÁVNÍKŮ, vyd. Michal Navrátil (Praha 1930).
- ALBUM REPRESENTANTŮ VŠECH OBORŮ VEŘEJNÉHO ŽIVOTA ČESKOSLOVENSKÉHO, Red. Fr. Sekanina (Praha 1927).
- ALMANACH MORAVSKÉHO SNĚMU ZEMSKÉHO ZVOLENÉHO OD 11. LISTOPADU DO 7. PROSINCE 1906 (Brno 1906).
- ALMANACH SJEZDU MORAVSKÉHO STUDENTSTVA (Moravská Ostrava 1904).
- ALMANACH SNĚMU MARKRABSTVÍ MORAVSKÉHO (1896–1902). Sestavil Michael Navrátil (Plzeň 1899).
- ALMANACH 1907–1927 ZEMSKÉ JEDNOTY REPUBLIKÁNSKÉHO DOROSTU ČESKOSLOVENSKÉHO VENKOVA NA MORAVĚ A VE SLEZSKU (Brno 1927).
- BATOVCŮV ALMANACH. Politický kalendář a adresář, schematismus a statistika zemí koruny české na rok 1893–1914 (Praha 1892–1913).
- BEILAGE-BAND ZU DEN STENOGRAPHISCH AUFGENOMMENEN SITZUNGSPROTOKOLLEN DES MÄHRISCHEN LANDTAGES IN DER SESSION 1861 /-1912/ (Brünn 1861–1912).
- EDMUND BERNATZIK, Die österreichischen Verfassungsgesetze mit Erläuterungen. Zweite sehr vermehrte Auflage (Wien 1911).
- DIE BÜRGERLICHEN PARTEIEN IN DEUTSCHLAND. Handbuch der Geschichte der bürgerlichen Parteien und anderer bürgerlichen Interessenorganisationen vom Vormärz bis zum Jahre 1945, 1–2 (Leipzig 1968–1970).
- DĚJINY ČESKOSLOVENSKA V DATECH (Praha 1968).
- DIE ERGEBNISSE DER REICHSRATHSWAHLEN IN DEN IM REICHSRATHE VERTRETENEN KÖNIGREICHEN UND LÄNDERN FÜR DAS JAHR 1897 (1900/1901, 1907); in: Österreichische Statistik 49/1, 59/3, 84/2 (Wien 1897, 1902, 1908).

- FRITZ FREUND, DAS ÖSTERREICHISCHE ABGEORDNETENHAUS. Ein biographisch-statistisches Handbuch, 1907–1913 (Wien 1907)
- FRITZ FREUND, Das österreichische Abgeordnetenhaus. Ein biographisch-statistisches Handbuch, 1911–1917 (Wien 1911)
- FREYTAG'S ERSTE REICHSRATS-WAHLKARTE (Wien 1907).
- G. FREYTAG'S REICHSRATS-WAHLKARTE 1911 VON ÖSTERREICH (Wien 1911).
- GESCHICHTLICHE GRUNDBEGRIFFE. Historisches Lexikon zur politisch-sozialen Sprache in Deutschland 1–3, vyd. O. Brunner, W. Conze, R. Kosselek (Stuttgart 1975–1982).
- HERMANN HELLER (ed.), Mährens Männer der Gegenwart. Biographisches Lexikon 1–5 (Brünn 1885–1892).
- HISTORICKÝ MÍSTOPIS MORAVY A SLEZSKA V LETECH 1848–1960, 1–12 (Ostrava 1966–1990).
- JAN HLOŽEK, Moravský řád volební (Brno 1897).
- LADISLAV HOSÁK, Historický místopis země Moravskoslezské 1–9 (Brno 1933–1938).
- ALOIS CHYTL, Národnostní mapa Moravy (Litovel 1906).
- JEDNACÍ ŘÁD PRO ZEMSKÝ SNĚM MARKRABSTVÍ MORAVSKÉHO (Brno 1900).
- DIE K. K. TECHNISCHE HOCHSCHULE IN BRÜNN (Brünn 1875).
- GUSTAV KOLMER: Das Herrenhaus des österreichischen Reichsrats. Nach dem Bestande Ende des Jahres 1906 (Wien-Leipzig 1907).
- GUSTAV KOLMER: Das neue Parlament. Parlamentarisches Jahrbuch 5 (Wien 1897).
- JAROMÍR KUBÍČEK — MARIE NÁDVORNÍKOVÁ, Bibliografie k vývoji Moravy a Slezska. Literatura z let 1801–1993 (Brno 1994).
- JAROMÍR KUBÍČEK — ZDENĚK ŠIMEČEK: Brněnské noviny a časopisy od doby nejstarší až do roku 1975 (Brno 1976).
- LEXIKON ZUR GESCHICHTE DER PARTEIEN IN EUROPA, vyd. Frank Wende (Stuttgart 1981).
- LEXIKON ZUR PARTEIENGESCHICHTE. Die bürgerlichen und kleinbürgerlichen Parteien und Verbände in Deutschland (1789–1945) 1–4 (Köln 1983–1986).
- MÄHRISCHES LANDTAGSBLATT enthaltend die Verhandlungen des Mährischen Landtags in den Sitzungen vom 31. Mai 1848 bis 24. Jänner 1849 (Brünn 1849).
- ANTONÍN MEZNÍK, Zákon obecní a řád volební pro markrabství moravské daný dne 15. března 1864. Úvodem a výkladem opatřil Dr. Ant. Mezník (Brno 1864).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Almanach českého národa (Praha 1907).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Almanach říšské rady 1901–1906 (Tábor 1901).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Almanach sněmu vévodství slezského 1896–1902 (Praha 1899).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Čechové na říšské radě 1879–1900 (Praha 1903).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Kalendář politických a kulturních událostí v roce 1893 (Louny 1894).
- MICHAEL NAVRÁTIL (ed.), Parlatetární rukojeť (Praha 1894).
- NOVÝ ŘÍŠSKÝ VOLEBNÍ ŘÁD. K prvním všeobecným a rovným volbám na říšskou radu, nakl. a vyd. V. Brumlovský (Brno 1907).
- OBYVATELSTVO MĚST A MĚSTEČEK V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Die nejnovějšího sčítání lidu. Sestavil Ant. J. Zavadil (Kutná Hora 1891).
- ORTSLEXIKON DER BÖHMISCHEN LÄNDER 1910–1965, vyd. Heribert Sturm 2. vyd., (München 1995).
- PAMÁTNÍK ČESKÝCH STAROSTŮ NA MORAVĚ (Brno 1909).
- JOHANN F. PROCHÁZKA, Mährens und Schlesiens land- und lehentflicher Grundbesitz (Prag 1881).
- PERSONALSTAND DER POLITISCHEN BEHÖRDEN DER MARKGRAFSAHFT MÄHREN (Brünn 1899, 1902)
- ŘÁD VOLEBNÍ DO SNĚMU MARKRABSTVÍ MORAVSKÉHO DLE NEJVYŠŠÍHO PATENTU DANÉHO DNE 26. ÚNORA 1861 A POZDĚJŠÍCH ZEMSKÝCH ZÁKONŮ (Brno 1874).
- SEZNAM POSLANCŮ DO SMĚMU ZEMSKÉHO (Brno b. d. = 1861).
- SEZNAM POSLANCŮ DO SMĚMU ZEMSKÉHO (Brno 1864).
- SEZNAM POSLANCŮ SMĚMU MORAVSKÉHO 1914 — VERZEICHNIS DER MÄHRISCHEN LANDTAGS-ABGEORDNETEN (b. m., b. d. = Brno 1914).

- FRANTIŠEK SKOPALÍK, Zemský sněm Markrabství moravského od r. 1861 až do konce r. 1885. Jubilejní spis k jeho 25letému trvání (Brno 1886).
- SLAVNOSTNÍ ALBUM CYRILL A METHODĚJ, red. F. J. Kubíček a M. B. Kříž (Brno 1863).
- SLOVNÍK VEŘEJNÉHO PRÁVA ČESKOSLOVENSKÉHO 1–4 (Praha 1929–1938).
- SNĚMOVNÍ LIST O SEZENÍCH MORAVSKÉHO SNĚMU ZEMSKÉHO — LANDTAGS-BLATT ÜBER DIE SITZUNGEN DES MÄHRISCHEN LANDTAGS (Brno-Brünn 1864–1913).
- SOUPIS ARCHIVNÍCH PRAMENŮ K DĚJINÁM NĚMČŮ V ČESKOSLOVENSKU 1–5 (Praha 1993, 1995)
- RICHARD STÖSS (ed.), Parteien Handbuch. Die Parteien der Bundesrepublik Deutschland 1945–1980 1–2 (Opladen 1983).
- SUMARISCHE ERGEBNISSE DER STATISTIK DER REICHSRATHSWAHLEN VON 1907 /1911/ IN DEN IM REICHSRATHE VERTRETENEN KÖNIGREICHEN UND LÄNDERN. Bearbeitet und herausgegeben von der K. K. statistischen Zentralkommission (Brünn 1907, 1911).
- IGNAZ TITTEL, Statistik und Beamten — Schematismus des Großgrundbesitzes in der Markgrafschaft Mähren und im Herzogtume Schlesien (Wien 1885).
- IGNAZ TITTEL, Schematismus und Statistik des Großgrundbesitzes /.../ in Markgrafschaft Mähren und im Herzogtum Schlesien (Prag 1905)
- FRANTIŠEK VAVŘÍNEK, Státní zřízení království a země na radě říšské zastoupených (Praha 1908).
- VELKÝ REKLAMNÍ KALENDÁŘ OBCHODU, PRŮMYSLU A ŽIVNOSTÍ V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU NA ROK 1911, usp. F. Okleštěk.
- EDUARD VODNAŘÍK, Die Landesvertretung Markgrafschaft Mähren vom Inslebentreten der Verfassung vom 26. Februar bis zum Jahre 1884 (Brünn 1884).
- VOLEBNÍ MAPA MORAVY DLE VOLEBNÍHO ŘÁDU Z ROKU 1905. Sestavil A. Chytil, text napsal J. Malík (Zábřeh 1906).
- VOLEBNÍ REFORMA (Text nových volebních zákonů říšských). Úvodem a interviewy opatřil J. J. Langner (Telč b. d. = 1907).
- VÝSLEDKY VOLEB DO SNĚMU ZEMSKÉHO VYKONANÝCH DNE 11. (18.) LISTOPADU 1906 NA MORAVĚ A V MORAVSKÝCH OBVODECH VE SLEZSKU VOLEBNÍMI SBORY ČESKÉ NÁRODNOSTI VE VŠEOBECNÉ TŘÍDĚ VOLIČSKÉ (Brno 1907).
- VÝSLEDKY VOLEB DO MORAVSKÉHO SNĚMU ZEMSKÉHO, ZVOLENÉHO OD 8. ČERVNA 1913 DO 8. ČERVENCE 1913, sestavil a upravil V. Brumovský (Brno 1913).
- MILADA WURMOVÁ, Soupis moravských novin a časopisů (Brno 1955).

6.2. SEZNAM ZKRATEK

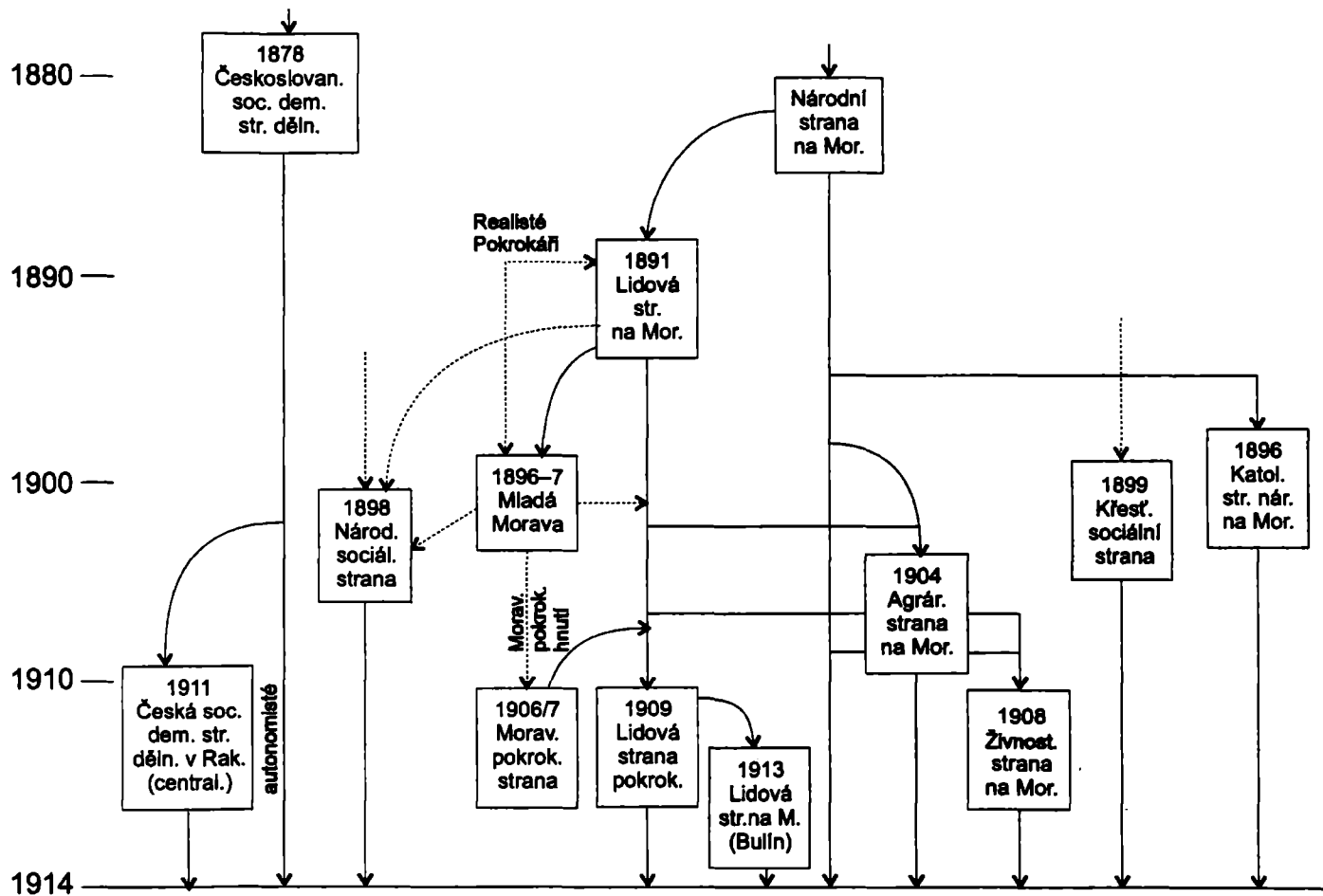
AUC = Acta Universitatis Carolinae
AVA = Allgemeines Verwaltungsarchiv Wien
AHY = Austrian History Yearbook
B-13 = fond Presidium moravského místodržitelství ml.
B-26 = fond Policejní ředitelství Brno
b. d. = bez datace vydání
b. m. = bez lokalizace místa vydání
BVD = Brno v minulosti a dnes
č. = číslo (novin, časopisů)
čj. = číslo jednací
ČČH = Český časopis historický
ČL = Český lid
ČMM = Časopis Matice moravské
ČMorM = Časopis Moravského zemského muzea
ČSČH = Československý časopis historický
ČSM = Časopis Slezského muzea
dipl. práce = diplomová práce
dis. (Diss.) = disertační práce
ed. = vydavatel, vydal
f. = fólie
G-46 = pozůstalost Petra a Jana Chlumeckých
G-60 = pozůstalost Aloise Pražáka
G-61 = pozůstalost Otakara Pražáka
G-68 = pozůstalost Václava Šíleného
G-77 = pozůstalost Aloise a Otto Serenyiů
G-138 = pozůstalost Siegmunda Berchtolda
G-297 = pozůstalost Františka Metoděje Žampacha
GuG = Geschichte und Gesellschaft
hab. práce = habilitační práce
HHSA = Haus-, Hof- und Staatsarchiv Wien
HzH = Hlasy z Hané
k. = karton
in. č. = inventární číslo
JM = Jižní Morava
kand. disertace = kandidátská disertace
kap. = kapitola
LN = Lidové noviny
ML = Moravské listy
MO = Moravská orlice
MSR = Moravskoslezská revue
MZA = Moravský zemský archiv
ÖOH = Österreichische Osthefte
OP = Olomoucký pozor
Phil. Diss. = doktorská disertace vídeňské university
PHS = Právněhistorické studie
rkp. = rukopis
Rt = Rovnost
s. = strana
SAP = Sborník archivních prací
SbH = Sborník historický
sig. = signatura
SL = Selské listy
SL MSZ = Sněmovní list moravského sněmu zemského
Slsb = Slezský sborník

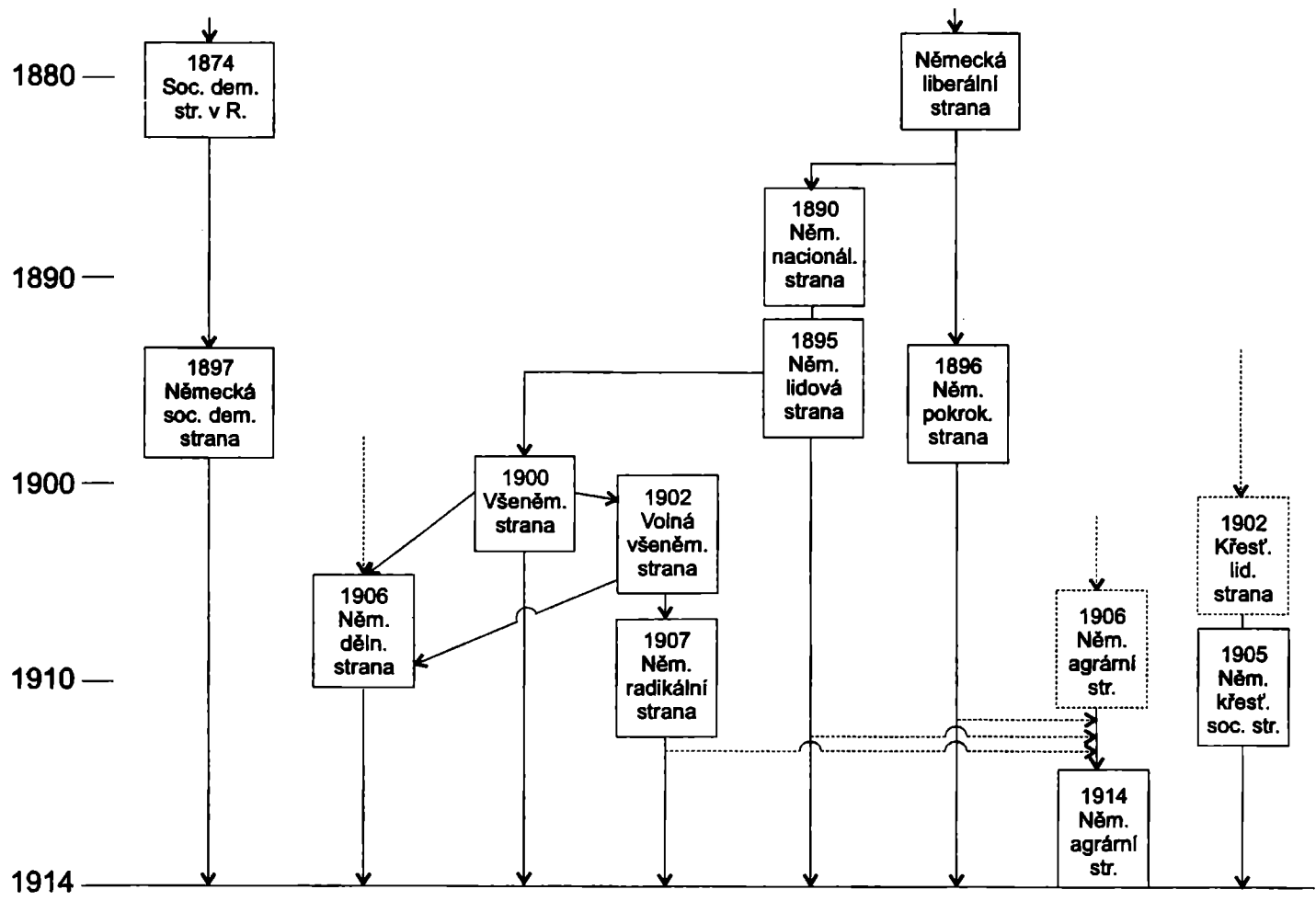
SM = Severní Morava
SMM = Sborník Matice moravské
SOA = Státní okresní archiv
SPFFBU, C = Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity, řada historická
SPPF = Sborník prací pedagogické fakulty
Srov. = srovnej!
SÚAP = Státní ústřední archiv v Praze
Tgb = Tagesbote aus Mähren und Schlesien
usp. = uspořádal(i)
VVM = Vlastivědný věstník moravský
vyd. = vydal, vydání
ZA = Zemský archiv (v Opavě)
ZfOF = Zeitschrift für Ostforschung

6.3. PŘÍLOHY

Vysvětlivky ke schématu 6.3.1.B. (na str. 345)

- Německá liberální strana = Deutschmährische Partei (Deutschliberale Partei, Verfassungspartei); od r. 1896 Německá pokroková strana na Moravě = Deutschfortschrittliche Partei in Mähren.
- Německá nacionální strana na Moravě = Deutschnationale Partei in Mähren, od r. 1895 Německá lidová strana = Deutsche Volkspartei in Mähren.
- Všeněmecká strana na Moravě = Alldeutsche Partei Mährens.
- Volná všenněmecká strana na Moravě = Freialldeutsche Partei, od r. 1907 Deutschradikale Partei in Mähren.
- Německá dělnická strana na Moravě = Deutsche Arbeiterpartei Mährens.
- Křesťansko-sociální strana pro Moravu = Christlichsoziale Landespartei für Mähren, zal. 1905; předcházely neúspěšné pokusy: r. 1897 Der christliche Parteirath für Deutschmährer; r. 1901 Der Wahl-Ausschuß der Reformpartei; r. 1902 Christliche Volkspartei (Křesťanská lidová strana).
- Německá agrární strana na Moravě = Deutsche Agrarpartei Mährens; předcházely neúspěšné pokusy r. 1906 a 1911.
- Sociálně demokratická strana dělnická v Rakousku = Sozialdemokratische Arbeiterpartei in Österreich; po federalizaci r. 1897: Německá sociálně demokratická strana dělnická na Moravě (zemská organizace Německé sociálně demokratické strany v Rakousku) = Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei Mährens.

6.3.2. ROZLOŽENÍ ZEMSKÝCH MANDÁTŮ V LETECH 1861–1890¹

volby	nár. strana	kons. velkst.	pravice celkem	střed. strana	ústav. velkost.	něm. liber.	levice celkem	celkem sněm
1861	26	16+2	= 44	– ²	14	42	= 56	100
1867/I	34	24+2	= 60	–	6	34	= 40	100
1867/II	28	7+2	= 37	–	23	40	= 63	100
1870	28	2+2	= 32	–	28	40	= 68	100
1871/I	35	30+2	= 67	–	–	33	= 33	100
1871/II	28 ³	5+2	= 35	–	25	40	= 65	100
1878	25 ⁴	5+2	= 32	–	25	43	= 68	100
1884	36 ⁵	5+2	= 43	8	17	32	= 49	100
1890	31+3 ⁶	5+2	= 41	8	17	34	= 51	100

-
- 1 Ve všech tabulkách je třeba počítat s tím, že perzónální i stranické složení poslanecké reprezentace se v průběhu jejího funkčního období mohlo výrazně měnit. Zachycujeme zde vždy stav bezprostředně po volbách.
 - 2 I když střední strana jako určitý politický útvar ještě neexistovala, tzv. „mlhaví“ hlasující s pravici i levici se už projevovali. Srov. F. KAMENÍČEK (ed.), Paměti 1 (1926) 28–29.
 - 3 Opraveno oproti mým tabulkám in: J. MALÍŘ, Zur Problematik (1990) 225–227; TÝŽ, Das deutsche und das tschechische Bürgertum (992) 102, v nichž je počítáno s poslancem A. Raškou, jehož mandát však nebyl verifikován. Místo něj nastoupil proněmecký W. Gillar.
 - 4 Včetně J. Januschky.
 - 5 Včetně J. Januschky a F. Schönborna.
 - 6 Tři mandáty už získala tvořící se lidová strana.

**6.3.3. ROZLOŽENÍ ZEMSKÝCH MANDÁTŮ
V LETECH 1890–1913⁷**

české strany	1890	1896	1902	1906	1913
národní	31	13	11	7	2
lidová (lid.-pokroková)	3	18	18	18	21
pokroková	–	–	–	5	–
lidová (H. Bulín)	–	–	–	–	1
katol. národní + kř.sociální	–	4	7	24	19
sociálně demokratická	–	–	–	5	7
agrární	–	–	–	14	19
samostatní agrárníci	–	–	–	–	3
národně sociální	–	–	–	–	1
české strany celkem	34	35	36	73	73
čes. strany + konserv. velkostatek	41	44	45	86	86
kons.velkost. + 2 virilisté	7	9	9	13	13
střední velkostatek	8	6	6	5	5
ústavověrný velkostatek	17	17	17	14	14
něm. strany + ústavověrný velkostatek	51	50	49	60	60
něm. pokroková (liberální)	34	28	21	18	15
něm. lidová (nacionální)	–	4	6	10	11
všeněmecká	–	–	5	–	–
volná všeněm.(radikální)	–	–	– 10	13	
německá dělnická	–	–	–	2	3
německá agrární	–	–	–	2	–
křesťansko-sociální	–	1	–	1	2
něm. soc. demokracie	–	–	–	1	1
ostatní	–	–	–	2	1
německé strany celkem	34	33	32	46	46

7 Prameny: Beilage-Band zu den stenographisch aufgenommenen Sitzungsprotokollen des Mährischen Landtages in der Session 1890-/1912/ (Brünn 1890–1912); denní tisk (Tagesbote aus Mähren und Schlesien; Mährischer Volksbote, Alldutsche Bauernzeitung, Lidové noviny, Rovnost, Moravská orlice); Volební mapa dle volebního řádu z roku 1905 (Zábřeh 1905); J. MALÍŘ, Vývoj liberálního proudu (1985) 193–194; TÝŽ, Politické strany (1993) 28.

6.3.4. VÝSLEDKY ŘÍŠSKÝCH VOLEB NA MORAVĚ R. 1907 A 1911⁸

české strany	1907			1911		
	poč. hl.	v %	mandáty	poč. hl.	v %	mandáty
národní	22.293	6,7	3	7.069	2,0	–
lidová (lid.pokrok.)	37.828	11,3	6	29.259	8,3	4
čes. pokrok. (realist.)	7.883	2,4	1	5.184	1,5	1
národ. liberální						
tábor celkem	68.004	20,4	10	41.512	11,8	5
sociál. demokracie	101.980	30,6	5	91.300	26,0	11
kat.nár.+křesť.soc.	98.998	29,7	10	127.992	36,6	7
agrární	56.775 ⁹	17,0	5 ¹⁰	67.769	19,3	6
nár. sociální	3.328	1,0	–	8.757	2,5	1
ostatní	4.316 ¹¹	1,3	–	13.324	3,8	–
celkem	333.401	100	30	350.654	100	30
něm. strany	poč. hl.	v %	mandáty	poč. hl.	v %	mandáty
něm. pokrok. (liber.)	31.291	22,3	8	33.209	23,4	7
něm. lidová (nacion.)	26.654	19,1	6	13.472	9,5	4
něm. radikální	10.086	7,2	1	17.159	12,1	5
všenešmecká	1.191	0,8	–	60	0,0	–
něm. národ. liberální						
tábor celkem	69.222	49,4	15	63.900	45,0	16
něm. soc. demokrat.	42.330	30,2	3	39.170	27,6	–
křesť. sociální	25.654	18,3	1	19.044	13,4	–
něm. agrární	1.303	0,9	–	17.013	12,0	3 ¹²
něm. dělnická	–	–	–	1.155	0,8	–
ostatní	1.714	1,2	–	1.725	1,2	–
celkem	140.223	100	19	142.007	100	19

8 Prameny: Summarische Ergebnisse der Statistik der Reichsratswahlen von 1907/.../ (Brünn 1907); Summarische Ergebnisse der Statistik der Reichsratswahlen von 1911/.../, (Brünn 1911). Aby byla zachycena skutečná přizeň voličů ke stranám, počty hlasů jsou uvedeny podle prvního kola voleb.

9 Včetně 4.381 hl. samostatného agrárníka J. Svozila.

10 Včetně samostatného agrárníka J. Svozila.

11 Bez hlasů samostatného agrárníka Svozila.

12 Někteří autoři (A. WANDRUZSKA, N. LINZ) uvádějí při volbách 1907 tři a 1911 dokonce pět zvolených agrárníků na Moravě, ale i v případě poslanců J. Luksche, W. Teltschika a A. Seidla, kteří byli r. 1911 podle Österreichische Statistik, již zde respektujeme, zvoleni jako „deutsche Agrarier“, šlo stále spíše o aktivní politiky německé lidové a radikální strany s orientací na agrární zájmy než o „čisté“ agrárníky. Kandidatury „agrárníků“ existovaly už dříve, ale nikoliv agrární strana.

6.3.5. SOCIÁLNÍ SLOŽENÍ ČESKÝCH ZEMSKÝCH POSLANCŮ 1861–1913 (II.–IV. kurie)¹³

Volby	Měšť.		Honor.	Roln.	Jiní			Celkem
	Vzděl.	Podn.			Duch.	Živn.	Ostatní	
1861	6	2	–	12	4	2	–	26
1867/I	16	2	3	8	4	1	–	34
1867/II	12	1	–	9	5	1	–	28
1870	9	1	1	9	6	2	–	28
1871/I	14	3	3	9	5	1	–	35
1871/II	12	1	2	7	5	1	–	28
1878	11	1	–	7	4	–	1 ¹⁴	24
1884	16	1	2	10	4	1	–	34
1890	14	3	2	14	1	–	–	34
1896	14	4	–	15	2	–	–	34
1902	15	4	–	14	2	–	1 ¹⁵	36
1906	22	3	–	30	6	1	11 ¹⁶	73
1913	19	4	–	32	4	1	13 ¹⁷	73

13 Sestaveno na základě: LANDTAGSBLATT über die Sitzungen des /.../ mährischen Landtags 1861–1912 (Brünn 1861–1912); BEILAGEN-BAND zu den stenographisch aufgenommenen Sitzungs-Protokollen des mährischen Landtages in der Session 1861 /– 1912/ (Brno 1861–1912); E. VODNAŘÍK, Landesvertretung der Markgrafschaft Mähren vom Inslebentreten der Verfassung vom 26. Februar 1861 bis zum Jahre 1884 (Brünn 1884); F. SKOPALÍK, Zemský sněm Markrabství moravského od r. 1861 až do konce roku 1885 (Brno 1885); M. NAVRÁTIL (ed.), Almanach sněmu Markrabství moravského 1896–1902 (Plzeň 1900); ALMANACH moravského sněmu zemského zvoleného od 11. listopadu do 7. prosince 1906 (Brno 1906); Verzeichnis mährischen der Landtags-Abgeordneten (Brünn 1914); I. DRMOLOVÁ, Složení a činnost moravského zemského sněmu v letech 1884–1890 (Brno 1991) dipl. práce; J. MALÍŘ, Zur Problematik (1990) 226–227; TÝŽ, Das deutsche und das tschechische Bürgertum (1992) 102.

Vysvětlivky zkratk: Měšť. = měšťané ve smyslu německého pojmu „Bürger“; Vzděl. = měšťané-vzdělanci ve smyslu německého pojmu „Bildungsbürger“; Podn. = podnikatelé ve smyslu německého pojmu „Wirtschaftsbürger“; Honor. = honorace; Roln. = rolníci; Duchov. = duchovní; Živn. = živnostníci; Ost. = ostatní.

14 Velkostatkář hr. E. Belcredi.

15 Velkostatkář hr. F. K. Seilem.

16 Šlo o 5 učitelů a 6 dělníků.

17 Šlo o 5 učitelů a 8 dělníků.

6.3.6. SOCIÁLNÍ SLOŽENÍ NĚMECKÝCH
ZEMSKÝCH POSLANCŮ 1861–1913 (II.–IV. kurie¹⁸)

Volby	Měšťané		Honor.	Roln.	Jiní	Celkem
	Vzděl.	Podn.				
1861	13	12	12	4	1	42
1867/I	8	14	7	2	3	34
1867/II	11	16	7	2	4	40
1870	15	12	7	2	4	40
1871/II	10	14	4	1	4	33
1871/III	13	16	5	2	4	40
1878	13	16	4	7	3	43
1884	8	11	4	9	–	32
1890	10	10	5	8	1	34
1896	7	11	7	7	1	33
1902	8	11	4	9	–	32
1906	12	9	5	12	8	46
1913	9	12	4	14	7	46

18 Sestaveno podle stejných zdrojů jako předcházející tabulka.

6.4. ZUSAMMENFASSUNG

Von Vereinen zu modernen Parteien. Die Entwicklung der Parteien in Mähren 1848–1914.

Dieses Buch versucht, einen synthetisierenden Überblick über die Parteien in Mähren vom Beginn des Verfassungslebens in der Habsburgermonarchie im Jahre 1848 bis zum Ausbruch des Ersten Weltkrieges zu geben. Sein Ziel ist es, die Entstehung der einzelnen Parteien sowie auch des gesamten Parteiensystems in Mähren im Zusammenhang mit der gesamtgesellschaftlichen Entwicklung zu beleuchten und den inneren Mechanismus des Funktionierens der Parteien und seine Veränderungen beim Übergang von den Honoratioren- zu den Massenparteien zu analysieren. Auch wenn aufgrund des Forschungsstands die tschechischen Parteien im Vordergrund der Aufmerksamkeit stehen, bietet das Buch auch eine übersichtartige Zusammenfassung von Erkenntnissen über die deutschen und die Großgrundbesitzerparteien. Bei der Analyse der Entwicklung der Parteien werden Methoden und Theorien benutzt, die die komplizierte Wechselbeziehungen zwischen den Parteien und dem feinen Geflecht sozialer und kulturell-mentaler Bindungen in der Gesellschaft reflektieren und mit Begriffen wie „das sozial-moralische Milieu“, „das politische Lager“ und „der Versäulungsprozeß“ arbeiten.

Das Buch ist in sechs Kapitel gegliedert. Das erste umfaßt eine Einleitung, die Thema und Ziel der Arbeit abgrenzt und den bisherigen Forschungsstand einschätzt, das letzte Kapitel enthält den wissenschaftlichen Apparat mit einer umfangreichen Literaturliste. Der Aufbau bei der Behandlung der Problematik vom 2. bis zum 4. Kapitel ergibt sich aus dem Periodisierungsrahmen der Entwicklung des Parteiwesens in den böhmischen Ländern und dessen Aufgliederung in fünf politische Lager. Das zweite Kapitel widmet sich der Ära der „allnationalen“ Honoratiorenpartei in der Zeit von 1848 bis 1890. Im Fall Mährens handelte es sich um den Prozeß der Umwandlung der tschechischen Nationalbewegung zu einer mährischen Nationalpartei, die Anspruch darauf erhob, die einzige politische Repräsentantin der gesamten, nationalbewußten tschechischen Gesellschaft in Mähren zu sein. Auch wenn es ihr nicht gelang, restlos alle Schichten des Volkes zu gewinnen, — außerhalb ihres Einflußbereiches blieb außer den politisch nicht aktiven Bürgern die sich formierende Arbeiterbewegung, und in nur losem Kontakt zu ihr stand auch die katholische Bewegung, — so stellte sie doch dank ihres Honoratiorenverständnisses von Politik und öffentlichem Leben tatsächlich die einzige tschechische „gesamtnationale“ Partei dar, die den verschiedenen politisch aktiven Strömungen und weltanschaulichen Gruppen Raum gab. Zum Verständnis ihres Platzes und ihrer Aufgabe in der politischen und gesellschaftlichen Entwicklung wendet die Abhandlung nicht nur den einzelnen Interessengruppierungen innerhalb der Partei Aufmerksamkeit zu, die den Keim späterer Parteien bildeten, sondern auch in gewissem Maße ihrer Beziehung zur Partei der mährischen konservativen Großgrundbesitzer und zur Schwesterpartei, der Nationalpartei in Böhmen. Ein Exkurs am Ende des Kapitels gibt eine Grundcharakteristik der Parteien der Großgrundbesitzer und ihrer Funktion im politischen Leben Mährens.

Der folgende Teil der Abhandlung analysiert die Bildung der einzelnen tschechischen Parteien nach dem Jahre 1890, als sich auf der politischen Ebene die Folgen der Teilnahme der tschechischen Gesellschaft am Prozeß der Modernisierung in Form einer deutlichen politischen Differenzierung äußerten. Ihren Höhepunkt erreichte diese in Mähren in der Zeit der Wahlreformen 1905–1907, als sich die Schleusen für ein modernes politisches Leben voll öffneten, das schon wesentlich durch die Rivalität der einzelnen politischen Lager und durch die Parteien bestimmt war, die eine Massenbasis anstrebten.

Während das dritte Kapitel den Parteien des national-bürgerlichen Lagers vorbehalten ist, das bedeutet der Entwicklung der Nationalpartei, der Fortschrittlichen Volkspartei, der Fortschrittspartei, der Gewerbestartei und der Bullnschen Volkspartei, die ihrem allgemeinen Profil nach dem ursprünglichen Charakter der tschechischen nationalen Bewegung in Mähren am nächsten standen, befaßt sich das vierte Kapitel mit dem Ursprung und der Etablierung der Parteien des katholischen, des sozialdemokratischen, des agrarischen und des national-sozialen Lagers. Die Behandlung

der einzelnen Parteien zielt darauf ab, alle wichtigen organisatorischen, programmatischen und sozialen Aspekte ihrer Entwicklung, Veränderung und Stellung im politischen Spektrum des Landes von ihren Anfängen in Gestalt von Fraktionen und Bewegungen bis zu ihrem Übergang zu modernen politischen Parteien vor dem Jahr 1914 zu erfassen.

Das fünfte Kapitel gibt eine allgemeine typologische Charakteristik der Parteien und Lager in Mähren unter Berücksichtigung ihrer Umwandlung von Honoratioren- zu Massenparteien und ihrer gesamten Modernisierung. Es beschreibt die inneren strukturellen Veränderungen der Parteien, ihre Tendenz zur Bürokratisierung und Professionalisierung, zum Aufbau von Massenorganisationen und zur Durchdringung auch der nichtpolitischen Sphären. Die Behandlung der Ursachen und Abläufe der politischen Differenzierung und der Entwicklung der einzelnen Parteien wird hier von einem typologischen Zugang abgelöst, der sich um die Erfassung des gesamten Systems der tschechischen Parteien bemüht. Entscheidend dabei waren nicht die Programme, die Koalitionsbeziehungen und das Eingehen eines politischen Bündnisses, sondern das spezifische, innere sozialpsychologische und subkulturelle Umfeld (das sozial-moralische Milieu), mit dem die einzelnen Parteien in die jeweiligen politischen Lager hineinwuchsen. Der Exkurs am Ende des Buches, der einen Überblick über die deutschen Parteien und ihre politischen Lager in Mähren gibt und sie mit den tschechischen Parteien und Lagern vergleicht, weist daraufhin, daß die weitere Erforschung der politischen Parteien die notwendige Klärung der Entwicklung der deutschen politischen Parteien zur Voraussetzung hat, deren Erforschung in der Geschichtswissenschaft immer noch ein Desiderat ist.

Insgesamt wird in der Arbeit die These vertreten, daß auch für die politischen Parteien in Mähren ähnlich wie für die Parteien im gesamten Cisleithanien einige allgemeine Entwicklungstendenzen festzustellen sind. Die Parteien bildeten sich primär auf nationaler Grundlage, wohingegen weltanschauliche (konfessionelle) und soziale Aspekte und Interessenunterschiede zwischen Stadt und Land im Vergleich zu den nationalen Faktoren erst später eine wichtige Rolle spielten. Auch in Mähren bildeten sich schrittenweise einige parallele Subkulturen heraus, und es kam zu einem enormen Eindringen der Parteien in die nichtpolitischen Sphären des öffentlichen und privaten Lebens, was die Versäulungsstruktur der Gesellschaft zur Folge hatte. Die Erweiterung des Wahlrechts beschleunigte die Modernisierung der Organisationsstruktur der mährischen Parteien. Es ging dabei nicht nur um den Übergang von einem Vertrauensmänner-Organisationssystem zu einem System der Ortsorganisationen, um die Annahme fester Organisationsstatuten und Programme durch die einzelnen Parteien, die Abhaltung regelmäßiger Parteitage und den Aufbau eines Netzes der verschiedensten nicht-politischen Interessenorganisationen, sondern auch um die Herausbildung eines Parteiapparates, die Einführung von fester Mitgliedschaft und von Mitgliedsbeiträgen und überhaupt um die Versuche, für die jeweilige Partei dauerhaft Finanzquellen sicherzustellen. Die Errichtung einer eigenen Infrastruktur von nicht-politischen Interessenorganisationen und die Ausweitung der Aktivitäten führte in den letzten zehn Jahren vor dem Ersten Weltkrieg im Falle der mährischen Parteien zu einer erheblichen Verdichtung des Geflechts von Bindungen, mit denen jeder einzelne schrittweise mit einem bestimmten politischen Lager verknüpft wurde.

Die regionalen Unterschiede in der politischen Partizipation der einzelnen Gruppen der Bevölkerung, die durch die Einführung des Kurien-, Zensus- und Mehrheitswahlsystems unter verschiedenenartigen nationalen und sozialen Verhältnissen in den einzelnen Ländern der Monarchie bedingt waren, mußten sich freilich bei aller Gemeinsamkeit mit den politischen Verhältnissen in Böhmen auch in bestimmten Besonderheiten des politischen Parteiwesens in Mähren zeigen. Auch wenn sich in Mähren ähnlich wie in Böhmen fünf politische Lager bildeten und einige mährische Parteien (die Sozialdemokratie, die National-soziale und die Agrarpartei) zu Landesorganisationen der gesamttschechischen Parteien wurden, so unterschieden sich doch in einem gewissen Maßen die innere Zusammensetzung der Parteien sowie auch der politischen Lager und ihre jeweilige Machtstellung in beiden Ländern. Die Unterschiede kann man in drei Punkten zusammenfassen:

1. Während in Böhmen die Schlüsselfase Zeit der politischen Differenzierung die zweite Hälfte der 90er Jahre war, verlief dieser Prozeß in Mähren in mehreren Wellen, wobei die Zeit um 1905–1907 entscheidend war. Die Gründe für die Phasenverschiebung und die unterschiedliche

Intensität und Konsequenz der politischen Differenzierung in Mähren lagen in der anderen sozialen und nationalen Struktur der Bevölkerung in Böhmen und in Mähren, die sich in der spezifischen Konstellation und in verschiedenen Positionen der tschechischen und der deutschen politischen Kräfte widerspiegelte. In Böhmen konnte sich angesichts der tschechischen Landtagsmehrheit und der größeren territorialen Geschlossenheit der tschechischen und der deutschen Siedlungsgebiete das System der tschechischen Parteien insgesamt unabhängig entwickeln, in Mähren dagegen wurde die politische Differenzierung der tschechischen Bevölkerung bis zum Mährischen Ausgleich von 1905 dadurch gebremst, daß man auf die Erfolgsaussichten tschechischer Kandidaturen in national gemischten Wahlkreisen Rücksicht nehmen mußte und angesichts der deutschen Landtagsmehrheit gezwungen war, die Einheit zu wahren.

2. Das System der tschechischen Parteien in Mähren, das im Jahr 1907 durch acht, im Jahre 1914 durch zehn Parteien gebildet wurde, teilte freilich ähnlich wie in Böhmen ohne Rücksicht auf Koalitionsinteressen und Tagespolitik der einzelnen Parteien auf insgesamt fünf politischen Lager auf, die alle über ihre eigene politische Subkultur verfügten. Im Unterschied zu Böhmen allerdings waren in diesem Parteiensystem nicht nur weniger Parteien als in Böhmen vertreten (es fehlten hier Parteien wie die Radikal-Fortschrittliche Partei, die Radikal-Staatsrechtliche Partei, die Tschechische Fortschrittspartei (Realisten) und einige katholische Gruppierungen), sondern die einzelnen Parteien und politischen Lager nahmen in ihm unterschiedliche Position und Rollen ein. Ein grundlegender Unterschied bestand schon in der anderen Stellung des national-bürgerlichen Lagers und des katholischen Lagers in beiden Ländern, was sich im größeren Gewicht und in der Geschlossenheit des katholischen Lagers in Mähren zeigte und andererseits in dessen Zersplitterung und Machtlosigkeit in Böhmen, umgekehrt in der kleineren Anhängerzahl und Macht der national-bürgerlichen Parteien in Mähren im Vergleich zu Böhmen. Außer der traditionell intensiveren Religiosität in Mähren spielte dabei der Antagonismus von Stadt und Land, der hier durch nationale Faktoren verstärkt wurde, eine bedeutende Rolle. Über die Zusammensetzung der tschechischen politischen Vertretung in Mähren wurde nämlich hauptsächlich in der Landgemeindekurie entschieden, aus der sich zwei Drittel der tschechischen Landtagsabgeordneten rekrutierten, so daß das Gewicht der liberaler orientierten städtischen Wählerschaft im Vergleich zu Böhmen sehr viel geringer war. Nach dem Aufschwung der Massenparteien galten diese Unterschiede in der Konstellation der politischen Kräfte in Mähren und in Böhmen auch für die übrigen politischen Lager. In Böhmen wurden nach den Reichsratswahlen 1911 die Sozialdemokraten mit 36% und die Agrarier mit 26% der Stimmen die stärksten Gruppierungen, nach ihnen folgten mit einigen Abstand die National-Sozialen und die Parteien des national-bürgerlichen und des katholischen Lagers (jeweils zwischen 12–13%). In Mähren hingegen erreichten die katholischen Parteien ungefähr einen solchen Stimmenanteil, wie ihn sich in Böhmen die Sozialdemokraten erkämpft hatten (37%), und soviel wie die böhmischen Agrarier bekamen die Sozialdemokraten Mährens (26%). Die mährischen Agrarier erreichten 19%, die Parteien des national-bürgerlichen Lagers etwa 12% und die National-Sozialen 2,5% der Stimmen. Ursachen für diese quantitativen Unterschiede lagen in dem anderen sozialen Umfeld der Parteien in Böhmen und in Mähren und in der sich daraus ergebenden unterschiedlichen Machtkonstellation. Während in Böhmen die Mehrheit der Stimmen (61%) die typisch städtischen Parteien erzielten (Sozialdemokraten, National-Soziale und die national-bürgerlichen Parteien), vereinigten in Mähren dagegen die vorwiegend ländlichen Parteien (agrarische und katholische) 56% der Stimmen auf sich.

3. Als Folge dieser Differenzen bildeten sich in beiden Ländern auch die Gesamtorientierung und die Koalitionsbündnisse der einzelnen Parteien und politischen Lager unterschiedlich heraus. Die hauptsächliche Grenzlinie verlief in Böhmen, trotz aller anderen bestehenden Gegensätze, zwischen der Sozialdemokratie und den übrigen Lagern, während sich in Mähren diese Polarisierung zugunsten des Gegensatzes zwischen katholischen und nicht-katholischen Parteien abschwächte. Das gemeinsame Auftreten der Fortschrittlichen Volkspartei, der Agrarpartei und der autonomistischen Sozialdemokratie nach dem Jahre 1911 war nicht nur das Ergebnis eines Zweck-Wahlbündnisses der Schwächeren gegen den Stärkeren — in Böhmen gegen die Sozialdemokratie, in Mähren gegen die Katholiken —, sondern resultierte aus tieferen Entwicklungstendenzen. Das national motivierte Interesse an einem Wechsel der bestehenden Verhältnisse zeigte sich in der

Akzentuierung der Idee der Fortschrittlichkeit und in der Zurückweisung des Konservatismus, was sich beides hauptsächlich gegen den politischen Katholizismus richtete. Die Konfrontation mit ihm fand nicht nur zwischen den einzelnen Parteien und Lagern statt, sondern ging quer durch diese. Innerhalb der Parteien kam es in dieser Hinsicht zu inneren Krisen und zu Kämpfen zwischen dem fortschrittlichen (radikalen) und dem konservativen (gemäßigten) Flügel um die Gesamtorientierung der Partei. Ihr Ergebnis war innerhalb der entscheidenden nicht-katholischen Parteien die schrittweise Isolation und Separierung der Kräfte, die kein gemeinsames Auftreten auf antiklerikaler Grundlage wollten.

Als Folge dieser Verschiebung vergrößerten sich die Differenzen zwischen den mährischen Parteien und ihren Schwesterparteien in Böhmen: die Fortschrittliche Volkspartei, die außer den ursprünglichen mährischen Jungtschechen auch die mährischen Radikal-Fortschrittler und Realisten integriert hatte, war im Gegensatz zur jungtschechischen Partei eher zu sozialen Reformen geneigt und war politisch radikaler, die mährische Agrarpartei im Vergleich mit der Agrarpartei in Böhmen demokratischer, die autonomistische Sozialdemokratie in Mähren mit Rücksicht auf die Stärke der Zentralisten opportunistischer als die Partei in Böhmen. Die National-Soziale Partei in Mähren hingegen war dadurch, daß für sie durch die Nationalisierung der Sozialdemokratie der Spielraum enger wurde, im Vergleich mit der Situation in Böhmen erheblich schwächer und von der Schwesterpartei im Königreich bedeutend abhängiger als andere mährische Parteiorganisationen.

Diese Unterschiede zwischen den tschechischen Parteien in Mähren und in Böhmen waren jedoch nicht strukturellen Charakters, die organische Verbindung beider Parteisysteme zeigte sich vielmehr auch darin, daß sich die Führer der stärksten mährischen politischen Lager — der Christlichsoziale J. Šrámek, der Sozialdemokrat V. Tusar und der Agrarier F. Staněk — schon vor dem Jahre 1918 und auch später in der Ersten Republik als Parteiführer durchsetzen konnten, selbst im gesamtstaatlichen Maßstab.

Übersetzt von Birgit Schiehle

REJSTŘÍK OSOB

- Abel, Wilhelm, 247, 322
Ableitinger, Alfred, 304
Ackerl, Isabela, 304, 312, 313
Adamczik, Franz, 53
Adamčík, Stanislav, 304
Adámek, Jiří, 304
Adámek, Karel, 17, 18, 42, 46, 55, 56,
59, 117, 194, 285, 286, 299, 304
Adamíra, František, 210, 214, 215, 217,
218, 220, 292
Albert, Eduard, 191, 304
Albertin, Lothar, 306
Albrecht, Hugo, 281
Albrecht, Karel, 123, 124, 127, 137, 145
Allmayer-Beck, Johann Christoph, 304
Alter, Peter, 304
Altman, Karel, 304
Ambros, Julius, 86, 94
Anděl, Karel, 143
Ardelt, Rudolf G., 304
Aretin, Karl Otmar, 64, 325
Argus, (=pseudonym), 14, 286
Auersperg, Adolf, 59
Babička, Jaroslav, 147
Badeni Kazimir, 13, 77, 81, 130, 198,
299, 302, 312, 332
Bader, Erwin, 304
Baerenreither, Joseph Maria, 18, 20, 285
Bach, Alexander, 16, 299
Bachmann, Adolf, 304
Bachmann, Harald, 272, 304
Bachstein, Martin K., 305
Bakala, Jaroslav, 174, 276, 305
Balcar, František, 17, 30, 209, 210, 220,
299
Bartelemus, Robert, 90
Bartoča, Josef, 32, 305
Bartoniček, 221
Barvič, František, 99, 100, 112
Batovec, F., 19, 338
Bauer, František S., 74, 162, 164, 166
Bauer, Otto (podnikatel), 48
Bauer, Otto (soc. demokrat), 276, 287,
326
Bébarová, Helena, 15, 37, 271, 305
Beck, Josef, 31
Beck, Max Wladimir, 119, 304
Bechyně, Rudolf, 199, 216, 221, 235,
237, 263, 267, 299
Benedikt, Heinrich, 12, 336
Beneš, Eduard, 13, 305
Beneš, František, 93, 97
Beneš, Zdeněk, 313, 335
Belcredi, Egbert, 6, 16, 17, 18, 36, 37,
41, 42, 48, 53–55, 57, 58, 61, 64–
68, 70–76, 79, 80, 86, 91, 162,
164, 238, 286, 299, 302, 320, 325,
327, 335, 349
Belcredi, Ludvík, 158
Belrupt, Gustav, 67
Bělohávek, Miloslav, 26, 46, 305
Beránek, Jan, 305
Beránková, Milena, 305
Berding, Helmuth, 308
Bergsträsser, Ludwig, 12, 305
Berchtold, Klaus, 12, 249, 299, 305
Berchtold, Siegmund, 18, 69, 75, 285
Berkov, P. V., 309
Bernatzik, Edmund, 338
Berner, Alfred, 216, 273, 305
Berner, Arnošt, 185
Best, Heinrich, 305
Beust, Friedrich Ferdinand, 68
Bezděk, Bedřich, 287
Bibl, Viktor, 305
Bienerth Richard, 95
Bílý, František, 306, 333
Bílý, Jan E., 39
Binder, Harald, 306
Blabolil, Antonín, 15, 40, 161, 171, 172,
173, 306
Blaschke, Franz, 306
Bloudek, Eduard, 35
Boček, Jaromír, 16, 64, 66, 299
Boháč, Antonín, 25, 306

- Bohdan, František, 137
 Bohmann, Alfred, 25, 306
 Boldt, Hans, 306
 Bolečková, Blažena, 306
 Borodovčák, Viktor, 306
 Borský, Lev, 299
 Borůvka, Jan, 147
 Bosl, Karl, 14, 41, 161, 305, 306, 307,
 314, 315, 317, 320, 322, 328, 329,
 331
 Brablecová, Eva, 178, 179, 181, 182,
 186, 276, 306
 Bradley, J. F. N., 306
 Bráf, Albin, 35, 58, 287, 299, 306
 Brandes, Detlef, 306, 321
 Brandl, Vincenc, 37, 38, 54, 306, 326
 Brandt, Hartwig, 306
 Braß, Hermann, 272, 281, 287
 Brauner, Wilhelm, 7, 306, 307
 Brázdil, Viktorin, 31
 Bretholz, Bertold, 61, 69, 307
 Brix, Emil, 307
 Brock, Peter, 328, 332, 337
 Brodessa, Slavomír, 110, 307
 Bruckmüller, Ernst, 26, 45, 47, 48, 253,
 274, 307, 323, 325, 332
 Brückner, Hermann, 307
 Brügel, Ludwig, 177, 276, 307
 Brügel, Johann Wolfgang, 276, 307
 Brumovský, Vavřín, 19, 339, 340
 Brunner, Georg, 307
 Brunner, Otto, 339
 Bubela, Karel, 88, 90, 93, 94, 97
 Budig, Franz, 276
 Budínský, Jaroslav, 14, 16, 122, 123,
 126, 127, 129, 299
 Bulín, Hynek, 11, 16, 18, 20, 96, 97,
 106, 107, 110, 119, 126, 128, 129,
 130, 131, 151–157, 159, 221, 227,
 228, 231–233, 236, 237, 240, 248,
 250, 252, 254, 257, 285, 299, 324
 Burešová, Zdena, 178, 307
 Burian, Adolf, 176
 Burian, Edmund, 287
 Burschofsky, Ferdinand, 273, 274, 299
 Butvin, Jozef, 10, 313
 Campbell, August, 9, 331
 Campbell, F. Gregory, 307
 Cejnek, Theodor, 93, 143, 234, 287
 Cejpek, Josef, 166
 Cekl, Jan, 17, 141, 146, 147, 149, 150,
 229, 237, 299, 302, 307
 César, Jaroslav, 307
 Cibulka, Pavel, 55, 59, 307
 Ciller, Alois, 274, 307
 Cinek, František, 39, 161, 171, 307, 308
 Cingr, Petr, 185, 189, 304
 Člám-Martinič, Jindřich, 53, 54, 55, 57,
 58, 59, 67, 71
 Conze, Werner, 247, 308, 314, 339
 Crampton, R. J., 10, 320
 Czedik, Alois, 308
 Czech, Ludwig, 185
 Čapek, Jan, 106, 107, 131, 221
 Čarek, Emanuel, 308
 Čeppek, Ferdinand, 236
 Čermák, Emil, 85, 99, 100, 106
 Čermák, K., 154, 221
 Černoch, Josef, 42
 Černý, Bohumil, 307, 319, 328
 Černý, Jan M., 299
 Červinka, František, 308
 Červinková-Riegrová, Marie, 57
 Čížek, Antonín, 299
 Daněk, Antonín Mnohoslav, 197, 198
 Dalberg, Friedrich., 6, 72
 Darmopilová, Jolana, 308
 Demel, Benjamin, 48
 Demel, Jan Rudolf, 44, 45, 54, 191, 192,
 193, 329, 330, 337
 Denis, Ernest, 308
 Derka, František, 106, 107, 112, 131
 Deschka, Brigitte, 308
 Deutsch, Julius, 308
 Deym, Bedřich, 327
 Dohnal, Miloň, 175, 308
 Dolanský, Julius, 309
 Doležal, Jaromír, 302
 Doležal, Josef, 40, 165, 172, 308
 Donát, Josef, 90, 93
 Dorazil, Vl., 133
 Dostál, Ferdinand, 85, 99
 Dostál, Florian, 201
 Dostál-Lutinov, Karel, 161, 287
 Dostál, Vladimír, 205, 308
 Döcker, Ulrike, 26, 45, 307, 325

Drabek, Anna M., 308
 Drabke, Emil Karl, 300
 Drmolová, Iva, 308, 349
 Drož, Bedřich, 135
 Drtil, Artuš, 300
 Drtina, František, 288, 291
 Důbrava, František, 166
 Dubsy, Adolf, 78
 Dubsy, Emanuel, 66
 Dubsy, Quido, 66
 Duda, František, 74
 Dunk, Hermann W., 330
 Duverger, Maurice, 8, 308
 Dūwell, Kurt, 308
 Dvořáček, Jan, 31, 33
 Dvořák, Alois, 141
 Dvořák, Antonín, 90
 Dvořák, Jindřich, 30, 31, 36, 51, 64, 308
 Dvořák, Rudolf, 28, 308
 Dyčka, Miloš, 122, 123, 124, 126, 128,
 129, 130, 151, 152, 155, 309
 Dyk, Viktor, 17, 300, 336
 Eberhardt, Winfried, 337
 Ebner-Eschenbach, Marie, 25, 309
 Eder, Franz, 309
 Eim, Gustav, 18, 285, 299, 300, 302,
 326
 Eldersch, Mathias, 185, 277
 Elsnic, Josef, 209
 d'Elvert, Heinrich, 271, 279, 281
 d'Elvert, Christian, 271, 284, 287, 308
 Engel, Emanuel, 16, 18, 85, 99, 115, 285
 Engliš, Karel, 121, 124, 127, 155, 288,
 309, 319
 Erdödy, Gábor, 7, 12, 271, 306, 309,
 311, 314, 319
 Everke, Karl Friedrich, 309
 Fajfrlík, Karel, 127, 136
 Falta, Josef, 304
 Fanderlík, Josef, 36, 38, 41, 42, 49, 51,
 54, 57, 59, 72, 86, 87, 88, 89, 91,
 101, 288, 292, 295
 Faust, Jan, 143, 144
 Feyl, Otmar, 309
 Fiala, Petr, 15, 105, 110, 205, 234, 248,
 309
 Fiala, Vincenc, 150
 Fiedler, František, 288
 Fiedler, Wilfried, 309
 Fijalkowski, Jürgen, 9, 331
 Filip, Zdeněk, 184, 309
 Filipínský, Jan, 185, 238, 300
 Fill, H., 153
 Fischel, Alfred, 64, 271, 288, 300, 309
 Fischer, Erika, 25, 309
 Fischer, Richard, 14, 16, 18, 86, 94, 100,
 108, 121, 122, 123, 126, 127, 130,
 132, 135, 136, 152, 156, 279, 285,
 288, 300, 309
 Fiša, Pelegrin, 221
 Fišer, Zdeněk, 309
 Floryk, Ignác, 101
 Fojtík, Karel, 180, 309
 Folprecht, Josef, 300
 Fořt, Josef, 119, 288
 Foustka, Vilém, 36, 42, 98, 334
 Frait, Vojtěch, 244
 Franěk, 150
 Franěk, Otakar, 16, 182, 187, 188, 300,
 309, 310
 Franěk, Rudolf, 310
 Frankenberger, Otakar, 198, 200, 208,
 233, 234, 310
 Franz, Georg, 310
 Franz Joseph, 320, 338
 Franzl, Karel, 315
 Freimanová, Milena, 330
 Freisler, Wilhelm, 273, 288
 Freund, Fritz, 339
 Freundlich, Leo, 185
 Fricke, Dieter, 310
 Fritz, Leopold, 30
 Fröml, František, 310
 Fuchs, Albert, 12, 310
 Fürstenberg, Friedrich, 40, 67, 70, 73
 Fux, Hugo, 281, 288
 Gajanová, Alena, 333
 Galandauer, Jan, 10, 14, 177, 248, 310
 Gall, Lothar, 307, 310
 Galusek, Josef, 90
 Ganzwohl, František, 31
 Garver, Bruce M., 15, 310
 Gawrecki, Dan, 234, 272, 274, 310, 311
 Gillar, Wenzel, 346
 Giskra, Karl, 53, 271, 284
 Glaser, Ernst, 311

- Glassl, Horst, 15, 62, 77, 118, 311
 Glettler, Monika, 311
 Gold, Hugo, 311
 Goldmann, Emil, 311
 Gollwitzer, Heinz, 9, 82, 274, 311, 322, 336
 Gomperz, Julius, 50, 280, 300
 Görner, Josef, 311
 Gottas, Friedrich, 311
 Gracová, Blažena, 311
 Gregor, Vladimír, 180, 311
 Grégr, Eduard, 17, 18, 98, 100, 285, 299, 301, 304
 Grégr, Julius, 46, 98, 101, 302, 304, 313, 315
 Grégr, Prokop, 18, 285, 288
 Grobelný, Andělín, 175, 311, 312
 Groß, Gustav, 18, 20, 271, 279, 281, 284, 285
 Gruber, Josef, 288, 299
 Gruchała, Janusz, 312
 Gruntová, Jitka, 312
 Gudrich, Rudolf, 14, 234, 312
 Haas, Hans, 312
 Habrmann, Gustav, 300
 Hadler, Frank, 312
 Hájek, Vendelín, 209, 312
 Hajn, Alois, 13, 17, 136, 288, 299, 300
 Hajn, Antonín, 17, 288, 295, 300, 303
 Haltern, Utz, 312
 Hanisch, Ernst, 247, 312
 Hansel, Gertraud, 312
 Hansmann, Leopold, 301, 309
 Hantsch, Hugo, 312
 Hanuš, Ignác Jan, 30, 32, 33, 47
 Hanzal, Josef, 312
 Harna, Josef, 222, 312
 Harrington-Müller, Diethild, 12, 76, 271, 312
 Haselsteiner, Horst, 329
 Hatlák, Eman, 26, 312, 338
 Hatlák, Vladimír, 26, 300, 303, 312
 Haubner, Gertrude, 312
 Haupt, Heinz-Gerhard, 312
 Havlasová, Marie, 219, 312
 Havlík, Josef, 152, 156
 Havránek, Jan, 8, 10, 14, 15, 67, 82, 106, 114, 205, 259, 312, 313, 323, 329
 Heidler, Ferdinand, 48
 Heidler, Jan, 13, 28, 37, 38, 45, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 173, 207, 300, 313
 Heimann, Heinz-Dieter, 337
 Heimrich, Jan Nepomuk, 45, 84, 99
 Hein, Oskar, 288
 Heinold, Karl, 159
 Heinrich, Arnošt, 17, 300
 Heiss, Gernot, 313
 Heiss, Hans, 47, 253, 323, 332
 Hejnic, Antonín, 215, 216
 Hejret, Jan, 288
 Helcelet, Ctibor, 51, 69, 85, 88, 89, 241, 321
 Helcelet, Jan, 16, 18, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 42, 47, 51, 56, 57, 69, 285, 300, 301, 332
 Held, Joseph, 337
 Heller, Hermann, 50, 339
 Heller, Servác, 313
 Herben, Jan, 17, 300, 313
 Herstein, Johann Siegmund, 66
 Herma, Josef, 104
 Herman, Karel, 313
 Herold, Josef, 288, 289, 315
 Herz, Hugo, 313
 Heřmanský, Jiří, 187, 276, 314
 Heumos, Peter, 15, 314
 Hevera, Josef S., 315
 Heydušek, Otakar, 289
 Hingenau, Otto B., 64
 Hirth, Fritz, 287
 Hitler, Adolf, 309
 Hitchins, Keith, 326
 Hlavačka, Milan, 314
 Hlávka, Jan, 43, 47
 Hledíková, Zdeňka, 317
 Hložek, Jan, 339
 Hodáč, František X., 17, 108, 121, 122, 123, 124, 126, 232, 241, 289, 300
 Hofer, Josef, 161, 226, 257, 259, 289
 Hoffmann, Roland J., 15, 106, 314
 Hohenwart, Karl, 41, 57, 58, 59, 69, 275, 297
 Hoch, Josef, 44, 191, 192
 Hoch, Karel, 8, 315, 326
 Holeček, Josef, 315

Holl, Karl, 315, 332
 Hololík, Ludovít, 313
 Holubička, Alois, 143, 144
 Honzlík, Miroslav, 310
 Hopfen, Franz, 69, 78
 Hoppe, Bedřich, 42
 Horáček, Cyril, 299, 315
 Horská, Pavla, 315
 Hořica, Ignác, 289
 Hořínek, Vojtěch, 289
 Hosák, Ladislav, 315, 339
 Houba, Quido, 154, 155
 Houser, Jaroslav, 315
 Höbelt, Lothar, 12, 15, 62, 79, 80, 248,
 249, 271, 314
 Hrabě, Rudolf, 123
 Hrabík-Samal, Mary, 315
 Hrdlička, Rudolf, 88
 Hroch, Miroslav, 315
 Hromádko, Jiří, 13, 315
 Hron, Karl, 289
 Hruban, František, 231
 Hruban, Ivo, 315
 Hruban, Mofic, 16, 51, 96, 161, 163,
 164, 166, 168, 289, 300
 Hrubý, Karel, 40, 315
 Huber, Kurt A., 40, 41, 275, 315
 Hubka, Antonín, 295
 Hübl, Karl, 274, 305
 Hübschmann, Otakar, 213, 214, 300
 Hugelmann, Karl Gottfried, 31, 315, 336
 Hummelberger, Walter, 304, 312, 313
 Hybeš, Josef, 16, 185, 238, 300, 328
 Hýsek, Miloslav, 34, 36, 46, 300, 315
 Chalupný, Emanuel, 17, 301
 Charmatz, Richard, 315
 Chauer, Miroslav, 315
 Chéradame, André, 315
 Chiari, Karl, 272, 279, 284, 314
 Chlebowczyk, Józef, 316
 Chlubna, Josef, 316
 Chlum, Ludvík, 155
 Chlumecky, Peter, 18, 46, 53, 64, 65, 66,
 67, 285, 332
 Chlumecky, Johann, 6, 16, 18, 61, 66,
 69, 72, 73, 75, 77, 285, 307
 Chlumský, Jan, 31
 Choc, Václav, 13, 132, 158, 222, 289, 316
 Chodak, Szymon, 316
 Chýle, Václav, 304
 Chytil, Alois, 289, 339, 340
 Ibler, H., 316
 Illner, Josef, 174
 Indra, Theodor, 176
 Ivan, Franz, 323
 Izák, Jan, 42, 191
 Janák, Jan, 14, 26, 27, 34, 36, 37, 42,
 43, 44, 46, 51, 52, 56, 57, 78, 79,
 98, 174, 175, 316, 317, 329
 Janča, Jan, 135, 317
 Jančík, Josef, 39, 275, 317
 Janda, Arnold, 123, 127, 156
 Jandík, Stanislav, 17, 233, 301
 Janků, Bartoloměj, 42
 Januschka, Josef, 48, 346
 Jašek, Adolf, 16, 300
 Jášek, Josef, 191
 Jaworski, Rudolf, 15, 317
 Jędruszczak, Tadeusz, 317
 Jelen, Karel V., 42, 289
 Jenks, William A., 317
 Jeřábek, Dušan, 300
 Jesser, Franz, 301
 Jestřábek, Jan, 44, 45, 194, 309
 Jilík, Jiří, 317
 Jiroušek, Tomáš Josef, 39, 40, 161, 166,
 262, 289, 298, 317
 Jiřík, Karel, 186, 289, 317
 Jokl, Ferdinand, 135
 Joklík, František, 108, 289
 Jordán, František, 14, 15, 174, 175, 176,
 177, 178, 185, 301, 317
 Jozífek, O., 13, 289
 Juda, Karel, 245, 256, 287, 289
 Judson, Pieter M., 317
 Jung, Rudolf, 273, 274, 300
 Jura, František A., 179, 185, 188
 Kabelík, Jan, 16, 32, 33, 34, 35, 36, 39,
 47, 48, 53, 56, 57, 301, 317
 Kadlčák, Josef M., 164, 166, 169, 193,
 194
 Kadlec, Jaroslav, 161, 317
 Kadlec, Petr, 161, 165, 168, 171, 317
 Kaizl, Josef, 17, 115, 289, 292, 304, 337
 Kalabis, Eduard, 77, 135, 289
 Kalandra, Břetislav, 108, 135, 337

- Kalivoda, Günter, 67
 Kalus, Rudolf, 154
 Kameníček, František, 16, 18, 34, 35,
 38, 41, 48, 52, 53, 54, 56, 57, 58,
 59, 60, 68, 69, 85, 93, 301, 346
 Kammerhofer, Leopold, 271, 303, 317
 Kandus, T., 44
 Kaniak, Heinrich, 281
 Kann, Robert A., 6, 318
 Kapras, Jan, 13, 318
 Karas, Josef František, 218
 Karnet, Josef, 215, 218, 220
 Kárník, Zdeněk, 318
 Kárníková, Ludmila, 318
 Kaser, Karl, 12, 318
 Kaufmann, Fritz, 318
 Kazbunda, Karel, 318
 Kelbl, Jan, 90, 93, 94, 97
 Kindermann, Adolf, 306
 Klácel, František Matouš, 30, 33, 308
 Klátil, František, 318
 Klečák, Josef, 210, 220
 Klečáková, 214
 Klíčník, Arnold, 90, 143
 Klíma, Arnošt, 15, 64, 318
 Klín, T., 290
 Klofáč, Václav, 158, 218, 219, 220, 222,
 223, 302, 303, 310, 333
 Knauer, Oswald, 318
 Knechtl, Bohumír, 16, 237, 301
 Knirsch, Hans, 274, 301
 Knoll, Reinold, 12, 74, 275, 318
 Koberg, Fritz, 318
 Kobzík, Jakub, 164
 Kocián, Jan, 17, 301
 Kocích, Miroslav, 185, 318
 Kocinová, Marie, 318
 Kocka, Jürgen, 9, 47, 318, 319, 320, 336
 Kočí, Josef, 318
 Kočířová, Danuše, 318
 Kodedová, Oldřiška, 177, 178, 179, 183,
 184, 301, 319
 Koerber, Ernest, 304
 Kohn, Hans, 319
 Kohn, Theodor, 164, 245, 256, 338
 Kolář, E., 290
 Kolařík, Jaroslav, 319
 Kolejka, Josef, 14, 40, 42, 48, 56, 77,
 98, 118, 181, 187, 188, 301, 319
 Kolmer, Gustav, 19, 67, 69, 75, 270,
 319, 339
 Koloušek, Jan, 121, 122, 123, 124, 126
 Konečná, Ludmila, 214
 Konečný, Alois, 96, 127, 156, 219, 224,
 245, 252, 256, 265, 267
 Konečný, Zdeněk, 181, 301, 319
 Königsbrunn, Arthur, 41, 73
 Konrad, Helmut, 319
 Kornyšl, Eduard, 315
 Kořalka, Jiří, 6, 10, 14, 15, 25, 47, 48,
 114, 272, 313, 320, 326
 Kosch, Wilhelm, 301
 Kosmáková, Jaromíra, 75, 320
 Kosseleck, Reinhardt, 339
 Kostelník, Valentin, 47
 Kostrba-Skalický, Oswald, 320
 Kotrba, Viktor, 28, 320
 Koudela, Josef, 51, 85, 89, 90, 93, 120,
 128, 143, 158, 164, 166
 Koutecký, Jaroslav, 290
 Kovács, Elisabeth, 320
 Kovtun, Jiří, 301, 320
 Kovařík, František, 121, 123, 124, 290
 Kozánek, Jan, 30, 35, 37, 42, 44, 51, 54,
 302, 303
 Koželuha, František (křesť. sociál.), 17,
 40, 301
 Koželuha, František (pokrokář), 135
 Kožík, František, 36, 43, 337
 Kožíšek, Jiří, 226, 290
 Krahulec, Stanislav, 66, 320
 Kraicz, Jan B., 135
 Kramář, Karel, 13, 17, 18, 71, 104, 117,
 126, 151, 152, 157, 159, 196, 244,
 285, 290, 301, 302, 313, 315, 320–
 322, 337
 Krapka, Josef, 17, 178, 185, 187, 276,
 300, 301, 310, 314, 325, 336
 Krása, A., 290
 Krausová, Milena, 65, 66, 67, 68, 70,
 71, 320
 Kraváček, František, 15, 40, 44, 57, 161,
 165, 166, 168, 171, 191, 192, 195,
 206, 259, 320, 321
 Krejčí, Josef, 17, 302
 Kretší, Jindřich, 301

Krofta, Kamil, 321
 Krones, Franz, 290
 Kružík, Josef, 17, 302
 Křen, Jan, 10, 15, 321
 Kříž, Jan, 135, 295
 Kříž, Michal B., 42, 340
 Křížek, Jurij, 321
 Křížová, Jana, 321
 Kübeck, Max, 66
 Kubis, Adolf, 321
 Kuchler, Vilém, 143, 144
 Kubala, Ludvík, 191, 192, 193
 Kubíček, František J., 42, 46, 340
 Kubíček, Jaromír, 33, 34, 339
 Kubíček, Josef O., 14, 198, 200, 208,
 233, 234, 310
 Kubis, Adolf, 290
 Kublák, Jaromír, 193, 321
 Kubricht, Andrew Paul, 15, 321
 Kučera, Bohumil, 321
 Kučera, Karel, 58, 321
 Kučera, Martin, 321
 Kudela, Josef, 290
 Kudlich, Hans, 330
 Kulda, Beneš Method, 39
 Kulemann, Peter, 321
 Kulp, Vojtěch, 90, 93, 94, 95, 97, 163,
 309
 Kunz, Jaroslav, 301
 Künstler, Gustav, 321
 Kupka, Jan, 321
 Kural, Václav, 321
 Kürbisch, Friedrich G., 301
 Kusák, Alois, 99, 100
 Kusý, Antonín, 295
 Kusý, Wolfgang, 38, 42, 45, 51, 54, 59,
 73, 98
 Kutnar, František, 321
 Květ, R., 14, 290
 Kyncl, F., 150
 Lacina, Ladislav, 312, 321
 Lademacher, Horst, 330
 Lachnit, Jan, 31, 34, 36, 37
 Landshut, Siegfried, 308
 Lang, Helmut W., 323
 Langewiesche, Dieter, 9, 271, 314, 321
 Langner, Jan J., 13, 290, 301, 340
 Langr, František, 290
 Laube, Rudolf, 215, 218, 220, 235
 Laudon, Ernst, 69
 Lehký, Josef, 90
 Lehnbruch, Gerhard, 247, 322
 Lecher, Otto, 281
 Lemberg, Eugen, 322
 Lemberg, Hans, 6, 15, 82, 205, 259,
 274, 306, 317, 322, 337
 Lenk, Kurt, 5, 322, 334
 Lepař, František, 32
 Lepař, Zdeněk, 290
 Lepsius, M. Rainer, 247, 320
 Lesák, Vladimír, 175, 301, 322
 Leser, Norbert, 322
 Lev XIII., 83, 161, 164
 Liechtenstein, Alois, 74
 Link, Werner, 306
 Linz, Norbert, 274, 322, 348
 Lipčík, Stanislav, 86
 Lišková, Marie, 322
 Litsch, Karel, 306
 Lízal, František, 86, 101
 Loewenstein, Bedřich, 322
 Lorenz, Reinhold, 322
 Lorenz, Willy, 13, 322
 Lososová, Eva, 322
 Loth, Wilfried, 322
 Löw, Raimund, 322
 Lüdtge, Friedrich, 247, 322
 Luft, Robert, 10, 14, 15, 16, 62, 69, 70,
 72, 75, 76, 77, 79, 82, 118, 247,
 248, 249, 265, 323, 337
 Luger, Klaus, 323
 Lukan, Walter, 316
 Luksch, Johann, 272, 348
 Lunzer, Marianne, 323
 Lutz, Heinrich, 313, 320
 Macůrek, Josef, 323
 Machač, Ladislav, 295
 Machačová, Jana, 130, 174, 305, 311,
 323
 Machar, Josef Svatopluk, 17, 301
 Machilek, Franz, 323
 Machura, Jaroslav, 323
 Malík, Rudolf, 332
 Malif, Jiří, 8, 14, 15, 26, 29, 33, 36, 45,
 47, 48, 49, 50, 56, 58, 85, 86, 87,
 88, 90, 94, 95, 99, 101, 103, 104,

- 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 116–122, 124, 127, 129–135, 139–144, 151, 152, 197, 198, 199, 201, 206, 217, 227, 228, 231, 233, 244, 248, 250, 251, 271, 280, 281, 301, 323–325, 346, 347, 349
- Malif, Josef, 340
- Malý, Karel, 325
- Malý, Václav, 290
- Mandlerová, Jana, 325
- Manner, Hugo, 66, 78
- Marek, Jakub, 219
- Marek, Jaroslav, 301
- Marek, Pavel, 15, 103, 141, 142, 144, 146, 148–150, 210, 242, 325
- Marcha, Jaroslav, 16, 24, 199, 204, 205, 206, 207, 208, 213, 221, 226, 230, 231, 232, 236, 244, 267, 290, 291, 301
- Maršan, Robert, 325
- Martinek, Jutha, 77, 325
- Masák, Emanuel, 39, 161, 325
- Masaryk, Tomáš G., 13, 17, 18, 100, 101, 106, 113, 125, 130, 136, 151, 201, 219, 222, 233, 264, 291, 297, 300, 301, 302, 308, 310, 313, 314, 320–322, 324, 325, 327, 329, 331, 332, 333, 334, 337
- Máša, Jan, 90, 192, 195, 208, 302
- Matějček, Jiří, 311
- Mathon, František A., 34, 36, 37, 57
- Mathon, Placid Jan, 40
- Matoušová, Eliška, 325
- Mattuš, Karel, 59, 291, 302, 326
- Maur, Eduard, 313, 335
- Mazal, Jindřich, 150
- Mazalová, Pavla, 53, 61, 325
- Mazzuchelli, Johann, 66, 69
- Medek, Václav, 40, 161, 325
- Meier, H., 333
- Melichar, Jan, 30
- Melville, Ralph, 64, 325, 326
- Menger, Max, 271, 291, 292
- Mensdorf-Pouilly, Alfons, 66, 69
- Merta, Rudolf, 179, 185, 188, 189
- Mertl, Jan, 8, 13, 326, 336
- Metnitz, Gustav Adolf, 272, 326
- Mezník, Antonín, 31, 36, 38, 51, 53, 56, 64, 88, 89, 326, 339
- Mezník, Jaroslav, 326
- Michálek, Mořic, 16, 327, 330, 338
- Michels, Robert, 8, 232, 326
- Miko, Norbert, 326
- Mikšíček, Matěj, 30, 35
- Mikšíček, Petr, 35
- Mikulka, Jiří, 15, 210, 213, 214, 216, 218, 219, 220, 221, 326
- Mikyška, Alois, 86
- Mildschuh, Vilibald, 51
- Miller, Daniel E., 326
- Mittrowsky, Wladimir, 53, 57, 65, 66, 67, 68, 69
- Mixa, Vojtěch, 17, 300
- Milčoch, Rudolf, 17, 141, 145–151, 230, 231, 235, 238, 244, 257, 302
- Milčochová, Fanda, 302
- Močeva, Rolf K., 333
- Modráček, František, 292, 335
- Mohapl, Leopold, 127, 155
- Moissi, Petra, 316
- Molisch, Paul, 270, 326
- Mommsen, Hans, 114, 177, 187, 276, 304, 312, 313, 326
- Mommsen, Wolfgang J., 308
- Mommsen-Reindl, Margarete, 326
- Moravus, František, 90
- Mošner, František, 32
- Mrázek, Karel, 122, 123, 152
- Mühlwasser, Edmund, 174
- Muk, Jan, 326
- Müller, František, 93
- Müller-Luckner, Elisabeth, 9
- Myška, Milan, 302, 326
- Najman, František, 143
- Najman, Josef V., 149
- Napp, František Cyril, 338
- Naske, Alois, 141, 292
- Nautz, Jürgen, 62, 314
- Navrátil, Bohumil, 326
- Navrátil, Michael, 17, 19, 72, 143, 297, 302, 326, 338, 339, 349
- Neck, Rudolf, 304, 312, 313, 327
- Nečas, Ctibor, 18, 302, 327
- Nejedlý, Zdeněk, 327
- Neklan, Alexander, 292
- Nesvadbk, František Ladislav, 36, 43, 327

- Nešpor, Václav, 327
 Netolický-Němec, Antonín, 300
 Neudorfl, Marie L., 15, 327
 Neumann, Franz, 5, 322, 324
 Neumüller, Michael, 331
 Neunteufel, Ferdinand, 276
 Neuwall, Leopold, 63
 Neuwirth, Vladimír, 327
 Nevřiva, Osvald, 176, 327
 Něnaševa, Zoja Sergejevna, 327
 Nießner, Wilhelm, 185, 277
 Nimpsch, Karl, 67
 Nipperdey, Hans Carl, 9, 327
 Nipperdey, Thomas, 9, 12, 327
 Nittner, Ernst, 327
 Nostic-Rieneck, Albert, 71
 Novák, František, 145, 302
 Novotný, Alois, 150
 Novotný, Gustav, 327
 Novotný, Jan (historik), 27, 32, 327
 Novotný, Jan (kněz), 74
 Novotný, Karel, 300, 302
 Obermann, Karl, 327
 Oberwinder, Heinrich, 174
 Obrtel, František, 44, 45, 85, 90, 99,
 192, 193, 195, 199, 200, 235, 260,
 302, 327
 Očadlík, Josef, 18, 136, 137, 286
 Očadlík, Mirko, 18, 286
 Odložilík, Otakar, 302
 Odraz, V. (=Vahalík, František), 106
 Ohéral, Jan, 6, 31, 32, 33, 48, 292, 334
 Okáč, Antonín, 6, 15, 16, 18, 23, 28, 54,
 55, 57, 64, 65, 66, 71, 72, 73, 74,
 75, 76, 78, 79, 87, 91, 162, 164,
 286, 299, 302, 327
 Okleštěk, František, 105, 208, 340
 Opat, Jaroslav, 15, 327
 Otáhal, Milan, 15, 28, 51, 327, 328
 Otáhal, Tomáš, 231
 Otáhalová, Libuše, 328
 Otcovský, Ivan, 328
 Otruba, Gustav, 328
 Ottlová, Marta, 330
 Otto, Karel, 30, 328
 Oulehle, František, 328
 Outrata, Vojtěch, 301
 Pacák, Bedřich, 117, 119, 292
 Pacher, Raphael, 272, 305
 Pakosta, Oldřich, 312
 Palacký, František, 43, 56, 58, 70, 71,
 310, 316, 321, 322, 335, 337
 Palecek, Anthony, 328
 Pálkovský, Edmund, 86
 Pallavicini, Alfons, 52, 72
 Palliardi, Jaroslav, 135
 Pánek, Jaroslav, 313, 335
 Parish, Oskar, 302
 Pastyřík, Josef, 17, 123, 148, 156, 301,
 302
 Pater, Josef, 200, 201
 Pavlíček, Jaromír, 181, 186, 328
 Pavlík, Josef, 180
 Pavlík, František, 219
 Pecl, Ondřej, 45, 84
 Pech, Stanley Z., 12, 15, 328
 Pecháček, Jaroslav, 328
 Pejskar, Jožka, 328
 Penížek, Josef, 300, 302
 Perek, Václav, 77, 103, 119, 126, 152,
 201, 232, 241, 257, 285, 292, 302
 Peremská, Ivana, 271, 328
 Pernes, Jiří, 15, 43, 76, 84, 85, 86, 87,
 88, 89, 90, 99, 100, 102, 104, 106,
 110, 111, 162, 164, 196, 328, 329
 Peroutka, Bohumil, 329
 Peša, Václav, 175, 302, 329
 Petrář, Josef, 82, 205, 259, 313, 329,
 335
 Pfeiffer, Friedrich, 174, 316
 Pfersche, Emil, 329
 Pfitzner, Josef, 63, 329
 Pichl, Eduard, 18, 20, 272, 285, 329
 Pichl, Jiří, 290, 302
 Plačková, Magda, 28, 329
 Plaschka, Richard Georg, 306, 329
 Plechová, Marta, 65, 329
 Plener, Ernst, 303
 Pluhař, Ladislav, 127, 156, 217, 221,
 293
 Podaný, Richard, 329
 Podivinský, Tomáš, 44
 Podrimavský, Milan, 329
 Podstufka, Josef, 161, 166, 168, 172,
 329
 Pokluda, Zdeněk, 329

- Pokorný, Anton, 185
 Pokorný, Jiří, 329
 Policar, Karel, 133
 Popelka, Augustin, 103
 Porupka, Miloš, 161, 164, 165, 329
 Pospěch, Pavel, 15, 45, 193, 194, 195,
 196, 198, 199, 201, 202, 203, 204,
 208, 329, 330
 Pospíšil, Jan, 45, 84
 Pospíšil, Josef (kanovník), 74, 164
 Pospíšil, Josef (obuvník), 150
 Povondra, Vilém, 143, 145, 293
 Prášek, Karel, 200, 335
 Pražák, Alois, 16, 18, 28, 31, 32, 34, 35,
 36, 37, 38, 41, 44, 51, 52, 53, 54,
 56, 57, 58, 59, 60, 67, 68, 69, 84,
 85, 86, 89, 90, 91, 98, 101, 104,
 162, 174, 241, 285, 301
 Pražák, Otakar, 18, 51, 88, 89, 90, 93–
 97, 120, 151, 153, 155, 156, 157,
 285
 Prečan, Vilém, 28
 Preidel, Helmut, 330
 Preiss, Jaroslav, 293, 303
 Prinz, Friedrich, 330
 Procházka, Johann F., 339
 Procházka, Matěj, 39, 40, 293
 Procházka, Miloslav, 147
 Procházková, Miloslava, 41, 65, 72, 330
 Prokeš, Jan, 185, 238, 293
 Prokeš, Jaroslav, 330
 Promber, Adolf, 271, 281
 Proskowetz, Emanuel, 48
 Průdek, František V., 36, 42
 Przi Bram, Ludwig, 303
 Příklad, Ondřej, 17, 18, 103, 120, 152,
 154, 156, 217, 242, 285, 294, 302,
 303
 Přindiš, Vilém, 199, 202
 Příza, Karel, 47
 Puhle, Hans-Jürgen, 330
 Pulzer, Peter G. J., 330
 Pürer, Heinz, 323
 Purkyně, Jan Evangelista, 324
 Purš, Jaroslav, 330
 Pynsent, Robert B., 308
 Radimský, Jiří, 30, 35, 37, 52, 174, 175,
 176, 303, 316, 330
 Rajhradský, František (=Žampach, F.
 M.), 77, 163
 Ránki, György, 306
 Rašín, Alois, 315, 321
 Raška, Adolf, 346
 Rašková, Monika, 123
 Rauch, Gerhard, 275, 330
 Rauscher, František, 86, 294
 Reden-Dohna, Arnold, 326
 Reich, Eduard, 16, 192, 302, 330
 Reichstädter, František Rostislav, 111,
 116, 154, 210, 216, 217, 267
 Reichstädtrová, 214
 Reiman, Michal, 330
 Reindl, Dominik, 90
 Reinfeld, Barbara, 330
 Reiß, Karl, 306
 Renner, Heinz, 330
 Renner, Karl, 277, 319, 326
 Rieger, Bohuš, 297
 Rieger, Eduard, 179, 185, 187
 Rieger, František Ladislav, 17, 37, 38,
 53, 54, 56, 57, 58, 59, 101, 300,
 313, 321, 328, 331
 Riegrová-Červinková, Marie, 57
 Righart, Hans, 247, 275, 330
 Richter, Karl, 13, 315
 Ripp, Antonín, 166
 Ritter, Gerhard A., 6, 9, 12, 247, 327,
 331
 Ritter, Hary, 331
 Roebke-Berens, Ruth D., 331
 Rogger, Hans, 337
 Rohe, Karl, 247, 331
 Rohrer, Rudolf M., 271, 281, 321
 Rokkan, Stein, 9, 306, 331
 Rolsberg, Karel, 234
 Rosdolsky, Roman, 331
 Rosol, E. K., 294
 Rozehnal, Bedřich, 30, 42
 Rozkošný, Jan, 45, 88, 89, 90, 92, 94,
 95, 105, 125, 163, 192, 194, 195,
 197, 198, 199, 201, 202, 203, 204,
 208, 302
 Rudiš, Jan B., 43, 47
 Ruml, Helmut, 312, 320
 Rutkowski, Ernst, 16, 76, 77, 299
 Růžička, Josef, 143

Říha, Oldřich, 331
 Sáblík, Karel, 202
 Sajdl, Josef, 302
 Sak, Robert, 331
 Salm-Reifferscheid, Hugo, 64, 65, 66,
 67, 70, 72, 73, 79, 327
 Sedláček, Jan, 93, 164
 Sehnal, Augustin, 210, 216, 217, 218,
 221
 Seibt, Ferdinand, 6, 16, 40, 161, 308,
 314, 315, 317, 320, 322, 323, 325,
 331, 333, 337
 Seidel, Anton, 348
 Seidl, Jaroslav, 135, 221, 295
 Seifert, Josef, 136
 Seichert, Ignác, 86
 Seilern, Carl, 72, 75
 Seilern, František Karel, 349
 Sekanina, František, 338
 Seliger, Josef, 338
 Serenyi, Alois, 18, 66, 68, 73, 285
 Serenyi, Gábor (Gabriel), 53, 68
 Serenyi, Otto, 18, 72, 73, 74, 129, 157,
 163, 238, 285,
 Severa, J., 176
 Schaffgotsche, Anton Ernst, 40, 70, 73
 Schaffgotsche, Josef, 65
 Schäffle, Albert Ebrhard Friedrich, 303
 Schambeck, Herbert, 7, 305, 306, 307,
 314, 331
 Scharf, Claus, 64, 325
 Scheiber, R., 330
 Scheue, Andreas, 174
 Schieder, Theodor, 331
 Schlitter, Hans, 295
 Schloßnickel, Hieronymus, 185
 Schmerling, Anton, 65, 326
 Schmid-Egger, Barbara, 161, 331
 Schmidt-Hartmann, Eva, 331
 Schmidt, J., 238
 Schneider, Josef, 88, 163
 Schönborn, Friedrich, 48, 72, 74, 76,
 346
 Schönborn, Adalbert, 72, 74
 Schönerer, Georg, 12, 272, 285, 293,
 295, 311, 329, 337
 Schorske, Carle, 331
 Schramm, Gottfried, 314
 Schramm, Wilhelm, 331
 Schröder, Wilhelm Heinz, 305
 Schulmeister, Otto, 336
 Schuster, Theodor, 332
 Schuster, Václav, 295
 Schütz, Hans, 275, 306, 331
 Sieghart, Rudolf, 332
 Siklós-Vincze, E., 332
 Simonides, Alois, 17, 210, 219, 220, 301
 Sís, František, 152
 Sís, Vladimír, 303
 Síssová, Miloslava, 303, 315
 Skene, Alfred (starší), 53, 69, 77, 93,
 271, 303
 Skilling, H. Gordon, 328, 332, 337
 Skopalík, František, 19, 44, 45, 104,
 192, 194, 304, 309, 327, 330, 332,
 340, 349
 Skrejšovský, Jan Stanislav, 58
 Skýpala, Otakar, 126, 136, 137, 152,
 154
 Sláma, František, 100, 120
 Slapnicka, Harry, 332
 Slapnicka, Helmut, 332
 Slavík, Jan, 295, 326
 Slezák, Lubomír, 332
 Smrček, Antonín (profesor), 120, 121,
 124, 315
 Smrček, Antonín (redaktor), 215
 Smýkal, Josef, 17, 303
 Sobek, František, 192, 332
 Sobolewski, Marek, 332
 Soffé, Emil, 46, 67, 332
 Somogyi, Éva, 332
 Sonntag, Kuneš, 16, 105, 125, 199, 200,
 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208,
 232, 235, 237, 238, 256, 261, 295,
 302, 303, 309
 Sosnosky, Theodor, 295
 Soukup, František, 17, 295
 Soušek, Josef, 332
 Spáčil, Jindřich, 30, 31, 332
 Spiegel, Ferdinand, 73, 75
 Spunda, Johann, 332
 Spurný, František, 175, 332
 Srb, Adolf, 13, 40, 53, 57, 67, 68, 69,
 70, 87, 93, 303, 332
 Srbecký, František, 45, 162, 194

- Stammer, Otto, 9, 331
 Stancl, Josef, 90, 93
 Staněk, František (ze Želetavy), 16, 96,
 125, 157, 158, 201, 202, 203, 204,
 206, 207, 208, 230, 232, 256, 258,
 261, 269, 289, 290, 301, 354
 Staněk, František (z Vítkovic), 136
 Staněk, Jan, 16, 301
 Starošík, Josef, 96, 105, 120, 125, 197,
 198, 199, 201, 202, 203, 204, 231,
 232, 261
 Stašek, Antal, 17
 Stašek, František, 303
 Steed, Henry Wickham, 303
 Steinbrecher, Bruno, 281
 Steiner, Herbert, 332
 Steininger, Rudolf, 9, 247, 332
 Steinitz, Wolfgang, 309
 Stekl, Hannes, 26, 45, 47, 253, 307, 323,
 325, 332
 Sternbach, Ferdinand, 67
 Sternberg, Vojtěch, 295, 296
 Stillfried, Rudolph, 73, 75
 Stojan, Antonín Cyril, 16, 92, 161, 164,
 166, 201, 244, 301, 307, 334, 336
 Stourzh, Gerald, 6, 332
 Stöss, Richard, 5, 12, 340
 Stránský, Adolf, 16, 17, 43, 83–85, 95,
 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103,
 106–108, 110, 112, 115, 117, 119–
 124, 126, 127, 129, 130, 151, 152,
 154–158, 226, 232, 233, 237, 238,
 241, 250, 257, 262, 279, 281, 289,
 290, 293, 296, 298, 300, 304
 Stránský, Jaroslav, 17, 244, 303
 Stratil, František, 51
 Strauß, Emil, 332, 333
 Stříbrný, Jiří, 209
 Stůna, František, 143
 Sturm, Eduard, 68, 271, 281, 284
 Sturm, Heribert, 339
 Stürgkh, Karl, 129
 Suchánek, František, 122
 Suchodolski, B., 309
 Suppan, Arnold, 329, 333
 Sušil, František, 38, 39, 304, 336
 Sutter, Berthold, 76, 333
 Světlík, František, 40, 161, 165, 172, 296
 Svoboda, František, 179, 185
 Svoboda, Václav, 333
 Svozil, Josef, st., 45, 86, 93, 105, 163,
 194, 198, 199, 201, 348
 Svozil, Josef, ml., 108, 136, 214, 296
 Swoboda, Grete, 333
 Sýkora, Josef, 166
 Syllaba, Theodor, 333
 Sylva-Taroucca, August, 67
 Sylva-Taroucca, Bedřich, 30, 39
 Sylva-Taroucca, Franz, 73
 Šádek, Vlastimil, 17, 300
 Šafařík, Josef, 333
 Šafr, Václav, 16, 111, 215, 217, 220,
 223, 296, 303
 Šamalík(-Skalský), Josef, 161, 164, 169,
 199, 260, 296, 303
 Šantrůček, Bohuslav, 219, 222, 299, 333
 Šelepa, František, 300
 Šembera, Alois Vojtěch, 30
 Šembera, Vratislav Kazimír, 48
 Šerý, František, 127, 138, 150, 231, 257
 Ševčík, Vincenc, 74, 84, 88, 129, 162,
 164, 166
 Šfleny, Václav, 16, 18, 42, 51, 88, 103,
 111, 120, 122, 123, 124, 143, 144,
 217, 235, 241, 244, 285, 296
 Šilinger, Tomáš, 16, 17, 94, 158, 161,
 164, 173, 302
 Šimeček, Zdeněk, 33, 34, 178, 333, 339
 Šindelář, Bedřich, 174, 333
 Škarda, Václav, 17, 296, 303, 315
 Šlesinger, Václav, 14, 16, 76, 84, 92, 94,
 96, 112, 151, 163, 210, 215, 217,
 218, 222, 235, 238, 244, 267, 296,
 303
 Šmeral, Bohumír, 296, 303, 310, 333,
 334, 335
 Šmídek, Karel, 303
 Šnaidr, Josef, 48
 Šolle, Zdeněk, 14, 176, 177, 178, 333
 Šouša, Jiří, 333
 Špaček, Josef, 120, 126, 152
 Špatný, Emil, 213, 303
 Špera, Alois M., 185, 297
 Špiritová, Alexandra, 55, 333
 Šrámek, Jan, 16, 17, 161, 166, 168, 269,
 289, 297, 300, 301, 304, 354

- Šrom, František Alois, 34, 38, 45, 51,
53, 56, 72, 85, 86, 88, 89, 90, 91
- Šromota, František, 34, 86, 88, 93, 94,
96, 97, 333
- Štaif, Jiří, 333
- Šťastný, Vladislav, 319, 334
- Štefán, Josef, 155
- Štěchovský, Bohuslav, 112
- Štelovský, Josef, 154
- Šujan, František, 334
- Šusta, Josef, 300
- Švec, Josef, 103
- Švehla, Antonín, 14, 198, 200, 202, 204,
205, 233, 234, 304, 308, 310, 326
- Šviha, Karel, 96, 218, 310
- Taaffe, Eduard, 38, 55, 59, 60, 75, 87,
98, 142, 162, 299, 307
- Tajovský, Miloš, 179, 334
- Tayrle, Rudolf, 244, 297
- Teltschik, W., 348
- Tersch, Emil, 78
- Těšík, Josef, 35
- Thomas, Trevor Vaughan, 334
- Thun, Franz, 13, 332
- Thun, Jaroslav, 75
- Tihelka, Adolf, 218
- Till, J., 17, 300
- Tilšer, František, 297
- Tittel, Ignaz, 340
- Tkadlík, Vojtěch, 334
- Tobolka, Zdeněk Václav, 13, 55, 71,
115, 117, 129, 159, 209, 289, 297,
304, 320, 334
- Tomášek, František, 185
- Tomek, Václav, 334
- Tomeš, Josef, 334
- Tomeš, Karel, 26, 334
- Tomsa, Bohuš, 334
- Torsvik, Per, 9, 331
- Trapl, Miloslav, 28, 32, 33, 175, 334
- Trapl, Miloš, 14, 15, 161, 208, 334, 335
- Traub, Hugo, 30, 31, 32, 33, 39, 41, 61,
64, 65, 67, 334, 335
- Trautmann, Günter, 315, 332
- Trautmansdorff, Ferdinand, 69
- Tropper, František, 90
- Třeštlík, František, 335
- Tuček, Josef, 42, 43, 86, 87, 88, 90, 92,
101, 103, 104
- Tůma, Jaroslav, 112
- Tůma, Karel, 304
- Türk, Karl, 297
- Tusar, Vlastimil, 156, 185, 187, 238,
269, 354
- Tvrdlík, Josef Jeroným, 99, 100, 104,
193, 194, 196
- Tymich, Antonín, 199, 200, 202
- Uher, Jiří, 335
- Uhlíř, Dušan, 335
- Uman, František, 26, 46, 305
- Urban, Otto, 10, 13, 14, 23, 28, 55, 59,
129, 335
- Urban, Zdeněk, 335
- Urbanitsch, Peter, 6, 10, 25, 26, 45, 47,
253, 307, 312, 320, 323, 325, 332
- Urfus, Valentin, 14, 335
- Ursíny, Michal, 93, 94, 97, 155, 297
- Vaca, Jan, 105, 120, 125, 197, 198, 199,
200, 201, 202, 203, 204, 208, 232,
261
- Vacek, B. (=Rieger, Bohuš), 297
- Vacek, Václav, 297
- Vacula, Simon, 208
- Vahálk, František, 106, 292
- Vahrenkamp, Richard, 62, 314
- Válek, Vlastimil, 300
- Valen, Henry, 9, 331
- Valníček, L., 150
- Valoušek, František, 164, 166
- Vaňáček, Michael, 335
- Vaněček, Václav, 335
- Vaněk, Karel, 185, 187, 188, 234, 244,
245, 295, 297
- Vašatý, Jan, 297
- Vašíček, Jaroslav, 199
- Vávra, Jan, 185, 336
- Vavřínek, František, 240
- Veiter, Theodor, 336
- Verbík, Antonín, 16, 44, 191, 192, 300,
336
- Verus (=pseudonym pokrokáře), 106,
116, 297
- Verus (=pseudonym katolík), 106, 297
- Veselý, Antonín Pravoslav, 17, 221, 304
- Veselý, Jindřich, 178, 336
- Vespalcová, Marie, 271, 336

- Vetter, Felix, 69, 75
 Vitula, Jiří, 33, 34, 336
 Vlček, Jaroslav, 317
 Vlk, Jan, 32, 305
 Vodnařík, Eduard, 19, 349
 Vogelsang, Karl, 74, 304
 Vogt, Martin, 64, 325
 Vochala, Joža, 336
 Vojtěch, Tomáš, 15, 45, 100, 194, 304, 336
 Vokřálová, Alexandra, 336
 Volejník, J., 143
 Wolf, Miloslav, 336
 Vondráček, Ignác, 47
 Vondruška, Vlastimil, 336
 Vorländer, Hans, 315, 332
 Vorst-Gudenau, Ernst, 72
 Vošahlíková, Pavla, 336
 Votruba, Vilém, 123, 127, 155, 297
 Vozáb, Karel, 127
 Vrána, František, 135
 Vrba, Ignác, 44, 45, 191, 192, 193, 194
 Vrba, Rudolf, 161
 Vrbíková, Veronika, 303
 Vrla, Josef, 174, 325
 Vychodil, Josef, 85, 99, 100, 101, 104, 112, 192, 194, 196, 197, 198, 199, 201, 208
 Vychodil, Pavel, 161, 304, 336
 Vymětal, František, 336
 Vysloužil, Josef, 44, 86, 101, 192
 Vytiska, Josef, 336
 Wait, Josef, 90
 Wandruszka, Adam, 6, 10, 12, 25, 248, 249, 270, 312, 320, 336, 348
 Wanke, Hefman, 317
 Weber, Eugen (historik), 337
 Weber, Eugen (místodržitel), 57
 Weber, František, 88
 Weber, Max, 8, 336
 Weeber, August, 101
 Weese, Eugen, 274, 336
 Wehler, Hans-Ulrich, 308, 336
 Weinacht, Paul Ludwig, 333
 Weissová, Zdeňka, 53, 92, 273, 337
 Wellner, Max, 298, 336
 Wende, Frank, 13, 315, 326, 339
 Wengenroth, U., 64, 325
 Wengraf, Edmund, 298
 Wenzl, František, 44, 192, 193, 337
 Werstadt, Jaroslav, 304
 Weyr, František, 5, 286, 337
 Whiteside, Andrew G., 12, 272, 274
 Widmann, Adalbert, 66, 69
 Widmann, Anton, 66, 69
 Wierer, Rudolf, 337
 Windischgrätz, Alfred August, 87
 Winiker, Carl, 64
 Winkelbauer, Thomas, 324
 Winkler, Ernst, 302
 Winkler, Heinrich August, 337
 Winter, Eduard, 309
 Winters, Stanley B., 15, 318, 331, 337
 Wiskemann, Elisabeth, 337
 Wohlgemuthová, Renata, 182, 337
 Wolf, Karl Hermann, 272
 Wolf, Rudolf, 304
 Wolfgramm, Eberhard, 311
 Wolkenstein, Karl, 65
 Wotawa, August, 304
 Wrbna, Adolf, 69
 Wurm, Ignát, 34, 37, 38, 39, 41, 55, 59, 65, 72, 292, 330
 Wurm, Josef, 31
 Wurmová, Milada, 34, 51, 65, 67, 216, 303, 337, 340
 Wüst, Augustin, 154, 155
 Zacharias, Eduard, 176
 Zajiczek, Johann, 48
 Zamykal, Ladislav, 296
 Zapletal, František, 32
 Zapletal, J., 147
 Zapletal, Karel, 45, 101, 194
 Zapletal, Vladimír, 36, 43, 337
 Zavadil, Antonín J., 339
 Zázvorka, Antonín, 200
 Zbavitel, Alois, 337
 Zeibig, Hartmann, 290
 Zemínová, Fráňa, 214
 Zernack, Klaus, 314
 Zeßner, Klaus, 338
 Ziebura, Gilbert, 5, 331, 338
 Zierotin, Karl, 69
 Zlámal, Bohumil, 15, 39, 40, 161, 163, 164, 166, 170, 171, 338
 Zlichovský, T. J. (=Jiroušek, T. J.), 40, 298

Žáček, Jan, 34, 44, 51, 77, 78, 80, 85,
87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95,
96, 97, 102, 114, 120, 125, 143,
155, 156, 157, 163, 164, 194, 252,
299

Žáček, Kristian, 90, 143

Žampach, František Metoděj, 16, 18, 87,
161, 163, 168, 170, 172, 234, 244,
255, 285, 338

Żarnowski, Janusz, 338

Žďárský, Josef, 200

Žilka, Martin, 219

Živansky, Teodor, 338

Žourek, Josef, 30

